

Yeni ipek yolu

KONYA TİCARET ODASI DERGİSİ

YIL: 24

SAYI: 275

OCAK 2011

KTO'DA 2010 <

Avrupa'da <
devam eden kriz

KTO Karatay <
Üniversitesi Projeleri

Küresel Kriz <
ve Türkiye

Temiz bir çevre için yüksek teknoloji
High technology for a clean environment

www.wentgas.com

WENTGAS[®]
LPG & CNG EQUIPMENTS

Başlarken

Konya Ticaret Odası Meclisi, Yönetim Kurulu, Meslek Komiteleri ve Üyelerimizle birlikte 2010 yılını şehrimize hizmetle geçirmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Oda olarak geride bıraktığımız dönemde hizmetlerimizi yerine getirmiş olmanın verdiği güçle 2011 yılında da aynı kararlılık ve azimle çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Konya Ticaret Odası 129 yıllık geçmişiyle tarihe tanıklık eden büyük bir kurum olarak her alanda Konya'nın kalkınması için çalışmalarını sürdürmektedir. Bu açıdan odamıza ayrı bir sorumluluk ve görev bilinci yüklenmektedir. Konya'nın sanayi ve ticaretinin gelişmesindeki ana amacımıza paralel olarak bu gelişimi sağlayacak sosyal, bilimsel ve kültürel ortamı oluşturmak da odamızın görevleri arasındadır.

Geçen bir yıl içerisinde hedeflerimiz doğrultusunda Konya'nın ekonomik kalkınmasını bilim ve kültür temellerine oturtma çalışmalarımızı neticelendirdik. Akademik faaliyetine başlayan; şehrimizin sanayi ve ticaretini daha ileri seviyeye getirecek, Konya'nın dünyaya açılan penceresi olacak KTO Karatay Üniversitesi 2011 yılında da uluslar arası yapılanmasına devam edecektir.

KTO Karatay Üniversitesi akademik çalışmalarının yanı sıra Konya sanayi ve ticareti için proje üretmeye devam edecektir. Bununla birlikte kalkınmasını dış ticarete yönelten Konya için 'Dış Ticaret Uzmanı' yetiştirme programımız da devam edecektir.

2010 yılında KTO Fuar Merkezi'nde gerçekleştirdiğimiz uluslar arası fuarlarla şehrimizin ticari potansiyelini en iyi şekilde tanıtarak iş adamlarımızın iş bağlantılarını kurmalarına ve pazar alanlarını genişletmelerine yardımcı olduk. 2011 yılında da düzenlenecek fuarlar Konya ekonomisine en önemli katkıyı yapacaktır.

Konya bugün, gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerle Anadolu'nun en önemli ticaret merkezi haline gelen bir şehirdir. 80'in üzerinde ürünün üretiminin yapıldığı, 1.5 milyar dolarlık ihracat rakamlarını yakalayan, dünyada 165 ülkeyle ticaret ağını kuran Konya, Cumhuriyetimizin 100. yılına büyük hedeflerle hazırlanmaktadır.

2010 yılında olduğu gibi 2011 yılında da şehrimize hizmet konusunda Konya Ticaret Odası'nın gayretli ve çalışkan tutumuna devam edeceğiz. Bu duygular içerisinde 2011 yılının şehrimiz ve ülkemize hayırlar getirmesini dilerken üyelerimize bol kazançlar diliyoruz.

Hüseyin ÜZÜLMEZ
KTO Yönetim Kurulu Başkanı
TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi
www.huseyinuzulmez.com.tr

04 > HABER

> KTO Meclis'inden işletmelere müjde

06 > HABER

> Sanayi üretimi rekor

07 > HABER

> Üzülmez:
"AR-GE projelerinin
finans sorununu çözmeliyiz"

20 > RAPOR

> Mesrutiyet'ten Cumhuriyet'e
bankacılık ve Konya'da
faaliyet gösteren
mills bankalar

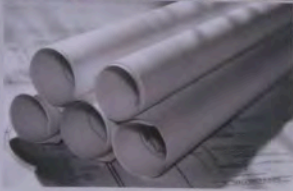
16 > DOSYA

> Avrupa'da
devam eden Kriz
Kelt Kapları
İrlanda'nın Krizi

26 > ANALİZ

> KTO Karatay Üniversitesi projeleri

30 > ARAŞTIRMA

> Küresel kriz ve Türkiye

38 > KONYA ANILARI

> Tarla Tapan, Erbain-Hamsin

54 > TARİH

> İkriz kaya anıtı Kubadabad sarayı

KONYA TİCARET ODASI

Yeni
ipek yolu
dergisi

İMTİYAZ SAHİBİ
Konya Ticaret Odası Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Hüseyin ÜZÜLMEZ

YAYIN KURULU
Nurettin OK
Mesut DİCE
Muammer Alparslan ŞAHİN
Servet KAHVECİ
Mehmet SOYLU

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Osman BAŞEGMEZ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Özhan SAY

BİLİM KURULU
Prof. Dr. Hacı KARPUZ
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL
Prof. Dr. Orhan ÇEKER
Prof. Dr. Yavuz ATAR
Prof. Dr. Sami KARAHAN
Prof. Dr. Adem ÖĞÜT
Yrd. Doç. Dr. Nazım KOCU
Yrd. Doç. Dr. Cevat ARABACI
Yrd. Doç. Dr. Bahadır EROĞLU
Yrd. Doç. Dr. Osman KUNDURACI
Yrd. Doç. Dr. Yasar ERDEMİR
Dr. Hasan ÖZÖNDER

SANAT YÖNETMENİ
M. Fatih ÖZSOY

GRAFİK - TASARIM
Muhammet ÜNÜVAR

YAPIM
Ölçü Ofset
Kasaplarpi Mathaa San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0 332 345 15 17 - Fax: 0 332 345 27 94
www.olcuofset.com | grafik@olcuofset.com

BASKI - ÇİLT
Ölçü Ofset
Kasaplarpi Mathaa San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0 332 345 15 17 - Fax: 0 332 345 27 94
www.olcuofset.com | bilgi@olcuofset.com
OCAK-2011 KONYA

DAĞITIM
Ekin Dağıtım Kuruy. ve Aracılık Hizmetleri
Tel: 0332 236 36 12
Faks: 0332 237 78 08
E-posta: ekinlojistik@hotmail.com

* Ayda bir yayınlanır.
* Dergimizdeki yazılar kaynak gösterilerek alınabilir.
* Dergimizde yayınlanan yazınlardaki görüşler yazarlarına aittir.
* Dergimizde yayınlanmak üzere gönderilen yazılar yayınlanırsa veya yayınlanmasını sade edilmez.

Ofis:
Telefon: 0 332 221 52 52
Faks: 0 332 353 05 46

Basın Servisi:
Telefon: 0 332 221 52 94 - 221 52 95
Faks: 0 332 221 52 96

İnternet:
www.kto.org.tr

E-posta:
kto@kto.org.tr

Basın Müşavirliği:
basin@kto.org.tr - basiny@kto.org.tr

Etüd-Araştırma Servisi:
etud@kto.org.tr

Dış Ticaret Servisi:
dts@kto.org.tr

Muhasebe Servisi:
muhasebe@kto.org.tr

Yıllık abone bedeli:
30 TL

KTO Meclisi'nden işletmelere müjde

“ Bu destekle birlikte, işletmelerin hızlı ve sürdürülebilir büyüme

ortamının hazırlanması, istihdam olanaklarının artırılması, kapasite geliştirilmesi, yeni yatırım yapılması, mevcut yatırımların ürün, pazarlama, üretim ve üretim yeri veya finansman yapısını geliştirmeleri amaçlanmıştır **”**

KTO Başkanı Hüseyin Üzülmaz, KOSGEB desteklerinin işletmeleri büyüttüğünü söyledi.

Konya Ticaret Odası (KTO) Kasım ayı Meclis toplantısına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ali Boğa, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan ve KSO Başkanı Tahir Büyükelvaciği konuk oldu. KTO Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, bütün yurtta olduğu gibi Konya'da da yoğun ilgi gören ölçek endeksli büyüme kredisine destek programı nedeniyle konuklarına teşekkür etti. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın KOSGEB aracılığıyla ölçek endeksli büyüme kredisine rekor düzeyde müracaat olurken bir çok işletme de yedekte kaldı. KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan, sisteme giriş yapıp da yedekte kalan işletmelere katıldığı Konya Ticaret Odası Meclis toplantısında müjde verdi. Kaplan, Maliyeden ek ödenek talep ettiklerini açıkladı.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, kriz döneminde "Can suyu" adı altında çıkarılan KOSGEB desteklemelerinin ardından şimdi de "Ölçek endeksli büyüme kredisine destek programı" adıyla verildiğine dikkat çekerek; uygulamadan dolayı KOSGEB'e teşekkür etti. Üzülmaz, "Bu destekle birlikte, işletmelerin hızlı ve sürdürülebilir büyüme ortamının hazırlanması, istihdam olanaklarının artırılması, kapasite geliştirilmesi, yeni yatırım yapılması, mevcut yatırımların ürün, pazarlama, üretim ve üretim yeri veya finansman yapısını geliştirmeleri amaçlanmıştır" diye konuştu.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ali Boğa ise, sonayicilere hizmet için gece gündüz demeden çalıştıklarını söyledi. Boğa, bu ülkenin asıl kahramanlarının, üretim yapan, ihracatla ülke ekonomisine katkı sağlayan, istihdamla insanlara

ekmek kapısı açan iş adamlarını olduğunu ifade etti.

KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan ise, yeni dönemde bürokrasinin azaldığı desteklerin yılın 365 gününe yayıldığı bir kurum haline gelmeyi amaçladıklarını söyledi. İşletmelerin dilediği an desteğe ulaşabilmesi için işbirliği-güçbirliği yapmaları, AR-GE ve inovasyon projelerine önem vermeleri gerektiğini belirten Kaplan, "İşbirliği-güçbirliği yapan işletmelere 750 bin liraya kadar, AR-GE inovasyon projelerine 1 milyon TL'ye kadar, münferit projelere 150 bin liraya kadar hibe destekleri vermeyi planlıyoruz. AR-GE inovasyonda belli bir kısmı geri ödemeli, işbirliği-güçbirliği yapan işletmelere 250 bini hibe, 500 bini geri ödemeli gibi projeler hayata geçirdik" dedi.

Son açıklanan ölçek endeksli büyüme kredisine destek programına rekor müracaat olduğunu açıklayan KOSGEB Başkanı, ilk günde 36 bin başvuru yapıldığını, şimdiye kadarki rekorun 5 bin olduğunu anlattı. Kaplan, bankaların elinde kalan 100 bine yakın dosya sahibi işletmelerle ilgili şunları söyledi:

"100 binlere yakın dosya bankaların elinde girilmediği şekilde kaldı. Bununla ilgili maliyeden yedek ödenek talebimiz var. Biz 73 bin işletme başvuru yaptık. Bunların önemli bir miktarına yüzde 90'ına kendi kaynaklarımızla bir miktar ödeme yapacağımızı düşünüyoruz. Asıl ve yedek listenin tamamına ödeme yapacağız. Dosyaları girilmediği alanlar için yapılabilecek bir şey yok. Ancak işletmelerimizin boynu büyük kalsın, KOSGEB'in değişimi devam edecek."

Ölçek endeksli büyüme kredisine destek programına müracaatlar 23 Kasım'da başlamıştı. 30 bin TL ile 80 bin TL arasında verilen kredilerin faizinin 3/4'ü KOSGEB, 1/4'ü de işletmeler tarafından karşılanacak.

Konyalı işadamlarından Endonezya'ya çıkarma Üzülmez: "Yeni pazarlar hedefliyoruz"

Konya Ticaret Odası öncülüğünde iş adamları Endonezya'ya iş gezisi düzenledi. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmez başkanlığında Konya ile Endonezya arasında ticari ilişkileri geliştirmek amacıyla gerçekleştirilen gezide Konya Ticaret Odası Heyeti Jakarta Makina Fuarında incelemelerde bulundu. Endonezya Büyükelçiliğinde görüşmelerde bulunan heyet, Jakarta Ticaret Odası'na da ziyaret ederek karşılıklı işbirliği konularında görüş alışverişinde bulundu. Başkan Üzülmez, "Konya olarak İslam dünyasıyla ticari bağlarımızı daha da güçlendirmek istiyoruz" dedi.

geçeceğini düşünüyoruz" şeklinde konuştu.

Büyükelçi Murat Adalı da Endonezya'nın ekonomik verileri konularında geniş bilgiler verdiği toplantıda Konyalı işadamlarının Endonezya'da yapacağı yatırımlarda büyükelçilik olarak her türlü işbirliğine hazır olduklarını bildirdi. Konya'nın dünya çapında tanınan büyük bir şehir olduğunu söyleyen Büyükelçi Adalı, "Konya tarihiyle, Hz. Mevlana'sıyla tüm dünya tarafından tanınan bir şehirdir. Dünyanın her köşesinde Konyalı ziyaret eden insanlarla tanışmak mümkündür. Konya'nın ticaret ve sanayide de dünyaya açılması önem verilmesi gereken bir olaydır. Ticari işbirlikler ülkelerin dostluklarını artırmalarında faydalı olmaktadır. Bu sebeple Konya heyetimizde çalışmalarından dolayı kutluyorum" dedi.

Görüşmenin ardından Başkan Üzülmez ve Büyükelçi Adalı günün anısına birbirlerine çeşitli hediyeler takdim etti.

JAKARTA TİCARET ODASI

Konya Ticaret Odası Heyeti Büyükelçilik ziyaretinin ardından Jakarta Ticaret Odası'na ziyaret etti. Jakarta Ticaret Odası Başkanvekili Sarman Simanjarang tarafından karşılanan KTO heyeti Endonezya ticareti ve sanayisi hakkında bilgi aldı. Başkan Üzülmez Endonezya ile ticari ilişkileri geliştirmekten mutluluk duyacaklarını belirterek, "Konya geniş yelpazede üretim yapılan önemli bir sanayi ve ticaret şehridir. Ayrıca şehrimiz Türkiye'de hububat üretiminin yapıldığı en önemli merkezlerden biridir. Şekerin yüzde 35'i şehrimizde üretilmektedir. Konya gıda sanayii, tarım makineleri sanayii, makine imalat sanayii, ayakkabı sanayii gibi alanlarda uluslararası alanda tanınan bir şehirdir. Konya dünyanın dört bir yanı ile kurduğu ticaret ağı ile 1.5 milyar dolar ihracat gerçekleştirmektedir. Dost ve kardeş ülke Endonezya ile ticari ilişkilerimizin artırılması için her türlü işbirliğine hazırız. Endonezyalı firmaları Konya'da düzenlenen uluslararası fuarlara davet ediyoruz. Ayrıca Odamız tarafından kurulan KTO Karatay Üniversitesi ile Endonezya arasında öğrenci değişimi gerçekleştirebiliriz. Bu da iki ülke arasında köprü kurulmasında büyük katkı sağlayacaktır" şeklinde konuştu.

Jakarta Ticaret Odası Başkanvekili Sarman Simanjarang ise ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek, "İki ülke arasında işbirliği Odalar arasındaki ilişkilerin gelişmesiyle mümkün olabilir. Konya'nın ticari faaliyetlerini uyarlamızla paylaşacağız. Konyalı işadamlarıyla işbirliği yapmaktan ve iki ülke arasında karşılıklı dostluğun devam ettirilmesine katkı sağlamaktan büyük bir onur duyuyoruz. Konya ile ticari faaliyetlerimizi geliştirmek amacıyla bundan sonraki dönemde görüşmelerimiz devam edecektir. Türk firmaları Endonezya'da görme için her türlü işbirliğine hazırız" dedi.

JAKARTA MAKİNE FUARI

Üzülmez başkanlığındaki KTO heyeti görüşmelerin ardından Jakarta Makine Fuarında incelemede bulundu. Overseas Fuar Şirketi Fuar Müdürü Andrew Todd tarafından karşılanan heyete fuar hakkında bilgi verildi. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmez, "Konya, makina sektöründe Türkiye'de ve dünyada önemli bir şehirdir. Sektördeki firmamızın Endonezyalı makina firmalarıyla bir araya gelerek iş bağlantısı kurmalarını sağlamak açısından fuar gezimiz son derece faydalı geçmiştir. Fuar ticaretimizi geliştirmek için farklı ülkelere bu tür organizasyonlara katılmaya devam edeceğiz. Bu sayede Konya sektörü dünya çapında daha iyi yerlere gelme şansını yakalayacaktır" dedi. Fuarda standları gezen Konyalı işadamları, sergilenen ürünleri inceledi. Fuarda yer alan firmalarla karşılıklı görüşmelerinde bulunan Konyalı işadamları gezinin son derece verimli geçtiğini söyledi. KTO tarafından organize edilen gezi KOSGEB desteğiyle gerçekleşti.

TÜRK BÜYÜKELÇİLİĞİNE ZİYARET

Konya'nın dış ticaret hacmini artırmak ve Konyalı işadamlarına yeni pazarlar kazandırmak amacıyla Konya Ticaret Odası tarafından düzenlenen uluslararası iş gezileri devam ediyor. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmez başkanlığındaki KTO heyeti Endonezya'ya iş gezisi düzenledi. Endonezya'da Türk Büyükelçiliğine ziyaret eden heyet burada karşılıklı görüşmelerinde katıldı. Endonezya Büyükelçisi Murat Adalı'nın kabul ettiği heyet Endonezya ile ilgili ekonomik ve ticari bilgiler aldı. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmez, "Konya firmalarının dış ticaretine katkı sağlamak amacıyla Konya Ticaret Odası olarak tarihi ve kültürel bağımız olan Endonezya'ya iş gezisi düzenledik. Konya olarak İslam ülkeleri ile ticari bağlarımızı artırmak istiyoruz. Konyalı işadamları olarak burada yapacağımız çalışmaların çok olumlu

Sanayi üretimi rekor kırdı

Sanayi üretim endeksi 2010 Ekim ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,8 oranında arttı. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmaz, "Açıklanan sanayi üretimi verileri Türkiye'nin hızla kriadne çıktığını göstermektedir" dedi.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı 2010 yılı Ekim ayı sanayi üretim endeksi sonuçlarına göre sanayi üretimi bir önceki aya göre yüzde 13,4 oranında arttı.

Sanayinin alt sektörlerinden imalat sanayinde geçen ay, 2009 yılının Ekim ayına göre yüzde 11,3 oranında üretim artışı sağlanırken, bu rakam, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 7,6 oldu. Madencilik ve taşocaklığı sektörü üretiminde ise geçen yıla göre yüzde 10,8'lik bir gerileme meydana geldi. Takvim etkisinden arındırılmış endeks, 2010 yılı Ekim ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 12,8, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi ise yüzde 3,1 artış gösterdi.

Sanayi üretim endeksinde son yılları en yüksek rakamlarının görüldüğü ise dünyası tarafından olumlu karşılandı. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi

Hüseyin Üzülmaz, ekonomik verilerde birbiri ardına açıklanan olumlu rakamların 2011 yılı için umut verici gelişme olduğunu söyledi. Üzülmaz, "2009 yılında ekonomik kriz küçülme şeklinde görülmüştü. 2010 yılından itibaren verilerin beklentilerin üstünde gelmesi kriz öncesi üretim rakamlarının yakalanması adına olumlu bir gelişmedir. Oluşan bu olumlu hava 2010 bütçeye rakamlarının beklentilerinin üzerinde gelmesini sağlayacaktır. Kriz döneminde büyümeye üretimle eğilimli olduğu görülmüştü ve tedbirler de bu yönde alınmıştı. Üretimimize umut aşılayan bu gelişme bugünkü rakamlara göre kriz döneminde tutarlı bir politika izlediğimizi göstermektedir. Sanayi üretiminde bir artış çizgisi yakalanmıştır. Rehavete kapılmadan oluşan bu durumu devam ettirebilsek kriz öncesi rakamların kısa sürede görülebileceği konusunda umut taşımaktayız. Bu açıdan 2011 yılı bizler için daha büyük bir önem taşımaktadır. İş dünyası üzerine düşen görevi yerine getirmektedir. Dünyada ve özellikle Avrupa'da krizin etkilerinin açığa devam ettiği bir dönemde Türk üreticisi fedakarlıkların kaçınılmaz olarak üretme ve yatırıma devam etmiştir. Ülkemizin bu durumu gelecek hedeflerimizde doğru yolda olduğumuzla göstermektedir" şeklinde konuştu.

Sektörlerin sorunları 'ortak doküman'da toplandı

5. Türkiye Sektörel Ekonomi Şurasında, sektör temsilcilerinin sorunları ve çözüm önerileri bir dokümanla toplanarak katılımcılara sunuldu. İnşaat yapımcıları, yapı müteahhiliği mesleğinin tanım ve standardının oluşturulmasını isterken, konfeksiyon ve hazır giyim sanayii TL'nin aşırı değer kazanmasından şikayet etti. Tarım sektörü meclisi ise mevcut su kaynaklarının etkin kullanılmamasıyla, üretimde verim düşüklüğü yaşadığını dile getirdi. Hayvancılık sektörü de yem ham maddelerinde dışı bağımlılık ve fiyat istikrarsızlığı sorunundan yakındı.

İnşaat Yapımcıları Sektör Meclisi'nin sorunları arasında yapı müteahhiliğinin tanım ve standardının alınmamasına dikkat çekilerken, yapı müteahhiliğinin son derece önemli, özel ihtisas gerektiren bir meslek dalı olmasına rağmen, yapı müteahhidi gerçek ve tüzel kişilerle teknik ve mali herhangisi bir kriter aranmaması nedeniyle sektöre giriş-çıkışın son derece kolay ve kontrolsüz olduğu kaydedildi.

Bu sorunun çözümü için mesleki tanım ve standartları oluşturularak bunların mevzuat hükmüne bağlanması ve hazırlanacak düzenlemelerde özellikle yapı müteahhiliği yapacak gerçek kişilerin en az lisans seviyesinde mühendislik, mimarlık veya teknik öğretmenlik eğitimi almış olması şartı, tüzel kişilerle ise sorumlu teknik personel ve sürmeliz kriterine yer verilmesi önerildi.

Sektördeki mesleki ve mali sorumluluk sigortaları sorununa da dikkat çekilen dokümanda, mesleki ve mali sorumluluk sigortalarıyla, yapının sigortalı olduğuna dair sigorta poliçeleri, makbuz ve faturaların projelere

ek olarak, yapı ruhsat dosyasına konulmasının zorunlu hale getirilmesi istendi. Yapı denetim Kanununa bu konuda madde konulması istenen dokümanda, yapı denetiminin teknik tabakasının yalnızca kaba inşaat ile sınırlandırılması gerektiği belirtildi.

TL'nin değeri

Konfeksiyon ve Hazır Giyim Sanayi Sektör Meclisi'nin sorunları arasında ise 9 yıldır uygulanmak olan dalgalı kur sisteminin TL'de ağır değerlemeye yol açması gösterilirken, cari açık probleminin dolayı Türkiye'nin bu soruna kısa vadede çözüm bulmasının zor olsa da orta ve uzun vadede uyguladığı döviz kuru sistemini gözden geçirmesi istendi.

Gerçekçi bir kur politikasının ülkenin döviz gelirlerine olumlu bir katkı yapar, cari açığın finansmanına olumlu etki edeceği belirtilen dokümanda, dünyadaki korumacılık eğilimleri de göz önüne alındığında sistemin yeniden ele alınmasının önem arz ettiği belirtildi.

Ayrıca sektörde anti dumping gibi AB normlarına uygun olmayan kısıtlamaların, Türk markaları ve sektörü açısından haksız rekabete yol açtığına vurgu yapılan dokümanda, Türkiye açısından bu ürünlerle ilgili tefbigh, Türk hazır giyim ve konfeksiyon piyasaları açısından tekrar gözden geçirilerek, acilen uygulamadan kaldırılması istendi.

"Su kaynakları etkin kullanılmalı"

Türkiye Tarım Sektör Meclisi'nin sorunları arasında mevcut su kaynaklarının etkin kullanılmaması sayılırken, başta damla sulama sistemleri olmak üzere, yeni sistemler uygulanarak, su kaynaklarının etkin kullanımının

sağlanması, bu doğrultudaki projelere verilen desteklerin artırılması gerektiği belirtildi.

Tarım arazilerinin parçaları ve dağınık yapısından kaynaklı sorunların çözümüne yeterince mesafet katılmamış olmasına ilişkin de bazı bölgelerde uygulamaya başlanan arazi toplulaştırmasına gerekli teşviklerin verilerek yaygınlaştırılması, bu yolla ölçek ekonomisinden faydalanılmasının önünün açılması ve arazilerin daha fazla balınlamasının önüne geçilmesi gerektiği vurgulandı.

-Hayvan ıhtilalı tek çözüm olarak görülmemeli

Türkiye Hayvancılık Sektör Meclisi de yem ham maddelerinde dışı bağımlılık ve fiyat istikrarsızlığı sorunundan yakındı, bu sorunun çözümü için yem ham maddesinin dünya fiyatlarından üreticilere arzı ve risk faktörünün minimize edilmesi için piyasa istikrarını temin edecek kurumsal yapının etkin çalışması gerektiği vurgulandı.

Dokümanda, hububatlar, yağlı tohumlar ve kısıpeleri ile kepekto ıhtilal gümrük vergilerinin işle piyasaı olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenmesi ve hammaddede fiyatlarının planlı olarak dünya fiyatlarına yaklaştırılması gerektiği üzerinde duruldu.

Dokümanda damızlık ve beslik hayvan sayısının azalmasıyla hayvan hastalıkları sorunlarıyla ilgili tek çözümün ıhtilal olarak görülmemesi, damızlık hayvan üretimini desteklenmesi, bu hayvanların sayısının yeterli hale getirilip sürdürülebilirliğinin sağlanması istendi.

Üzülmez: "AR-GE projelerinin finans sorununu çözmeliyiz"

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzlüm, "Arge 2010-2 Makina ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarı" programında yaptığı konuşmada Üniversite-Sanayi işbirliklerinin başarıya ulaşması için finans sorununun çözülmesi gerektiğini söyledi.

Konya'da, "ARGE 2010-2 Makina ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarı" kapsamında 17.51 Konyalı firma ve öğretim üyelerine ait 83 proje sunumu yapıldı.

Konya Teknokent Yönetim Kurulu Başkanı Fatih Mehmet Botsalı, Konya Sanayi Odası toplantı salonunda düzenlenen programda, Türkiye'nin, Cumhuriyetin 100. yılı olan 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefinde olduğunu bildirdi. Türkiye'nin bu hedefine ulaşması için inovasyon esaslı çalışmaya yönelmesi ve ekonomik gelişmede üniversitelerin gücünü kullanması gerektiğini vurgulayan Botsalı, gelişmiş ülkelerdeki büyüme ve gelişimin yüzde 75'inin teknolojik inovasyonlar sayesinde olduğunu dile getirdi.

Makine sanayinin diğer sanayi kollarının gelişmesine önemli katkı sağladığını söyleyen Botsalı, sunları kaydetti:

"Düzenlediğimiz ARGE 2010-2 Makina ve Mekatronik Mühendisliği Ar-Ge Proje Pazarı makine ve mekatronik sanayinin gelişmesine katkıda bulunmak, uluslararası piyasalarda rekabet edebilecek inovatif makineler ve üretim süreçleri geliştirilmesini desteklemek için ilgili tarafların biraraya gelmesini, sağlık üniversite, kamu, sanayi işbirliği oluşturmak zorundadır. Temennimiz proje pazarı etkinliğinin ilgili taraflar arasında istenilen etkileşim ve sinerji oluşturarak yeni Ar-Ge ortaklarının yeni Ar-Ge projelerinin üretilmesine vasile olmasıdır."

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzlüm ise, Türkiye'de sanayi-üniversite iş birliklerinin en önemli ayağından birinin de finans ayağı olması gerektiğini söyledi. Üzlüm, "Üniversite sanayi işbirliği konusunda yeni adımlara vesile olacak gelişmeler yaşanıyor. Bir projenin hayata geçmesi için üç ayak var. Bunlardan biri bu işi yapacak değerli bilim adamları, bu talepleri araştırarak sanayiciler ve iş adamları var. Ama bugün maalesef Türkiye'de üçüncü ayağımız eksik. Bu da finans ayağıdır. Bunu gerçekleştirmek için TOBB bünyesinde KOBİAŞ kuruldu" dedi.

Üniversite sanayi işbirliklerinin başarıya ulaşması için bir an önce yaygın düzenlemelerin yapılarak, projelerin desteklenmesi gerektiğini anlatan Üzlüm, "Eğer bunu yapmazsak, yapacağımız çalışmalarda amacımıza ulaşamayız. Türkiye'de sanayici ve iş adamlarımızın imkanları sınırlı. Bu imkanları geliştirmeliyiz. Ben her şeye rağmen gelecekte ümitliyim. Çünkü 100 yıl geriye baktığımızda Konya'da üç sanayiden söz ediliyordu. Bunlardan biri 100 megawattlık elektrik fabrikası, diğeri barutخانه diğeri de un değirmeniydi. Bugün ise dünyanın 100'den fazla ülkesine teknolojik ürün satan bir Konya'dan bahsediyoruz. Bu toplantının üniversite sanayi işbirliğini artırmasına vesile olmasını diliyorum" diye konuştu.

Konya Teknokent ile Selçuk Üniversitesi (SÜ), KTO Karatay Üniversitesi, İSOMER, Konya Ticaret Odası (KTO), Konya Sanayi Odası (KSO), Konya Ticaret Borsası (KTB), Konya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Makina Mühendisleri Odası Konya Şubesi, Elektrik Mühendisleri Odası tarafından TUBİTAK desteğiyle düzenlenen program 3 oturumda gerçekleşti.

Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi KTO'da gerçekleştirildi

Uygulamalı girişimcilik eğitimi programı Konya Ticaret Odası'nda gerçekleştirildi. Konya ABİGEM, KOSGEB ve Konya İŞKUR İl Müdürlüğü tarafından ortaklaşa düzenlenen eğitim programında istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılmasına katkı sağlamak amacıyla proje fikri olan ve kendi işini kurmak isteyen girişimcilere yönelik olarak iş kurmak, işletme ve işletmelerini geliştirme konularını içeren eğitimler verildi. 72 saat süre ile 25 kişiden oluşan gruplar halinde toplam 50 kişilik bir girişimcilik grubuna verilen Girişimcilik eğitimlerine katılıp başanlı olan kursiyerler KOSGEB tarafından sağlanan toplamda 27 bin TL'ye varan Yeni Girişimci desteğinden faydalanmak üzere başvuru yapmaya hak kazanacaklar.

Üzülmez: 2011'de yeni pazarlar hedefliyoruz

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmez, Kanada ile ticari ilişkilerin istenilen seviyeye gelmesi için, Kanada Büyükelçisi'nden Konyalı iş adamlarına yardımcı olmasını istedi. Başkan Üzülmez, 2011 yılında da yeni hedef pazarlar belirleyerek, Konya'nın dış ticaretini artırmayı hedeflediklerini söyledi.

Kanada'nın Türkiye Büyükelçisi Mark Bailey, Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmez'i ziyaret etti. Ziyarette Başkan Üzülmez tarafından konuk büyükelçiye Konya hakkında bilgiler verildi. Büyükelçi Bailey'i Konya Ticaret

Odası'nda görmekten mutluluk duyduklarını ifade eden Başkan Üzülmez, "Konya Ticaret Odası, şehrin ekonomik, sosyal ve kültür hayatının yanında bölgenin eğitimine de kurduğu KTO Karatay Üniversitesiyle önemli katkı sağlamaktadır. Odamız, 22 bin üyesiyle şehrin ticaretine yön vermektedir." dedi. Konya'nın tanın ve hayırcılığın yanında Türkiye'nin en önemli sanayi şehirlerinden biri olduğunu anlatan Başkan Üzülmez, "Konya geleceğe için avantajları olan bir ilimiz. Son yıllarda dış ticarete önemli ahlamlar gerçekleştiren Konya'mızın Kanada ile olan ticari ilişkilerinin istediğimiz seviyede olmadığını görüyoruz. Sayın Büyükelçimizin desteğiyle Kanada ile hangi alanlarda iş birliği yapabiliriz, bunu belirlemeliyiz. İş adamlarımızın Kanada'ya gidip karşılaştıkları vize sorunun giderilmesini talep ediyoruz." diye konuştu. Başkan Üzülmez, KTO Karatay Üniversitesi'nin Kanadadaki üniversiteler ile eğitim konusunda işbirliği yapabileceğinin de mesajını verdi.

Konyada almaktan büyük mutluluk duyduğunu söyleyen Kanada Büyükelçisi Mark Bailey ise, Konya Ticaret Odası'nda gördüğü sıcak ilginin kendisini çok mutlu ettiğini ifade ederek, "Konyalı iş adamlarımızın Kanada ile ticaretinin artması için üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Kanada Büyükelçiliğinde iş adamlarının karşılaştıkları sorunları çözmek için bir ekip oluşturduk. Konya'mızdan Kanada ile ticaret yapmak isteyenlere her türlü kolaylığı sağlamaya hazırız. Konyalı iş adamlarımız sorunlarını ve taleplerini bize iletirse, çözüm yolunu buluruz." dedi.

Başkan Üzülmez ziyarette Kanada Büyükelçisi Bailey'e günün anısına Konya Ticaret Odası'nın yayınlarının da arasında bulunduğu çeşitli hediyeler verdi.

Kalp sağlığı alanındaki teknolojik gelişmeler

Özel TOBB ETÜ Hastanesi Kardiyovasküler Cerrahi Bölümü Başkanı Doç. Dr. Tayfun Aybek, Konya'da "Kalp sağlığı alanındaki teknolojik gelişmeler ve son yenilikler" adlı seminer verdi.

Konya Ticaret Odası toplantı salonunda gerçekleştirilen seminere, Ticaret Odası üyeleri ve çok sayıda kalp hastası katıldı. Özel TOBB ETÜ Hastanesinin kardeş kuruluşları, ticaret odalarıyla her türlü işbirliğini yapmaya hazır olduğunu ifade eden Aybek, bu kapsamda daha önce Eskişehir, Nevşehir ve Kastamonu'da kalp sağlığıyla ilgili seminerler verdiğini söyledi. Kalp ameliyatlarının gelişen teknolojiyle tamamen değiştiğini belirten Aybek, Konya'dan ve birçok ilden Ankara'ya çok sayıda kalp hastası geldiğini ve son teknoloji kullanılarak ameliyatlara yapıldığını bildirdi. TOBB'un "Sosyal Sorumluluk Projeleri" içerisinde halka Ticaret Odalarına seminerler düzenlediğini dile getiren Aybek, şunları kaydetti: "Bu günkü seminerin amacı Konya halkına Ticaret Odası üyelerine kalp hastalıklarının başta sebepleri daha sonra tedavi yöntemleri ve en son teknolojik tedavi yöntemlerini halkımıza duyurmak. Biz gerçekleştirdiğimiz bir takım ameliyat yöntemleriyle ilgili 15 yıl öncesine nazaran daha çok hasta koruntun önünde tutarak bir çok değişiklik yaptık ve yeni yeni

ameliyat teknikleri bulduk. 50 yıl önce hiç aklımıza gelmeyecek uzay çağı yöntemlerini kullanmaktayız. Amaç tüm bunları halkımıza duyurabilmek. Bu gün burada yaptığımız seminerle, tüm halkımızı bilinçlendirmeyi amaçlıyoruz."

Konuşmaların ardından TOBB ETÜ Hastanesi Kalp ve Damar Cerrahisi Uzmanı Doç. Dr. Tayfun AYBEK "Kalp Sağlığı Alanındaki Gelişmeler ve En Yeni Yöntemler" ve Diyetisyen Esra OĞUN "Kalp Sağlığı ve Beslenme Doğruları ve Yanlışları" konulu sunumlarını gerçekleştirdi.

DAVETLİSİNİZ

1251

KTO
Karatay Üniversitesi
Açılış Töreni

7 OCAK 2011

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Sayın Mehmet Ali Şahin'in ve
Bakanlarımızın
teşrifleriyle gerçekleştireceğimiz
üniversitemizin açılış törenine
DAVETLİSİNİZ!

Tarih : 7 Ocak 2011 Cuma Saat : 13.30

Ayrıntılı Bilgi : 0332 444 1251 - 202 00 40 (Pbx) • www.karatay.edu.tr

Hizmet dolu bir yıl daha

Konya Ticaret Odası 129 yıllık tarihine yeni hizmetler eklemeye devam ediyor. Konya'nın kalkınmasının bölge ve ülke kalkınmasına eşdeğer olduğu bilinciyle yapılan çalışmalarda alınan başarılı sonuçlar Konya sanayi ve ticari hayatına katkı sağlıyor.

OCAK

Oda üyelerimizin dünya ile rekabetinde yeni stratejiler belirlemesine katkı sağlamak amacıyla "Mitsubishi Seminerleri Serisi-II"ye ev sahipliği yaptı.

Odamız bünyesinde faaliyetlerini sürdüren ABİGEM Konya Şubesi tarafından, başta ev hanımları, çalışanlar, iş arayanlar ve üniversite öğrencilerini kapsayan girişimcilik kursu ücretsiz olarak Konya Ticaret Odası'nda gerçekleştirildi.

İngiltere Büyükelçiliği işbirliği ile yürütülen 'KOBİ'lerin İnovasyon Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Kurumlararası İşbirliği ve Eğitim Projesi' kapsamında KOBİ'lerin üst düzey yöneticilerinin katılımıyla Odamız ev sahipliğinde çalıştay düzenlendi.

ŞUBAT

KTO Meclis toplantısına konuk olarak katılan İl Genel Meclisi Başkanı Ali Selvi Konya Ticaret Odası'nın hazırladığı Mesleki Eğitim Projesi'nin İl Genel Meclisi'nde kabul edilerek çalışmalarına başlandığını söyledi.

Konya Ticaret Odası bünyesinde kurulan Kadın Girişimciler Masası'nın (KAGİM) girişimci olmak isteyen kadınlara yönelik uyguladığı "İş Fikrimi Nasıl Hayata Geçirebiliriz" konulu eğitim programı sertifika töreniyle tamamlandı. KAGİM'in eğitim programı çerçevesinde iş fikri geliştirme, pazar araştırması, pazarlama planı, proje yönetimi gibi konularda girişimci adayı 25 katılımcıya eğitim verildi.

HİZMET
DOLU 1 yıl

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Tanıl Küçük, Konya Ticaret Odası'nın Konya'ya kazandırdığı KTO Karatay Üniversitesi'nde incelemelerde bulundu.

Konya Ticaret Odası, Konya Sanayi Odası ve MÜSİAD Konya Şubesi'nin ve ortaklaşa düzenlediği "Halka Arz Seferberliği" toplantısına katılmak üzere Konya'ya gelen Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı Prof. Dr. Vedat Akgiray, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) Başkanı Hüseyin Erkan, KTO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmüz'i ziyaret etti.

Konya Ticaret Odası'nın Konya ekonomisine kazandırdığı Uluslararası Fuar Merkezi'nde düzenlenen 2010 - Konya Tarım Fuarı ziyaretçi rekoru kırdı. 450 firma ve temsilcisinin katıldığı fuara 200 bin ziyaretçi katıldı.

Ayakkabı sektörünün sorunları Konya Ticaret Odası'nda düzenlenen toplantıda masaya yatırıldı. Kunduracılar Meslek Komitesi üyelerinin katıldığı toplantıda KTO Başkanı Hüseyin Üzülmüz, sektör temsilcilerine "Güçlerinizi birleştirin, markalaşın ve ihracata önem verin" çağrısında bulundu.

Konya Ticaret Odası Nisan ayı Meclis toplantısı KTO Karatay Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmüz, üniversite hakkında çalışmalarında geline son aşama Meclis üyelerine bilgi verdi.

Anayasa değişikliğinin halktan destek alması için AK Parti Konya İl Başkanı Ahmet Sorgun ve beraberindeki milletvekilleri Orhan Erdem, Mustafa Kabakçı, Ali Öztürk ve Ayşe Türkmenoğlu Konya Ticaret Odası Başkanı Hüseyin Üzülmüz'i ziyaret etti.

Konya Ticaret Odası Mayıs ayı Meclis toplantısında Anayasa değişikliği paketinin referandumda desteklenmesi kararı alındı. KTO Yönetim Kurulu Başkanı TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmüz'in teklifi üzerine Anayasa değişikliği paketinin Meclis kararıyla desteklenmesi oybirliğiyle kabul edildi.

Konya Ticaret Odası Genç Girişimciler Kurulu'nun ev sahipliğinde, TOBB Genç Girişimciler Kurulu Başkanı ve Pegasus Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sabancı'nın konuşmacı olarak katıldığı Girişimcilik Paneli Odamız Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Konya Ticaret Odası petrol ürünleri sektör toplantısına ev sahipliği yaptı. Konya Ticaret Odası ve Petrol Ürünleri İşverenleri Sendikası (PÜİS) Konya Şubesi işbirliği ile düzenlenen Konya Bayiler Toplantısı KTO Konferans salonu'nda gerçekleştirildi.

Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, KTO-Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Hüseyin Üzülmaz, 2010 - 2011 akademik yılında üniversite tercihi yapacak gençlerle sohbet etti. KTO-Karatay Üniversitesi'nin biri Zafer Meydanı'nda olmak üzere farklı noktalarda açtığı 'Doğru tercih masalarını' ziyaret eden Başkan Üzülmaz, gençlerin kariyer planlaması yaparken doğru bir üniversitede doğru bir bölümü tercih etmesini son derece önemli olduğunu söyledi.

KTO Uluslararası Fuar Merkezi'nde düzenlenen 2010 - Konya Ayakkabı Fuarı Merkez Bankası Başkanı Durmuş Yılmaz ve TOBB Başkanı Rıfat Hisarcıklıoğlu'nun katıldığı törenle açıldı.

HAZİRAN

Kadınların yoğun olarak ticari faaliyetlerin içinde yer aldığı Türkiye'nin önemli tarihi ve turistik merkezi olan Beypazarı ve Safranbolu'da Konyalı kadın girişimciler incelemede bulundu. Konya Ticaret Odası ve Selçuklu Belediyesi işbirliğiyle düzenlenen gezide Beypazarı ve Safranbolu'da uygulanan girişimcilik modelleri incelenerek kadınların kent ekonomisine katkısı gözlemlendi.

TEMMUZ

KTO Karatay Üniversitesi Uluslararası Ticaret Bölümü tarafından düzenlenen Dış Ticaret Uzmanlığı Eğitim Programı düzenlenen sertifika töreniyle son buldu. Bugüne kadar düzenlenen eğitim programında 500'den fazla kursiyere dış ticaret uzmanı sertifikası verildi. Yoğun ilgi gören program 2011'de de devam edecek.

Konya Ticaret Odası, KTO Karatay Üniversitesi ve International Management Development Association (IMDA) işbirliğiyle 19. Dünya İşletmecilik Kongresi düzenlendi.

HİZMET
DOLU 1 Yıl

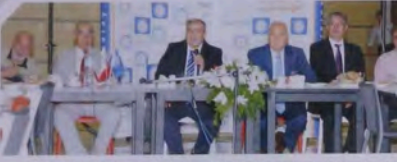
Konya Ticaret Odası kültür hizmetlerine 2010 yılında da devam etti. Bugüne kadar 50'den fazla eseri Konya'ya kazandıran Konya Ticaret Odası, "Yeni İpek Yolu Dergisi Özel Sayısı 12'yi ve "37 Numaralı Konya Şer'iye Sicil'i"ni yayın hayatına kazandırdı.

KTO Karatay Üniversitesi'nin tamamlanan Eğitim Binası basın mensuplarına tanıtıldı.

Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay KTO Karatay Üniversitesi'ne hayran kaldı. Üniversite'de düzenlenen KTO Karatay toplantısına konuk olan Bakan Günay, Konya Ticaret Odası'na KTO Karatay Üniversitesi'ni şehre kazandırarak büyük bir hizmet gerçekleştirdiğini belirterek, Karatay Medresesi'nin sahiplenilmesinden büyük bir mutluluk duyduğunu söyledi. Günay, KTO Karatay Medresesi'nin ortak kullanımı çerçevesinde KTO Karatay Üniversitesi'nin kullanımına açılacağını sözlerine ekledi.

Konya Ticaret Odası'nda geçtiğimiz dönemlerde hizmet eden Yönetim Kurulu Üyeleri ve Meclis Başkanları KTO Karatay Üniversitesi'nde bir araya geldi.

KTO'dan Pakistan'a Yardım Eli: Dost ve kardeş Pakistan halkının yaralarının sarılmasına katkı sağlamak için Konya Ticaret Odası (KTO) Meclisi yardım kararı aldı.

KTO Başkanı Hüseyin Üzülmöz'ün girişimleriyle Pegasus Hava Yolları Konya seferlerini başlattı.

KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyeti, KTO Yönetim Kurulu Başkanı ve KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Hüseyin Üzülmöz Başkanlığı'nda toplandı.

KTO Karatay Üniversitesi 2010-2011 akademik yılı düzenlene törenle açıldı. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı, KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Hüseyin Üzülmöz, Türkiye'nin en eski üniversitesinin açılışını gerçekleştirmenin Konya'ya büyük bir mutluluk ve heyecanını yaşadıklarını söyledi. KTO-Karatay Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mehmet Babaoğlu yurt dışı eğitim almış genç ve güçlü bir akademik kadroyla eğitime başladıklarını belirtti.

KTO Karatay Üniversitesi öğrencilerine düzenlenen törenle dizüstü bilgisayar hediye edildi. Hukuk Fakültesi Anfisi'nde düzenlenen törende konuşan Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Hüseyin Üzülmöz, "Bilgi toplumu olma yolunda hızla ilerlenen bir dönemde üniversitemizde öğrenim gören öğrencilerimizin her türlü bilgiye en kısa sürede ulaşmalar için her türlü altyapıyı sağladık" dedi.

KTO Başkanı Hüseyin Üzülmöz 20 kişilik heyetle Frankfurt Otomekanik fuarını ziyaret ederek Konyalı firmaların standlarını inceledi.

KTO KAGİM, TOBB Girişimcilik Kongresinde en başarılı proje seçildi.

Konya Ticaret Odası Kasım ayı Meclis toplantısına Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ali Boğa, KOSGEB Başkanı Mustafa Kaplan katıldı. TOBB Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Hüseyin Üzülmöz, bütün yurttaki olduğu gibi Konya'da da yoğun ilgi gören ölçek endeksli büyüme kredisi destek programı nedeniyle konuklarına teşekkür etti.

Konya Ticaret Odası, kadın girişimcilerin evlerinde ürettiği el emeği göz nuru ürünlerin satışı için, merkez uç ilçedeki 11 farklı semt pazarında, KAGİM satış noktası oluşturdu.

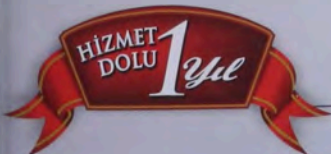
Gıda sektöründe Türkiye'nin önemli bir şehri olan Konya'da düzenlenen 2010 Konya Gıda Fuarı yoğun bir katılımla gerçekleştirildi.

Konya dış ticaretine yeni pazarlar kazandırmak amacıyla Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Üzülmöz başkanlığındaki KTO heyeti Endonezya'ya gitti.

Konyalı iş adamlarından oluşan heyet Fas'a iş gezisi düzenledi. Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Üzülmöz başkanlığında Fas Otomotiv Fuarı'na katılan heyet Fas İşletmeler Genel Birliği, Kazablanka Ticaret, Sanayi ve Hizmetler Odası ve Fas Ticaret, Sanayi ve Hizmetler Odası'nı ziyaret ederek karşılıklı işbirliği konularında görüşmelerde bulundu.

Avrupa'da devam eden Kriz

Kelt Kapları İrlanda'nın
Mali Krizi

Esra KABAKLARLI
Selçuk Üniversitesi İİBF

İktisat Bölümü Araştırma Görevlisi

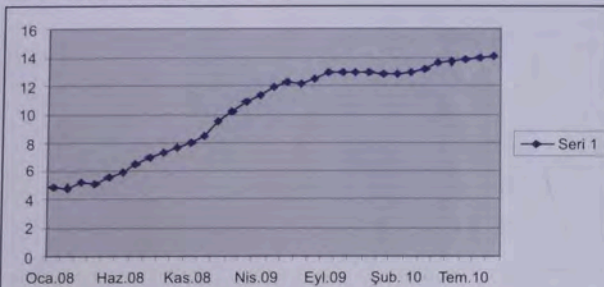
“ 1995-2007 yılları arasında ortalama %6 ekonomik büyüme kaydeden ve o yıllardaki güçlü ekonomik performansı nedeniyle Celtic Tiger (Kelt Kaplanı) olarak adlandırılan İrlanda'nın son yıllarda içinde bulunduğu mali bunalım, sırada hangi ülke olduğu sorusunu akla getirebiliyor. İrlanda'dan Kelt Kaplanı lakabıyla bahsedilmesinin nedeni ülkedeki yabancı kaplan varlığı ile ilgisi bulunmayıp, 1995-2007 yılları arasında ekonomisinde yaşanan yüksek performansın Asya kaplanları olarak nitelendirilen Güney Kore, Singapur, Hong Kong ve Tayvan gibi doğu Asya ülkelerinin 1990'ların başlarında yaşadıkları ekonomik yükselişe benzerlik göstermesidir.

İrlanda ekonomisinin mucizevi yükselişi devlet destekli ekonomik kalkınma, işçi, sendika ve iş veren arasındaki sosyal uyum, artan kadın işgücü katılım oranı, anadili İngilizce olan işgücü, Avrupa Birliği fonları sonucunda artan eğitim ve altyapı yatırımları, %12 civarındaki düşük kurumlar vergisi, doğrudan yabancı yatırımlar, 1973 yılında gelen Avrupa Birliği üyeliği gibi faktörlere bağlanabilir. 1990'lı yıllarda yeni kurulan işletmeler ve yatırımlara sağlanan sübvansiyonların varlığı Dell, Intel, Microsoft gibi yüksek profilli firmaları İrlanda'ya yatırım için çekmiştir. İlerleyen yıllarda İrlanda ekonomisi Batı Avrupa'nın fakir ülkeleri listesinden çıkarak, zengin ülkeler listesine girmeyi başaran; işsizlik oranı da %18'lerden 1980'ler sonunda %4.5 oranına gerilemiştir

”

Yukarıda bahsettiğimiz olumlu ekonomik performansın ardından İrlanda ekonomisinin 3 yıldır içine düştüğü finansal krizin başlangıcı 2008 Aralık ayında Anglo Irish Bank'da yaşanan sorunlar ile Bank of Ireland (BOI)'in bilançosundaki sıkıntılarla birlikte İrlanda varlık balonunun patlamasıdır. Ülke 2010 yılı ilk çeyreğine kadar sürecektir olan bir resesyona sürüklenmiştir. İrlanda'da yaşanan mali krizin temellerine baktığımızda, Avrupa Merkez Bankası (ECB)'nin durgun Avrupa ekonomilerini canlandırmaya yönelik faiz indirim politikasının İrlanda'daki varlık balonunun şişmesine ve banka kredi hacimlerinin yükselmesine neden olduğunu gözlemleyebiliriz. 2009 yılı ilk çeyreğinde %8,5 oranında küçülen İrlanda ekonomisi için Ekonomik ve Sosyal Araştırma Kurumu (Economic and Social Research Institute) 2010 yılı sonunda %14 oranında rekor küçülmeye tahmin etmektedir.

Kaynak: OECD, Country Statistical Profiles, 2010.

İrlanda Ekonomisi Başlıca Ekonomik Göstergeler

Ekonomik Göstergeler	Kişi başına Düşen Gelir (Sabit Fiyatlarla Euro)	Enflasyon İndeksi (Ortalama Tüketici Fiyatları)	Toplam Kamu Karşaraları (GSYİH % Oranı)	Net Kamu Borucu (GSYİH % Oranı)
2002	36,984	91	32	25
2003	38,007	95	32	22
2004	39,113	97	32	19
2005	40,578	99	32	15
2006	41,669	102	33	12
2007	43,007	105	35	12
2008	40,702	108	41	23
2009	37,303	107	49	36
2010	37,090	105	53	55

Kaynak: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2010

2004 yılında varlık balonunun oluşmasında en önemli nedenlerden biri artan inşaat yatırımlarıdır. İnşaat sektörü GSYİH'nin %12'ini oluşturmaktadır. Ev sayısında nüfusa göre oranı %80,000 yeni ev inşa edilirken; evlerin fiyatları reel ölçüler dışında artmaya başlamıştır. Ancak oluşan gayrimenkul balonu 2008 Eylülünde patlayınca, İrlanda euro bölgesinin, resesyona girdiği hükümeti tarafından resmen ilan edilen, ilk ülkesi olmuştur. Ülkenin krize sürüklenmesinde diğer yasal neden ülkenin rekabet gücünü kaybetmesidir. AB ortaklığının üstünde olan ücretler, enflasyon, ağır kamu harcamaları ile değerlendirilen euro İrlanda ekonomisinin 90'lı yıllar sonrasında bilgi teknolojileri alanında elde ettiği rekabet üstünlüğünün diğer ülkelere (Polonya ve Çin) kaymasına yol açmıştır. 2009 yılı ocak ayı itibarı ile işsizlik fonunun yararlanan kişi sayısı rekor bir seviye ile 326,000'e yükselirken İrlanda Borsa Endeksi (Irish Stock Exchange) 2009 yılı şubatında son 14 yılın en dip noktasına gerilemiştir. 2009 yılı ocagında bankacılık alanında ilk büyük krizi yaşayan Anglo Irish Bank kamulaştırılmıştır. 2010 Eylül ayı itibarı ile işsizlik oranı %14.1 oranında zirveye ulaşmıştır. Artan işsizlik ve bütçede ücret artışlarına yönelik kısıntılar İrlanda sokaklarında protestoları popülar hale getirmektedir.

Kamu Harcamaları ve Bütçe Uygulamaları

2000'li yıllarda kamu harcamalarının artması, gayri menkul kredilerinin aşırı ısınması ve gelir vergisi indirimi gibi uygulanan yanlış mali politikalar nedeniyle eleştirilen İrlanda hükümeti oldukça sıkı bir 2011 yılı bütçesi için 6 milyar € harcama kısıntıları, vergi artışı, kamu kesimi sosyal yardımların ve asgari ücretin düşürülmesi gibi 4 yıllık kemer sıkılması sonunda 15 milyar € tasarruf ve bütçe açığının gayri safi yurt içi hasılaya oranının 2014 yılı ile %3'ün altına inmesi hedeflemektedir. Ancak sıkı bütçe uygulaması için gerekli harcama kesintileri, halkın IMF ile Avrupa Birliğinden gelen yardımları eleştirerek sokaklarda protesto etmelerine neden olmaktadır.

İrlanda Kamu Borcunun Gayri Safi Yurt içi Hasılaya Oranı

Avrupa Birliği Desteği ve Kurtarma Paketleri

Avrupa ülkeleri İrlanda krizinin piyasalarında oluşturacağı güven kaybı ve yayılma endişesi ile İrlanda'nın acil kurtarma paketini kabul etmesi yönünde baskı uygularken, AB ve IMF'nin oluşturduğu 85 milyar € tutarındaki kurtarma fonu ile piyasaların sakinleşmesi amaçlanmıştır. Yunanistan'da bu yıl içinde yaşanan mali bunalımda AB ve IMF işbirliği ile oluşturulan 115 milyar € tutarındaki kurtarma paketi sonrasında piyasalar biraz sakinleşmiştir. Tahvil, bono ve hisse senedi yatırımcılar ülkenin arkasındaki desteği ve destek paketinin ayrıntılarını görerek, paketin oluşmasından belli bir süre sonra güvenliğini ancak kazanmaktadır.

Widening again

Five-year credit-default-swap spreads
Percentage points

Source: Bloomberg

...Bir de kendinize
medya'dan bakın!

İspanya, Yunanistan, Portekiz ve son olarak İrlanda için başlayan banka sermayelerinin güçlendirilmesi ve kamu borçlanma senetlerinin garanti sürecini içeren kurtarma operasyonları Euro bölgesinin sürdürülebilirliği ve güvenliği tartışmasını beraberinde getirmiştir. Yukarıdaki grafikte Yunanistan, Portekiz, İrlanda ve İspanya'nın 5 yıl vadeli Swap kontratının (CDS) komisyonunu göstermektedir. Piyasalarındaki bunalımdan dolayı en yüksek komisyona Yunanistan sahipken, Portekiz'in piyasalardan borçlanma faizi kasım itibarı ile Almanya'nın 4 katıdır. İrlanda Ağustos ayından itibaren başlayan bunalım CDS komisyonun 6 civarında artmasına yol açmıştır.

Mayıs 2010'da Yunanistan, İspanya, Portekiz ve İrlanda gibi AB ülkelerinin piyasalarında yaşanan krizler sonrasında 16 Euro üyesi ülke tarafından EFSF (European Financial Stability Facility: Avrupa Finansal İstikrar Kalağı) mekanizması oluşturulmuştur. mali zorluk çeken üye ülkeler için, EFSF yine üye ülkelerin garantisini taşıyan 440 milyar € bono piyasaya sürme imkânına sahiptir. Bu fonda en fazla garanti tutanağına sahip Almanya'nın korkusu Euro bölgesinde yaşanan krizin katlanarak daha fazla ülkeye bulaşmasıdır.

EFSE (European Financial Stability Facility) Ülke ve Garanti Tutarları (Milyar €)

Ülke	Katılım Miktarı	Ülke	Katılım Miktarı
Almanya	119.4	Portekiz	11.0
Fransa	89.7	Finlandiya	7.9
İtalya	78.7	İrlanda	7.0
İspanya	52.4	Slovakya	4.4
Hollanda	25.1	Slovenya	2.1
Belçika	15.3	Lüksemburg	1.1
Yunanistan	12.4	Kıbrıs	0.9
Avusturya	12.2	Malta	0.4
TOPLAM			440 €

Kaynak: EFSF, http://www.efsf.europa.eu/attachments/faq_en.pdf.

Sonuç: Euro'nun Geleceği Tartışılmalı

İspanya, İrlanda, Portekiz ve Yunanistan gibi ülkelerin enflasyon oranları Almanya gibi euro bölgesinin güçlü ekonomilerinden daha yüksektir. Enflasyon oranından düşük kalan Euro kurları bu ülkelerin Asya'daki ihracatta rekabetini güçlendirmektedir. Bu ülkelerin

paralarını devalüe edememeleri ve bağımsız para politikası uygulamamaları durumu daha da güçleştirmekte ve Euro'nun geleceği tartışılmasını başlatmaktadır. Euro bölgesine girişte karşılanması gereken Maastricht Kriterleri gibi güç ekonomik uyum göstergeleri gibi Euro'dan çıkışta çok kolay olmamaktadır. Euro'dan çıkış, birlikte çıkan ve kalan ülkeler için finansal şoklara neden olabilir. Yeni para basımı, ülkedeki tüm finansal araçların (Swapler, Mortgage kredileri) yeni para birimine uyumu fazla maliyetli olabilir. Finansal zorluk yaşayan ülkelerin Euro para biriminden çıkabileceği düşüncesi, çıkışta ülkelerin karşılaşılabileceği potansiyel güçlükler rağmen imkansız değildir.

KAYNAKÇA

Central Statistics Office, Quarterly National Household Survey for Q4 2007
"How to resign from the club", www.economist.com, erişim: 09.12.2010
"The Irish problem", www.economist.com, erişim: 09.12.2010,
Ravi Balakrishnan and Helge Berger,

"Comparing Recessions in Germany, Spain, and United Kingdom", IMF Research and European Departments, 2010.

Kilian Doyle ve Eoin Burke-Kennedy, "Euro zone ministers approve rescue package for Ireland", Irish Times, 21 Kasım 2010,

Uğur Gürses, "İrlanda: Krizle Yeni Perde", Radikal, Erişim: 26/11/2010

Uğur Gürses, "Kurtarılacak Kim Kurtaracak?", Erişim: 24/11/2010
International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2010

OECD, Country Statistical Profiles, 2010.

**Medya evreninde
kaybolmayın...**
Basın, TV, Radyo ve
Portal takibi için
lütfen bizi arayın!

interpress®
medya takip merkezi 1940

Merkaz: Etili Büyükdere Cad. No:51 Kat:4 A. Levent - İstanbul Tel: 0212 325 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Şube: Zeynep Cad. No:10A-3 Beşiktaş - İstanbul Tel: 0212 288 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

www.interpress.com.tr e-mail: info@interpress.com.tr

Meşrutiyetten Cumhuriyet'e bankacılık ve Konyada faaliyet gösteren millî bankalar

Ahmet ATALAY

Selçuk Üniversitesi

Atatürk Araştırma ve Uygulama Merkezi

*Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e (1908-1923)
Konya'da, Konyalı zenginler ve toprak ağaları, yörenin
kredi problemini halletmek için millî bankalar
kurdular.*

*Bu bankalar adı geçen dönemde ciddi faaliyetler
gösterdikleri gibi, çalışmalarına Cumhuriyet'in
ilanından sonra da devam ettiler. Hatta bazıları 1950
ve sonrasına kadar da varlıklarını sürdürebildiler.*

*Cumhuriyet'in ilânından sonra, daha güçlü
sermayelerle kurulan yeni bankaların Konya ve
ilçelerinde şubelerini açmalarıyla birlikte, Konya'daki
bu bankalar karşılarında tutunamayıp kapandılar.*

Konya muhtilinde tüccara ve zürraa büyük yardımda bulunan

Konya Ahali Bankası

Anonim Şirketi

Konya Ahali Bankasını kuran Türk mütepebiller ve geçen uzun seneler içinde bankaya idare eden Türk müdür ve memurlar bu suretle Türk zekânının her zaman için banka kurmak ve işletmek imkânına malik olduğunu belirtmek gibi şerefli ve millî vazife de ifa etmişlerdir.

Soldan sağa doğru bankanın idare meclisi reisi Mustafa Fırat Karaman, reis vekili Osman Olgun, müdür Ömer Gelen, Azalar: Mehmet Civelek, Selâhattin Muşkar, Halil Gülen

Konya Ahali Bankası'nın Son Dönem Yöneticilerinden Bazıları

Para ticaretiyle uğraşanlara banker, para işi gören müesseseye banka denir (Ziya, 1334: 16). Bankasız millet, bankasız siyaset, bankasız imar, bankasız müstemleke olmaz (Borsa Rehberi, 1928: 236).

"Memalik-i Osmaniye'de sarraflık yani muhtelif cins meskukatı yek diğerine tebdil etmek, para bozmak sanatı ve ticareti pek eski zamandan beri yapılmaktadır" (İktisadiyat Mecmuası, 44-48/1333: 17). Ancak 1800'ün son çeyreğine kadar Osmanlı'da, şimdiki benzer şekilde sarraflık ve bankerlik işleriyle azınlıklar ilgilenmektedirler.

Mithat Paşa'nın 1864 yılında, Ziraat Bankası'nı kurmasıyla birlikte, Osmanlı Devleti'nin hemen hemen büyük vilayetlerinin hepsinde bu bankanın şubeleri açılmıştır. Bankanın en önemli görevleri arasında, ülke ziraatını desteklemek ve çeşitçe kredi vermek vardır.

Padişah II. Abdülhamid'in emriyle

Ziraat Bankası Konya Şubesi, 19 Haziran 1896 yılında açılmıştır. Açıldığı zamanki ilk sermayesi 315 561 kuruş olup, 1314 (1896) yılı sonuna kadar bu sermayeye 2.015 460 kuruş 39 para ilave edilerek toplam sermaye 2.331.021 kuruş 39 paraya yükseltilmiştir (KVS, H. 1317: 74).

H. 1317 yılı, Konya Vilayet Salnamesine göre, Ziraat Bankası Konya Şubesi Banka Meclisi'nde, 1 reis, 1 banka memuru, 1 muavin, 4 aza, 1 çiftlik müdürü görevlidir. 1 memur, 1 muavin, 1 birinci katip, 1 ikinci katip olmak üzere toplam 4 kişi de banka personeli vardır (KVS, H. 1317: 75).

1900'lü yıllarda ise, Konya'da para ticaretinde Ziraat Bankası Konya Şubesi, Osmanlı Bankası Konya Şubesi ile çok sayıda sarraf ve banker bu alanda faaliyet göstermektedirler.

Meşrutiyet inkılabı ile birlikte milli ekonomi cereyanları filizlenmeye başlayınca, halktan toplanan küçük

قوله القضاة الفاضلة
وقد عولان تسلياً بالاطاق مقروض علم وخير يدور

ایرادیات

عروض

۵۵۵

۵۵۵

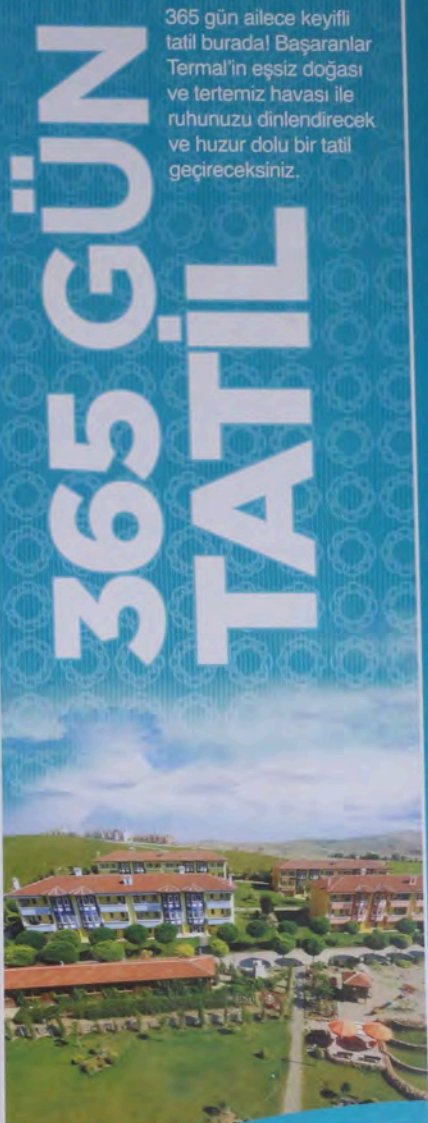
۵۵۵

قوله القضاة الفاضلة
وقد عولان تسلياً بالاطاق مقروض علم وخير يدور

۵۵۵

Konya İktisadi Milli Bankasına Ait Para Makbuzu

365 gün ailece keyifli tatil burada! Başaranlar Termal'in eşsiz doğası ve tertemiz havası ile ruhunuzu dinlendirecek ve huzur dolu bir tatil geçireceksiniz.

BAŞARANLAR
TERMAL

0272 273 63 64 www.basaranlartermal.com

Ereğli çifti bankası'na ait şura-yn devlet maliye ve nafia dairesi'nin Mazbata tutanağı

Halimzâde İzzet Efendi, Karahafızâde Ali Efendi, Keleşzâde Nuri Efendi, Türkmenzâde Hacı Osman Efendi, Atikzâde İsmail Efendi, Hamzâzâde Hakkı Efendi, Koygunzâde Ali Efendi, Kalfazâde Hüseyin Efendi, Abdülkerimzâde Numan Efendi, Kişnişizâde Ahmet Efendi, Gıllısalzâde Hacı Tahir Efendi, Hacı Dedezâde Selahattin Efendi, Aksaraylı Ali Bıçkıcızâde Etem Efendi, Aksaraylı Hacı Ahmet Efendi Mahdumu Gani Efendi, Aksaraylı Ali Bıçkıcızâde Mehmet Efendi, Aksaraylı Ali Bıçkıcızâde Halil Efendi, Hacızâde Mehmet Ali Efendi, Aksekili Hacı Hasan Efendizâde Mehmet Nuri Efendi, Veysel Efendizâde Hafız Hüseyin Efendi, Tayip Efendizâde Mehmet Tahir Efendi, Armutluzâde İsmail Efendi, Kaşıkçizâde Mehmet Efendi, Kadir Çavuşzâde Hafız Ahmet Efendi, Sıraçzâde İsmail Efendi, Armağanzâde Mehmet Efendi, Lefkelizâde Abdülkadir Efendi, Gözlükzâde Ali Rıza Efendi, Kartalzâde Hüseyin Efendi, Hotamışlı Hacı Himmet Ağa ve Gediklizâde Mustafa Efendi olduğu (KEOAŞ ND, 1334, m: 1) Konya Ahali Bankası Türk Anonim Şirketi'dir.

99 yıllığına kurulmuş olan bankanın kuruluş tarihi 26 Mart 1334 (1918) olup (Mukavvelât, nr: 25; 41), 3 Nisan 1340 (1924)'da Ahali Bankası ismini almıştır (BOA, 030 1801 01/103311).

İlk kuruluş amacı, usul ve kanunlara göre şehir ve kasabalarda elektrikle aydınlanma ve bu kuvvetle tramvay tesisleri kurma, sanayi müesseselerinin elektrik ihtiyacını karşılayacak elektrik üretim tesisleri kurma, dekolil hatları tesisi, ziraat aletleri ithalatı ve satımı, tuğla ve kiremit fabrikaları tesisi, soğuk hava depoları inşası ve bataklık arazileri kurutma işi ile birlikte her tür ticaretle uğraşmak (KEOAŞ ND, 1324, m:1) iken ismini değiştirip Ahali Bankası olduğu zamanki amacı ise, bilcümle bankacılık muameleleriyle uğraşmakla beraber bilhassa mevduat kabul etme, teminat mektupları verme, çek, senet ve polise işlemleri yürütme, halka ve küçük sanat erbabına kredi açma, bilhassa Konya ve civarındaki vatandaşların krediye olan taleplerini karşılamak (İktisadi Yürüyüş 51-52-53/1342:69).

Size Gazlıgöl termal suyunun sağladığı şifayı çok uzaklara gitmeden, özelliğinden bir şey kaybetmeden gerçek kaynağından veriyoruz. Üstelik odalarda bulunan 4,5 tonluk termal havuzlarımızla günün her saati havuz keyfi siz bekliyor.

HAVALI KELEÇİ

HER DAİREDE

BAŞARANLAR
TERMAL

0272 273 63 64 www.basaranlartermal.com

Konya'nın bir başka milli bankası ise 200.000 lira sermaye ile 1331 (1915)'de kurulmuş olan (İktisadiyat Mecmuası, 10/1332: 7) Konya Köylü Bankası'dır.

Konya Köylü Bankası'nı "Konya Vilayeti dahilinde geliştirilen tarıma katkı ve bu işle uğraşanların kredi sorunlarını çözmek amacıyla Konya Valisi Azmi Bey, kuruluşunu başlatmış, Vali Muammer Bey ise faaliyete geçirmiştir.

Bankanın idare meclisini, merkezde Konya Valisi, İl Ziraat Müdürü, Ziraat Muallimleri, ilçelerde Kaymakamlar, İlçe Ziraat Müdürleri, Ziraat Muallimleri ve Ziraat memurları, köylerde ise muhtar ve köy ihtiyar heyetleri oluşturmaktadır.

Konya Türk Ticaret Bankası, Konya'nın diğer bir milli bankasıdır. Banka 50 sene müddetle kurulmuş olup, kurucuları Hacı Musa-zâde Hacı Nafiz Efendi, Nuri Efendi-zâde Rifat Efendi, Tahralı-zâde Ali Efendi, Yüzbaşı-zâde Hacı Halil Efendi, İbrahim Hüsnü Efendi-zâde Ahmet Efendi, Hazatlı Ali Dede-zâde Hasan Efendi, Ali Efendi-zâde Hüseyin Efendi, Eğinli-zâde Mehmet Efendi, Güllü-zâde Ali Efendi, Ali Efendi-zâde Mustafa Sabri Bey'dir (Şd. 1271/6, b: 3, m: 1; İ.DÜİT 124/27, b: 3, m: 1).

Bilcümle banka muameleleriyle iştigal

etmek için (Mukavelat, nr: 25:237; MV 252/639) kurulan bankanın İstanbul Hükümeti ve Padışah Vahdettin'in iradesine göre kuruluş tarihi 28 Ağustos 1336 (1920) (Mukavelat, nr: 25:237), Ankara TBMM'si Hükümetinin onayına göre ise kuruluş tarihi 23 Eylül 1336 (1920)'dir (BCA, 030.18.01.01/12 17).

Aynı dönem içerisinde Konya'nın Akşehir İlçesinde ise Kurra-zâde Hacı Bekir Efendi, Aka Ağazâde Abdullah Efendi, Kurrazâde Hacı Mehmet Efendi, Vartanyan Hacı İhsan Efendi, Köse Ahmet-zâde Hacı Rüştü Efendi, Yargomıyan Hacı Rasim Efendi, Esdoryan Hacı Mesrup Efendi ve İbrahimiyan Arakli Efendiler (Meşrik-i İrfan, 84/1325: 4) 1 Mart 1325 (1909) tarihinde "Akşehir Osmanlı İktisadi Şirketi"ni kurdular. Şirket 5 Eylül 1332 (1916)'de ismini yeniden tescil ettirerek "Akşehir Osmanlı İktisat Anonim Şirketi"ne dönüştürdü (A. {DVNS MKLT. D. nr:24: 191).

1909'da 3 yıllığına kurulan şirket 1916'da tescil edildikten sonra imtiyaz müddetini 50 yıla çıkarmış (MOOAŞ, 1334: 28) olup, amacı ise; Teallî (yükseltme) vatan için biraz gayret ve hamiyet için

memlekette belli bir müddet zarfında büyük bir sermaye meydana getirmek ve sarraflık üzerine kanunlar çerçevesinde kefalet karşılığı borç para alıp vermekten başka bakkaliye üzerine çalışmaktır (Meşrik-i İrfan, 31/1325: 2). Hattâ Meşrutiyet'in tanıdığı ticaret ortamından istifadeyle tüccar ve esnarlara ve bilumum Akşehir ahalisinden maddeten zayıf düşmüş olanlara, ihtiyacı kadar belde iktisadiyatına katkı yapacaklara yardımda bulunmaktı (Şd. 1776/33, b: 2).

24 Temmuz 1332 (1916) tarih ve 337 numaralı mazbataya göre ise bankanın amacı, Akşehir kazası dahilinde akçe ifraz ve umumen her nevi teminat ile tahvil ve emtia-i fiariye ve emval-i menkule merhuatı ile hilyatı mukabilinde avans ve ikrazatında bulunmak ve itibar mali açmak ve her nevi çek ve kambiyo ve iskonto muamelesi icra ve bilumum banka muameleleri ile uğraşmak (Mukavelat, nr: 24/191; MV 245/6; İ.DÜİT 120/12, b: 4) ve ülke dahilinde ve icab eden mahallerde komisyon muameleleri yapmak ve ecnebi memleketlerde ticaret malları sevk ederek satmak, esham ve tahvilat alıp satmak ve komisyon şubelerine sevk edilecek mallara mukabil sahiplerine avans vermek icabında ticari şirketler tesis etmek ve hakiki veya hükmi şahsiyete sahip müesseseler veya şirketlere ve milli sanayi işlerine iştirak eylemek, su, maden, elektrik tesisi ve işletme imtiyazlarını almak ve işletme işlerini, teşkil edeceği anonim şirketler vasıtasıyla yaptırmak, bankaya ait gayri menkul edinemek ve banka alacaklarının sağlamaştırılması için banka tarafından her türlü gayri menkulü teminat olarak ipotek almak ve bankalar kanunu hükümlerine göre haczedilmiş gayrimenkulleri ihale yoluyla başkalarına satmaktır (ABND, 1950: 3).

Akşehir İlçesinde 1332 (1916)'da kurulan diğer bir milli banka da Akşehir Çiftçi Bankası'dır. Bankanın amacı, Akşehir'de tarım makineleri ve tarım ürünlerinin yaygınlaştırılması, tarımla uğraşanların desteklenerek üretimlerinin değerlendirilmesi ve örnek tarım çiftlikleri oluşturularak, modern tarım tekniklerinin uygulanmasını sağlaması iken, 1922'den sonra bankacılık faaliyetlerine başlayarak önceki amacına çek, kambiyo, senetssel çalışmalar ile tüccarlara kredi vermenin yanı sıra mevduat hesapları açma ve kapama alanında ticari faaliyette bulunmayı da eklemiştir. Ayrıca her türlü gayrimenkul edinmekte uğraşı alanı arasındadır.

Akşehir Çiftçi Bankası'nın kurucuları ise; Mustafa Efendi-zâde İbrahim Ağa, Yalvaçlı Hacı İbrahim-zâde Tefrik Efendi, Akşehir Osmanlı Bankası Kapıcısı Niğdeli Ahmet Efendi, Akşehir Kaymakamı Fuad

Bey, Hacı Nafi-zâde Hacı Ali Efendi, Kurrazâde Hacı Bekir Efendi, Kurrazâde Hacı Mehmet Efendi, Ak Ağa-zâde Abdullah Efendi ve Halim Efendi-zâde Mustafa Efendi'dir (AÇBTAŞ HD, 1340: 1).

Ele alacağımız son milli bankamız ise Ereğli Çiftçi Bankası'dır. Banka Ereğli ilçesi merkezli olarak 13 Teşrinievvel 1335 (1919)'de Kefalet ve libar üzerine öncelikli olarak Ereğli'li çiftçilere ve tüccarlara kredi vermek üzere kuruldu. Herhangi bir problem yaşayıp kapanmazsa veya uzatılmazsa 60 yıl için faaliyet gösterecektir (EÇBAŞ ND, 1333: 4).

Bankanın kurucuları, Saki-zâde Hacı Ahmet Efendi, Hacı Nebi-zâde Arif Efendi, Piri Paşaoğlu Hacı Emin Efendi, Veli Yusuf oğlu Hacı Ali Ağa, Ağa-zâde Cemil Efendi, Hacı Emin-zâde Sırac Hacı Emin Efendi, Hadim-zâde Hacı Hüseyin Efendi, Muhtittin-zâde Şükrü Efendi, Müftü-zâde Kazım Efendi, Ağa-zâde Mustafa Efendi, Esat-zâde Etem Efendi, Hüseyin Ağa-zâde Said Efendi, Kadir Ağa-zâde Süleyman Sırrı Efendi ve Hacı Derviş-zâde Mustafa Ağa'dır (İ.DUIT 123/23, b: 3; MV 253/29).

Sonuç olarak; Araştırmada, Meşrutiyetten Cumhuriyet'e Konya'da iktisadi alanda çalışanların kredi sorunlarını gidermek maksadıyla, Konyalıların kurdukları mali kuruluşlar, amaçları ve kuruluşlarından bahsedildi.

Bu da bize, adı geçen dönemde Konyalıların her alanda olduğu gibi parasal problemleri de çözmeye noktasında, ülkemizin diğer bölgelerinde olduğu gibi, ciddi faaliyette bulunduklarını gösterdi. Hatta bu sektörde ilk milli atılımlardan oldukları görülür.

Bu mali kuruluşlar yine aynı dönemde, sadece bankacılık işlemleri yürütmemişler, çeşitli ticari alanlarda da faaliyet göstererek hem yöre ekonomisine hem de ülke ekonomisine katkıda bulunmuşlardır.

Bu millî kuruluşlar Cumhuriyet'in ilanından sonra faaliyetlerini sürdürmüşlerse de 1925-1930 dünya krizinin ülkemizi etkilemesiyle bazılarının çalışmalarını sonlandırmak zorunda kalmıştır. Bazıları ise, 1950'li yıllara kadar devamlılıklarını sürdürebilmişlerdir.

Ülkemiz ekonomisinin hızla kalkınması ve güçlü sermayelerin oluşmasıyla birlikte, ülkemizde yeni kredi kurumları meydana geldi. Bu yeni bankaların şehir ve ilçelerde teşkilatlanması karşısında tutunamayan bu yöresel milli müesseselerimiz değişik bahanelerle birer birer farklı tarihlere kapanmışlardır.

KAYNAKLAR

A- Arşiv Vasiıkları

a) BOA, DH. I.UM 60/12

b) BOA, Şd. 1234/5

c) BOA, I.MMS 142/1329 L-26

d) BOA, A.DVN MKL 52/13

e) BOA, Mukavelat Kayıt Defteri
numara: 25

f) BOA, Şd. 1271/6

g) BOA, I.DUIT 124/27

h) BOA, MV 252/63

i) BOA, A-ÇVNS, MKLTd., No: 24

k) BOA, Şd. 1776/33

l) BOA, MV 245/6

m) BOA, I.DUIT 120/12

n) BOA, I.DUIT 123/23

o) BOA, MV 253/29

ç) BCA., 030 18 01 01/10 33 11

p) BCA., 030 18 01 01/01 12 17

B- Yayınlanmış Eserler, Gazeteler ve Mecmualar

Akşehir Bankası Nizamname-i Dahilisi, Ülkü Basımevi, Konya 1950.

Akşehir Çiftçi Bankası Türk Anonim Şirketi Hissedarın Defteri, 1340.

Anadolu, numara: 20, 6 Teşrinisani 1324 Cumartesi.

Borsa Rehberi 1928, İstanbul Esham ve Tahvilat Kambiyo ve Nukud Borsası Meclis-i İdaresi Tarafından Terhif Edilmiş, Matbaa-i Ebuzziya, İstanbul 1928.

Ereğli Çiftçi Bankası Anonim Şirketi Nizamname-i Dahilisi, Hukuk Matbaası, İstanbul 1333.

Hüseyin Aynî Şanda, "Türkiye'de Sermaye Şirketleri 1860-1918", İstanbul Ticaret Odası Mecmuası, Cilt: 84, No: 6-7, Haziran-Temmuz 1967.

İktisadi Yürüyüş, Cilt: 5, Sayı: 51-52: 53, 18 Şubat 1942.

İktisadiyat Mecmuası, Yıl: 1, Sayı: 40, 19 Kanunusani 1332.

İktisadiyat Mecmuası, Yıl: 1, Sayı: 44-48, 8 Mart 1333.

Konya Elektrik Osmanlı Anonim Şirketi Nizamname-i Dahilisi, Matbaa-i Amire, İstanbul 1334.

Konya Osmanlı İktisadi Millî Bankası Nizamname-i Dahilisi, Konya Vilayet Matbaası, 3 Kanunuevvel 1337.

Konya Rehberi, numara: 1, 16 Haziran 1329.

Konya Vilayet Salnamesi, Hiçrî Yıl: 1317.

Mehmet Ziya, Bankalar ve Muamelâtı, Matbaa-i Orhaniye, İstanbul 1334

Meşrik-i İrfan, numara: 31, 22 Haziran 1325 Pazartesi

Meşrik-i İrfan, numara: 84, 7 Kanunusani 1325 Çarşamba.

Ozün Akgüç, 100 Soruda Türkiye'de Bankacılık, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1992.

Ticaret ve Ziraat Nezareti, Memalik-i Osmaniye'de Osmanlı Anonim Şirketleri, Hukuk Matbaası, İstanbul 1334.

KONYALILARIN KAPLICASI

Başaranlar Termal eşsiz doğası, konforlu odaları, leziz yemekleri ile 365 gün boyunca sizi bekliyor. Üstelik Konya'ya sadece 232 km uzaklıktadır.

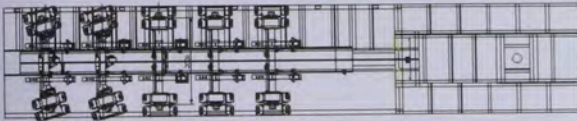
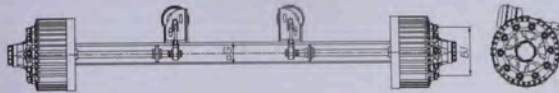
BAŞARANLAR
THERMAL

0272 273 63 64 www.basaranlartermal.com

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ PROJELERİ

UZUN ve AĞIR YÜK TAŞIYAN ARAÇLARIN DÖNÜŞ HAREKETİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

Danışman Öğretim Görevlisi : Prof. Dr. Mehmet ÇELİK
Proje Sahibi : Ahmet ADIYAMAN

mehmet.celik@karatay.edu.tr
adiyaman_42@hotmail.com

ARGEPPTE GÖRÜCÜYE ÇIKTI

KTO Karatay Üniversitesi, Konya Sanayi Odası'nda düzenlenen ve düzenleyici kuruluşlar arasında Konya Ticaret Odası'nın da yer aldığı ARGEPP 2010-2 Makine ve Mekatronik Ar-Ge Proje Pazarı'nın ilk yılında 3 proje ile katıldı.

Ar-Ge Proje Pazarı'na Danışmanlar Prof. Dr. Mehmet ÇELİK ve Yrd. Doç. Dr. H. Oktay ALTUN'un katkılarıyla KTO Karatay Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden Emre Koray KARPUZ ve Bekir BAKIRTAŞ "ÇEVREYİ TEMİZ TUT, SİGARAYI BIRAK MAKİNESİ", Ahmet ADIYAMAN "UZUN VE AĞIR YÜK TAŞIYAN ARAÇLARIN DÖNÜŞ HAREKETİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ" ve mühendislik fakültesi araştırma görevlisi Kemal

ERDOĞAN "RÜZGAR İSİ" isimli projeleriyle katıldı.

KTO Yönetim Kurulu Başkanı ve KTO Karatay Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Hüseyin ÜZÜLMEZ Türkiye'de sanayi-üniversite işbirliklerinin en önemli aygıtından birinin de finans ayağı olması gerektiğini söyledi. ÜZÜLMEZ, "Üniversite sanayi işbirliği konusunda yeni adımlara vesile olacak gelişmeler yaşanıyor. Bir projenin hayata geçmesi için üç ayak var. Bunlardan biri bu işi yapacak değerli bilim adamları, bu talepleri araştırarak sanayiciler ve iş adamları var ama bugün maalesef Türkiye'de üçüncü ayağımız eksik. Bu da finans aygıtıdır." dedi. ÜZÜLMEZ ayrıca Üniversite sanayi işbirliklerinin başarıya ulaşması için bir an önce yasal düzenlemelerin yapılarak, projelerin desteklenmesi gerektiğini de altını çizdi.

ARGEPP Proje Pazarı'nın danışma ANALİZ kurulu ve yürütme komitesi üyesi olan KTO Karatay Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Çelik ise KTO Karatay Üniversitesi'nin ilk yılı olmasına rağmen mühendislik fakültesi öğrencilerinin proje pazarına etkin projelerle katıldığını belirterek: "Ar-Ge Proje Pazarı'na, Üniversite-Sanayi işbirliğinin sağlanması için en önemli paydaşlardan biri olan mühendislik firmalarının katılımı sağlanarak projelerimiz görücüye çıkmıştır. Projelerimiz ileride çok önemli boşlukları doldurabilecek nitelikte ve teşvik alabilecek derinlikte projelerdir. Üniversitemizin misyonu gereği üniversite-sanayi işbirliğini etkin bir şekilde sağlamak için üzerine düşen görevi üniversitemiz en iyi şekilde yapmaya çalışmıştır ve bundan sonra da çalışmalar atarak devam edecektir." dedi. Prof. Dr. Mehmet ÇELİK Üniversite-sanayi alanında iyi bir sinerjinin oluşturulabilmesi için hususiyetle Konya sanayisinin bu ve benzeri çalışmalara katılımının artırılması ve Konya'da Ar-Ge'ye dayalı projelerin mutlaka hayata geçirilmesi gerektiğini de vurgusunu yaptı.

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ ARGEPP 2010-2 PROJELERİ

1. ÇEVREYİ TEMİZ TUT, SİGARAYI BIRAK MAKİNESİ

Proje Sahibi : Emre Koray KARPUZ
Bekir BAKIRTAŞ

Projenizin amacı sigara içenlerin etrafına sigara izmarit atma alışkanlığından, makinemizin muhtemel olacağı bölgelerde vazgeçirmek ve sigara içenlerin sigara içme isteğini azaltmaktır.

Her gün 440 milyon sigara izmariti sokaklardan toplanmaktadır. Ayrıca denizlere atılan yanmakta olan sigaralar havadaki oksijen kaynağının önemli kısmını sağlayan binlerce topkantonun ölmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan dünyada her 8 saniyede 1 insan sigara yüzünden hayatını kaybetmektedir. Projeimiz dahilinde geliştirmeyi düşündüğümüz makinemiz toplu mekanlarda bulundurularak insanların sigara izmaritlerini dışarı atmalarını önlemektir. Makinemiz sigara izmariti şeklinde olup, göz ve ağız şekilli kısımları olacaktır. Sigara izmaritini bir kızılötesi termometre sayesinde sıcaklığından tanıyacaktır. Böylelikle yanan sigara izmariti yakıldığında öksürük sesine beraber kapak açılacaktır. Sigara izmariti için kapağın açılmasıyla beraber

ARGEPP 2010-2 **KTO KARATAY UNIVERSİTESİ**

RÜZGAR İSİ

RÜZGAR ENERJİSİ İLE BASİT KONTROLLÜ SU ISITMA SİSTEMİ

Proje Sahibi
Kemal ERDOĞAN

0 332 444 1231 (Pbx)
kemal.erdogan@kto.karatay.edu.tr

ARGEPP 2010-2 **KTO KARATAY UNIVERSİTESİ**

ÇEVREYİ TEMİZ TUT ve SİGARAYI BIRAK makinesi

Danışman Öğretim Görevlileri
Prof. Dr. Mehmet ÇELİK
Tic. Şep. Dr. H. Oktay ALTIN

Proje Sahipleri
Emre KARPUZ
Buket KARITTA

mehmet.celik@karatay.edu.tr - h.oktay.altin@karatay.edu.tr - emrekaraykarpuz@gmail.com

içerisinde, Sağlık Bakanlığımızda ücretsiz olarak dağıtmayı planladığı, sigara içme isteğini kâretlecek şeker/sakız (nikotin, bitkisel katkı) vb. madde kullanıcının eline ulaşacaktır.

Projeimizin pratikteki beklentileri ise; çevreye atılan sigara izmaritlerinin sayısının azaltılması, böylelikle kısmen çevre kirliliğinin önlenmesi. Bununla birlikte sigara bıraktıncı maddelere ulaşımın kolaylaştırılması ve bu sayede sigara kullanıcılarının sayısının azaltılmasıdır.

2. RÜZGAR İSİ

P. Sahibi: Arş. Gör. Kemal ERDOĞAN

"Rüzgâr İsi", rüzgâr enerjisinden su ısıtmakta kullanacağımız bir projedir. Yani bir rüzgâr türbini vasıtasıyla hareket enerjisi elektrik enerjisine çevrilir, elektrik enerjisi bir rezistans grubu yardımıyla depolanan suyu ısıtmakta kullanılır (Termosifon örneğinde olduğu gibi).

Düşünün ki dışarıda soğuk, rüzgârlı kapalı bir hava var, evinizde her zaman sıcak su sağlayan "güneş" diye tabir edilen sistem size sıcak su sağlamıyor. İşte böyle durumlarda da sıcak su ihtiyacımızı temiz ve ucuz enerjiden karşılayabilmek için bu projeyi kullanabiliriz. Güneş sistemleriyle melez şekilde çalışabilecek olması kışın boruların donması gibi sorunlara da çözüm olacaktır. Ayrıca bu sistemle havada akıp giden rüzgâr enerjisi ısı olarak depolanmış olacaktır.

Herkesin aklına gelen ilk soru şu: Neden rüzgârdan elektrik üretip bütün evin elektrik ihtiyacını karşılamıyoruz? Çünkü Rüzgâr İsi projesi basit kontrol sistemine sahip düşük maliyetli olması planlanan bir sistemdir. Yaklaşık olarak 1000TL gibi bir ücretle müşterilere sunulması düşünülmektedir.

Yüksek dağlık kesimlerde, açık alanlarda(deniz kenarında, yayla evlerinde vb...) verimli bir şekilde, ayrıca şehir içinde müstakil evlerde ve yüksek çatlarda da uygulanabilecektir.

Dünyada kullanımı hızla artan temiz enerji kaynaklarına yönelmemiz gerekmekte ve onları etkin bir şekilde enerji üretimine dahil etmemiz gerekmektedir.

3. UZUN VE AĞIR YÜK TAŞIYAN ARAÇLARIN DÖNÜŞ HAREKETİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

Proje Sahibi : Ahmet ADIYAMAN

Amaç: Uzun ve ağır yük taşıyan çok dingilli araçların teker sürtünmelerinin azaltılması ve dönüş hareketinin da güvenli ve kolay bir şekilde sağlanması.

Projeimiz uzun ve ağır yük taşıyan araçların dönüş hareketini iyileştirmeye yönelik konsept çalışmasını içermektedir.

Her bir araç yerleştirilecek olan mems ya da benzeri ivme ölçerlerle aracın dönüş sırasındaki aracın hız değerini ve g değerini kullanarak hesaplanan yarıçap değerine göre tekerleklerin dönüş açısını belirleyerek her tekerleğe özgü dönüş açısı kazandırılır.

Pratikteki Beklentiler:

1. Araçların lastik ömürlerinin artırılması,
2. Dönüş hareketlerinin daha kolay ve güvenilir hale getirilmesi,
3. Aracın sürtünmeden kazandığı kuvvette yakıt tüketiminin azaltılması

yalıtımın merkezi...

Isı, su, ses ve yangın yalıtımına dair her türlü ihtiyaca cevap verecek ve izolasyon sektöründe en büyük çözüm ortağınız olacak Endüstriyel Yalıtım Merkezi açıldı.

Konya ve Ankara 'da olmak üzere 2 satış merkezi, toplamda 10.000 m² depoları, konusunda uzman 35 personeli ile hizmet veren Endüstriyel Yalıtım A.Ş.;

"Yalıtımın Merkezi" sloganıyla Konya ve çevre illerde izolasyon sektörünün tüm ihtiyaçlarına cevap vermek üzere kurulmuştur. Isı, su, ses ve yangın yalıtım malzemelerinde Türkiye'nin ve dünyanın en büyük üretici markalarının ürünlerini pazarlama, satış ve dağıtım sürecinde yer alarak, konusunda uzman mühendisleri ve satış ekibi ile her türlü projede destek ve danışmanlık hizmeti vermektedir.

Endüstriyel Yalıtım Merkezi gerçek anlamda **"Yalıtımın Merkezi"**...

ENDÜSTRİYEL YALITIM A.Ş.

Merkez: Horozluhan Mah. Marangozlar Sanayi Girişi Cici Sk. No:1 Selçuklu / Konya İT 0332 233 34 34 (pbx) İF 0332 233 69 99

Şube: Alınleri Bulvarı No:128 Ostim / Ankara İT 0312 385 64 77 (pbx) İF 0312 385 64 27

info@eym.com.tr

ISI SU YANGIN SES

STROTON

IZOCAM

KNAUF

Wallmark

Henkel

ATA

btm

Sanifoam

ProCo

www.eym.com.tr

ARAŖTIRMA

KÜRESEL KRİZ ve TÜRKİYE

Yrd. Doç. Dr. Bilge Afşar
KTO Karatay Üniversitesi
İ.İ.B.F Öğretim Üyesi

Son küresel krizde de yaşandığı gibi krize giren iktisat sisteminin en önemli özelliği ve krizin belirtisi piyasalarda hakim olan güvensizlik olmuştur (User, 2009: 1). Mal üretimi ve tüketimi arasındaki dolaşım ekonominin genel hatlarını belirler. Talep yetersizliği-fazlası ya da arz yetersizliği-fazlası gibi durumlar ekonomik gidişte var olan tersliklerin piyasaya yansımalarıdır (User, 2009: 18).

Daha çok üretim yapan işletmelerin kullandığı yoldan biri olan ihracat, ekonomik kalkınma seviyesi ile doğrudan ilişkilidir (Teke ve Önerler, 2004: 203).

Ihracatımızda önemli payı olan AB ülkelerinin resesyondan çıkışıyla birlikte ihracatta artış yaşanacaktır (Babacan, 2009: 32). İhracatın azalmasına neden olan talep daralmasının 2010 yılında etkisini daha az hissettirmesi bekleniyor (Damlaç, 2009: 35). Böylece daha çok üretim yapan işletmelerin kullandığı yoldan biri olan ihracat, ekonomik kalkınma seviyesi ile doğrudan ilişkilidir (Teke ve Önerler, 2004: 203).

Türkiye ekonomisinde krizle birlikte büyüme düştü, dış ticaret geriledi, bütçe açığı arttı. Buna karşılık cari açık düştü, faizler geriledi. 2001 yılındaki krizde zarar gören mali kesim, krizden sonra kredi verebilecek reel sektör bulmuştu. Fakat son krizde reel sektör zarar gördü.

Kriz, dış ticarete yönelik ülkeyi yeniden korumacı politikalara yöneltti. İthal ürünlere karşı tarife dışı engeller kullanılmaya başlandı. Böylece yerli sanayi korumak amaçlanmaktadır.

Bu krizin Türkiye ekonomisi açısından en önemli farkı kriz başladığında ve devam ederken kronik enflasyon yaşanmamasıdır (Akat, 2009: 21). Yani, Türkiye son krize daha güçlü girmiştir. Diğer bir nokta da düşük enflasyon, düşük faiz ve dalgalı kur şu anda ekonomide aynı anda söz konusudur. Böylece yüksek faizle getiri sağlayan tasarruf sahipleri için yeni ve farklı bir dönem başlamış oldu (Akat, 2009: 27).

İçinde bulunduğumuz durum itibarıyla, merkezi ABD olan bir krizden ilk olarak etkilenen ülkelereinden biri olmamızın rağmen Avrupa odaklı bir kriz ya da şok dalgasından Türkiye'nin ne derece etkileneceğini ortaya koymak gerekmektedir.

ABD'deki kriz özel sektör merkezli olarak ortaya çıkmıştı ancak Avrupa'daki durum devletlerin direkt kendilerinin kriz aktarılabileceğini göstermektedir.

Avrupa'nın en riskli ülkesi Portekiz, Yunanistan ve İspanya'dır. Bu ülkelere İrlanda gibi birkaç ülkeyi daha eklemek mümkündür. Yunanistan geçen yıl

gayrisafi yurt içi hasılanın (GSYİH) %12,7'si oranında bütçe açığı ile karşı karşıya kalmıştır. Portekiz'de bu oran %9,3, İspanya'da ise 11,4'tür. Avrupa Birliği'nin standardı ise %3 ve bu ülkeler sınırı çoktan aşmışlardır (S. Serdengeçti ile kişisel iletişim, 18 Mayıs-12 Haziran 2010).

Yunanistan ve Portekiz'in cari açıkları (Yunanistan'ın cari açığı %14, Portekizinki %12) içinde bulundukları durumu daha da güçleştirmekte ve bütçe açığı ile iç, cari açık ile dış dengeler aynı anda ekonomiyi dengersiz kılmaktadır (IKV, 2010).

Yunanistan, Portekiz, İspanya gibi ülkelere hükümetler gerçekçi politikalar yerine populist politikalar uygulamakta ve toplum da gerçeklerden uzaklaşmaktadır. Euro para sistemi içinde ucuz kamu ve özel borç kullanımı ve aşırı tüketim ile ortaya çıkmaktadır.

Türkiye de, 2009 yılında cari açık, 2008 yılına göre %67 oranında düşüş göstererek 41 milyar 947 milyon dolardan 13 milyar 854 milyon dolara gerilemiştir. 2009 yılında bütçe açığı orta vadeli mali programda öngörülen %6,6 olarak değil, Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın yaklaşık %5,5'i olarak gerçekleşmiştir (IKV, 2010). Bu durum Türkiye'nin kamu alanında Avrupa'dan daha iyi bir noktada olduğunu göstermektedir.

Avrupa'da ortaya çıkması muhtemel bir kriz öncelikle olarak ihracatımızı etkileyecektir. Avrupa'da ki talep daralmalarına bağlı olarak azalan ihracat üretimin azalmasına bu da istihdam konusunda kısa vadeli sorunların çıkmasına neden olacaktır. Ancak güven veren ekonomimiz orta vadede daralmalar ile Avrupa

ülkelerine göre daha güçlü bir konum elde edilecektir. Büyüme de istikrarın sağlanması, sıkıntılardan daha çabuk atılması için de bazı önlemlerin alınması gerekmektedir (IKV, 2010).

Ayrıca tasarrufların da güçlendirilip yatırımlara yönlendirilmesi, tüm işletmelerin kurumsallaştırılmasına çalışılıp, bakkallar başta olmak üzere özellikle kayıt dışılık konusunda ilerleme kaydedilmesi gerekmektedir.

Avrupa ekonomilerdeki sıkıntıların finans sektörüne ve bankalara yansımaları ihtimali de düşündürücü bir noktadır. Global finans krizi nedeniyle bankacılık sistemlerinin hala zayıf olduğu ve hükümetlerin destekleriyle yeni toparlanmaya başladığı görülmektedir. Yatırımların da, uygulanacak tasarruf tedbirleri sonucunda ekonomik toparlanmanın sektöre uğrayacağı ve ülke banka ve şirketlerinin de zarar göreceği yönünde endişeler de mevcuttur.

Bankaların aynı zamanda Avrupa devlet tahvil ve bonolarında büyük alıcı olması da meselenin ortasında kritik bir unsur olarak durmaktadır. Yaşanan endişelerin bankaları da yeniden içine alacak hale gelmesi durumunda, bankalardan kredi alan şirketlerin de tehlike altına gireceğine dikkat çekilmektedir.

Sıkıntıda olan ülkelere Türkiye'nin ticari bağlarının çok güçlü olmasının yanı sıra hane halkı borçluluk oranının düşük seviyelerde olması gibi unsurlar, mevcut durumda bir avantaj olarak öne çıkmaktadır.

Türkiye elbette Avrupa'daki finansal istikrarsızlık ve düşük büyümeden etkilenmiş ancak buradaki gençliklerden

Türkiye'nin gelişmekte olan diğer Avrupa ülkelerine göre daha iyi izole olmuştur. Türkiye'nin ihracat dağılımı daha iyi durumdadır. Örneğin Polonya ve Macaristan kadar Batı Avrupa'ya dayalı bir yapı yoktur. Türkiye, uluslararası finans piyasalarındaki gerilimleri savuşturabilecek güçlü ve sağlıklı bir finans sektörüne sahiptir.

Türkiye'nin Yunanistan, İspanya ve Portekiz ile olan ticari ve finansal bağlantılarının sınırlı olması, şu ana kadar doğrudan etkileri de sınırlamıştır. Daha da önemlisi, Türkiye düşük kamu borç stoku ve kriz sırasında mali bozulmanın nispeten sınırlı kalmasından yararlanmaktadır. Ayrıca, borçların sürdürülebilirliğin ilişkin endişelerin arttığı bir dönemde, büyümedeki konjunktürel toparlanma yatırımcılara güvence vermektedir.

Bununla birlikte, eğer ülke riskleriyle ilgili endişeler gelişmiş merkez ülkelere yayılırsa, bu Türkiye'de faiz oranlarına yukarı yönlü baskı yapacak ve TL'yi zayıflatacaktır.

Ekisi bu kadar yoğun hissedilen krizin nedeni Krugman'a göre (2009), 1982 yılında Ronald Reagan hükümetine yukarı yönlü baskı yapacak ve TL'yi zayıflatacaktır. Bu yasa ile finans kuruluşları üzerindeki düzenlemeler hafifletilmiştir (Aydoğuş, 2009: 33). Son krizle birlikte ihracatın yanında ithalatın da düşmesinin diğer bir nedeni de petrol fiyatlarındaki gerilemedir (Aydoğuş, 2009: 39). Özellikle kriz dönemlerinde Türkiye'yi zor durumda bırakan dış kaynak ihtiyacının genel nedeni üretim ve dış ticaret yapısı almaktır.

1. Yetersiz teknolojik politika ve emek-yoğun üretim

2. Enerjiye dışa bağımlılık diğer nedenlerdir (Aydoğuş, 2009: 42-44).

İlk olarak finansal piyasalarda başlayan küresel kriz, çok geçmeden reel sektöre de yansımıştır. Küresel kriz altında hızlı büyüyen ve aşırı tüketen ABD ekonomisinin geldiği son sınıra ifade etmektedir. İşte bu son sınırdan sonra da dünyada dış ticaret hacmi düşmeye başladı. Reel sektör ve finans sektörü krizi olan bu kriz özellikle bütçe ve cari açığı yüksek olan ülkeleri etkilemiştir (Çolak, 2009: 51).

Çolak'a göre (2009) son küresel kriz, 1990 sonrası yeniden gözde hale gelen arz yönlü iktisat politikalarını çöktürmüş ve bu politikalar ile oluşturulan kurumsal yapılanmayı da sona erdirmiştir. Reel devlet ekonomide tekrar etkin hale gelmeye başlamıştır.

Bu krizde reel kesim iç talepteki azalmayı dış talep de azaldığı için ihracatla aşamayacaktır. Yani Türkiye'nin bu krizi aşması için kendi çabasının dışında dünya ekonomilerinin de resesyondan çıkması gerekmektedir (Uzunoglu, 2009: 86). Özellikle gelişmiş ülkeler merkez bankaları aracılığıyla parasal genişlemeye gitmekte, banka ve şirket kurtarmaktadır (Uzunoglu, 2009: 86).

Sadece Türkiye'de değil dünya genelinde milli gelir, istihdam, kredi ve dış ticaret değerleri bu krizle birlikte II. Dünya Savaşı sonrası en büyük düşüşünü yaşadı (Aydoğuş, 2009: 31)

Türkiye bankacılık sistemindeki iyileştirmeler sayesinde küresel krizi finans sektörü fazla hissetmemiş görünmektedir. Fakat reel sektör için aynı şeyi ifade etmek yanlış olur (Uzunoglu, 2009: 88). Bunun en güzel kanıtı bankacılık kesiminin açıkladığı kar

oranları ile düşen büyüme oranlarıdır.

Krizin kaynağı olan ABD ekonomisinde sıkıntılı konuların başında, 1990'ların başından itibaren giderek büyüyen son yıllarda GSYİH'nin %7'lerine ulaşan cari açık gelmektedir. Amerika'nın cari açığı tüm dünya için önemlidir. Çünkü bu açığın finansmanı zorunludur. Bu açık dolanlar değer kaybı ile zaman zaman düzelmektedir (Deardoff, 2008: 12-13).

Yani konut balonu ile birlikte cari açık da Amerikan ekonomisini yavaşlatmıştır.

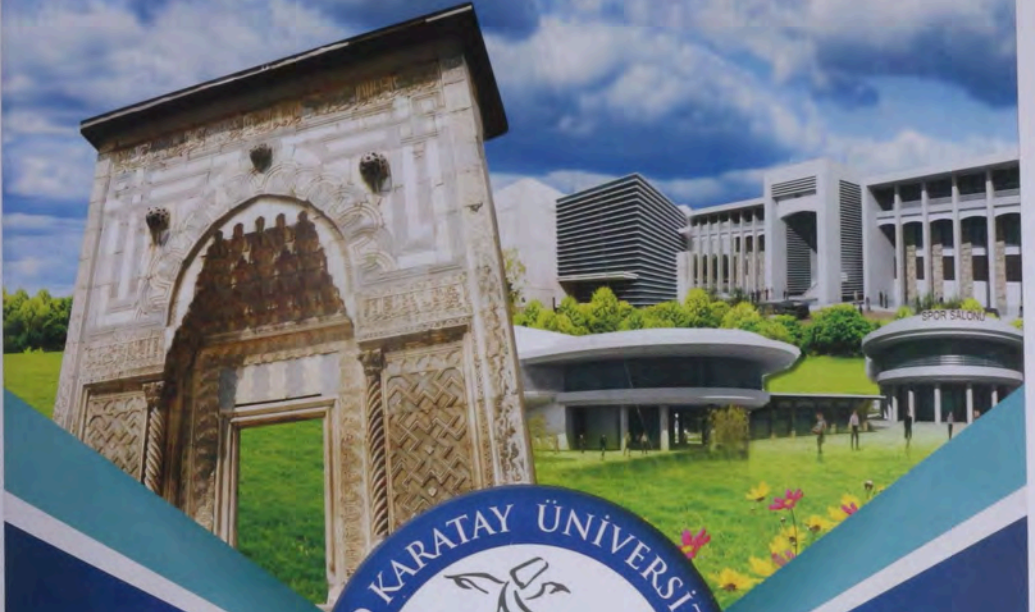
Ayrıca ABD, özellikle Çin ile yaptığı dış ticarete açık vermektedir. Çin ile olan dış ticaret açığını, aşırı değersiz olan Çin ulusal para birimi tekilemektedir. Çin, bilinçli olarak ulusal para biriminin değerini düşürmekte, böylece ABD'nin Çin'e karşı verdiği açık yükselmektedir (Akman, 2008: 41).

Unutulmamalıdır ki bu yavaşlama, en büyük ve en önemli ihracat pazarı olan ABD'yi, onun ticari ortaklarını ve de tüm dünyayı dolayısıyla da Türkiye'yi endişeye sürüklemektedir (Deardoff, 2008: 16).

Kaynakça:

1. Akat, Asaf Savaş (2009). "Yeni Dönemi Anlamak". Tekstil İşveren, 348, 26-28.
2. Akman, Sait (2008). "Hokey Sapları, Küreselleşme ve Dünya Ticaret Sisteminin Geleceği". UEDTP, 3(1-2), 25-55
3. Aydoğuş, Osman (2009). "2008-2009 (?) Küresel Krizden Geçerken Türkiye Ekonomisi Üzerine Bazı Gözlem ve Değerlendirmeler". Türk Akademisi, 4 (Özel Sayı II), 27-49.
4. Çolak, Ömer Faruk (2009). "2008 Krizinin 1929 Krizi ile Benzerlikleri Üzerine Bir Analiz". TİSK Akademisi, 4 (Özel Sayı II), 51-69.
5. Deardoff, Alan V (2008). "Dünya Ekonomisi ve Dünya Ticaret Sistemi Nereye Gidiyor?". UEDTP, 3(1-2), 25-55.
6. Krugman, Paul (2010). Bunalım Ekonomisinin Geri Dönüşü ve Küresel Kriz (6. Baskı). İstanbul: Literatür Yayıncılık
7. User, Erol (2009). Etik Ekonomi (1. Baskı). İstanbul: Cinius Yayınları
8. Uzunoglu, Sadi (2009). "Global Kriz: Ne Zaman ve Nasıl Sona Erecek?". TİSK Akademisi, 4 (Özel Sayı II), 81-89.
9. www.ikv.org.tr, "Yunanistan'da Yaşanan Borç Krizi", Erişim Tarihi: 10.06.2010

geleceğiniz için en doğru seçim

**SANAYİ ve TİCARET
İŞBİRLİĞİ İLE
YOĞUN UYGULAMALI
EĞİTİM**

**PRATİK BİLGİ ve
KOLAYLIKLA İŞ
BULMA İMKANI**

lider, yenilikçi, girişimci

www.karatay.edu.tr

0 332 444 1251

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

Sahip Ata Fahrettin Ali ve Sahip Ata Külliyesi

İhsan KAYSERİ

Büyük devletler büyük adamlar yetiştirmişlerdir. Büyük adamlarda büyük devletler kurmuşlardır. Dünya tarihinin akışına baktığımız zaman bunu böyle olduğunu görmemiz mümkündür. Günümüzde bu konu geçerli bir olaydır.

Tarih perspektifinden bakıp zaman tüneli içinde fatih sultan Mehmet İstanbul'u fethettiği dönemde surların içinde yaşayan Müslüman olmayan kişilerin çoğunlukta olduğunu görmek mümkündür. Fakat bu yerli halkla bütünleşmek ve İstanbul'u Türkleştirmek Müslümanlaştırmak için bugün Aksaray semti dediğimiz yere Konya-Aksaray'dan, fatih isminin verildiği bölgeye Konya'dan vefa hazretlerini Çumra ve Bozkır bölgelerini içine alan ve Çarşamba bölgesi diye adlandırılan bölgeden yine insanlar götürülüp fatih-Çarşamba semti meydana getirilmiştir. Osmanlılar her aldıkları yerlerde önce Konya'dan Mevlana dergahından çelebiler götürmüş oranlarda Mevlevi haneler açtırarak yerli halka göçmelerin kaynaşmasını da sağlamıştır. Bugün bakanlar da pek çok yerde yaşayan Müslüman Türkler Konya ve çevresinde o yerlere giden Türklerdir.

Zaman tüneline biraz daha girişlere gittiğimizde Selçuklular da aynı uygulamayı yapmıştır. Orta Asya'dan gelen biraz daha Müslüman Türklerle daha önce orta Asya'dan gelip yerleşen ve Türklerle kaynaşmalarını sağlamak için halkla bütünleşmiştir.

Selçuklu sultanı Alparslan 1071 yılında

Malazgirt meydan savaşından sonra anadolunun edebiyete kadar Türk kalmasını sağlamasından sonra orta Asya'dan harasan ve diğer yerlerden Türkler anadoluya akın akın gelerek yerleşmişler ve daha önce buralarda gelen ve Müslümanlıkla tanışmadan önce buralardan gelen Türklerle bütünleşmişler kaynaşmışlardır.

Başta harasan olmak üzere Orta Asya'dan pek çok alim bilginler Konya'ya ve Selçukluların başkentine gelip yerleşmişler hayatlarını bunlarla devam ettirmişlerdir. Alimlerin Sultanı Bahaddin Velet hazretleri ve ağıl Mevlana Celeleddin Rumi hazretleri

başta olmak üzere Malatya'da dünyaya gelen şeyh Sadarettin Konya'ya geldikten sonra şeyh Sabirettin kenevi ismiyle üne kavuşan sadarettin kenevi hazretleri, ıspanyada dünyaya gelen ve diğer beyhekim Ekmeluddin Tabib, sabir kenevi gibi pek çok kişiyi saymakla bitiremeyiz işte böylesine bir kültür hazinesi olan Konya Selçuklularla aynı zamanda 211 yıl başkentlik yapmış bir kutsal ve önemli şehirdir.

Dönemin en kuvvetli devleti olan Selçukluların baş veziri bugünkü anlamla başbakanı olan Sahip Ata Fahrettin Ali'ye de anlamdan geçemeyeceğiz.

Sahip Ata iki kelimeden oluşmaktadır.

Sahip: üst yüzey yöneticilere verilen unvanıdır. Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan yaşaya uygun bir biçimde dilendiği gibi kullana bilen kimse. Herhangi niteliği olan kimse ehil bilgi sahibi bir iş yapmış üslenmiş veya bir eser meydana getirmiş koymuş kimse koruyucu arka çıkan gözeten kimse

Ata: Aziz muhterem anlamını içermektedir. Baba dede büyükbabalardan her biri bir ailenin en büyüğüne denir.

ebu-l Hayrat: hayır babası ve hocadır. Kemalet ehline ve yüksek makamlardaki kişilere verilen unvanıdır.

Sahip ata Fahrettin al'nin asil ismi ali'dir. Fahrettin ismi ise onun mahlasıdır kendisi tarafından takma ismi Fahrettin

Sahip ata Fahrettin'in ataları Selçuklularla birlikte Konya'ya gelen özbeöz Türktür. Konyanın seçkin ve sayılı görgülü bilgili ailesinin oğludur. Sahip Ata Fahrettin

Ali Konya'ya yerleşmiş köklü ve kültürlü bir aileden gelen Hüseyin el-konevinin oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Sahip ata Fahrettin alinin ne zaman hangi tarihte dünya ve geldiği bilinmemektedir. Dedesinin ismi ise Elhaç Ebubekir.

Sahip ata Fahrettin alinin Tacettin Hüseyin, Nasruddin Hasan ismine iki oğlu ve iki kızı vardır. Kızları seydine hatun ve melike hatundur.

Sahip atanın annesi Meram-Durunday semtindeki ana sultan mezarlığında yatmakta olduğu ve bu mezarlığın isminin ana sultan son geldiğini söylerler.

Sahip ata Fahrettin alinin dedesi Elhaç Ebubekir ve babası Hüseyin konevi çok iyi bir eğitim öğretim görmüş çeşitli devlet kademelerinde bulunmuş kişilerdir. çocukları aliyi kendileri gibi bilgin kişi olarak yetiştirmek için gerekli gayretleri göstermişlerdir. Sahip ata Fahrettin alii sanatçıları, alimleri sevdiği ve onları koruduğu için de "sahip ata" ismiyle anılmış çok değerli alim, bilgin ve büyük devlet adamıdır. Bilgisi zekası idareciliği ve yaptığı hayır eserlerle haklı bir şöhrate büyük devlet adamlarının başına gelmektedir. Selçuklu sultanı Keykavus 11. zamanın da 1246 yılın da pervanelik (ferma ferma nazırı), 1250 yılında emir dad (adalet nazırlığı) ve 1258 yılın yılında baş vezirlik yani bugünkü anlamda başbakanlık makamına gelmiş çok değerli bir kişidir.

Sahip ata Fahrettin alii yarım asra yaklaşan devlet hizmetinde son yıllarında Tebriz yaptığı bir geziden hasta olarak dönmüş ve emekli olmuş Akşehirin nadir köyüne yerleşmiştir. sahip ata Fahrettin alii bir zaman nadir köyünde yaşamış ve 23 kasım 1288 pazartesi günü hakka yürümüşür. Naası Konya ya getirilmiş ve kendisinin yaptırdığı türbeye defnedilmiştir.

Sahip ata Fahrettin alii 11 keyhüsrev'in vefatından sonra oğulları izettin Keykavus, ruknettin kılıç aslan ve alaeddin Keykubat arasında başlayan mücadelede 11. keykavus'un yanında yer almıştır. 11. Keykavus'un saltanatı sırasında ilhanlı kumandanlarından anadoluya sık sık elçiler gönderilip yapılsın sözleşmeler dışında para

istemelerini önlemek için Selçuklu devleti tarafından elçili olarak Batu han'a gönderilen sahip ata Fahrettin alii bu görevinde başarılı olarak tekrar Konya ya dönmüştür.

Selçuklu sultanı 11. Keykavus Halağu ile görüşmek için Konya'dan ayrılırken 1256 yılında sahip ata Fahrettin aliyi "naib-i saltanat" yani Selçuklu sultanına vekil olarak bırakmıştır. 11. Keykavus, Halağuhan'la tekrar başken olan Konya'yı düşününceye kadar Selçuklularla sultanlık vekaletini yapmıştır. Selçuklu veziri Mahmut tuğra ve vefat edince de sahip ata Fahrettin alii vezir olmuştur. Selçuklu sultanı 11. Keykavus, o tarihlerde Aksaray'da bulunan 4. Kılıçaslan'ın düşünceleri öğrenmek için veziri sahip ata Fahrettin aliyi Aksaray'a gönderdi ve 4. Kılıç aslanın sahip ata Fahrettin aliyi vezirlik teklif etmesi üzerine bu kez onun tarafına geçti ve Kılıçaslan'ın veziri oldu.

Sahib ata küçük yaşta tahta geçişin 3. Keyhüsrev zamanında Muinüddin Süleyman pervane ile dayanışma içerisinde devlet işlerini yürüttü. Ancak 2. İzzeddin Keykavus'un kınım gurbette yaşadığı sırada kendisine bir mektup yazarak düştüğü sıkıntıyı bildirmesi üzerine Muinüddin Süleyman'dan izin alıp bir miktar altı ve kıymetli hediyeyi sultan izettine gönderilmesi. sahip atanın yerine göz dikenler dedikodularına ve onu tavsiye etmek için fırsat kollayan Muinüddin Pervanenin harekete geçmesine yol açtı. sahip ata görevinde azledilebilerek Osmanlı kalesinde hapsedildi (670/1271-72). İlhanlı sultanı Abaka hanın huzuruna çıkmaya başlayarak küçük oğlu Nusretüddin Hasan handan aldığı bir yarlıg ve babasını kısa bir süre içerisinde hapisten kurtardı. sahip ata kıymetli hediyeyle Abaka hanın yanına giderek hakkında söylenenlerin asılsız söylenenleri ispat etti (671/1272-73). Konya'ya öncüne birkaç yıl sıkıntı içerisinde yaşadktan sonra tekrar Abaka hanın çıktı ve yeniden vezir tayin edildi (671/1275-76). sahip ata ve oğulları Abaka han her yıl 2000 balış para ödeyecek ayrıca anadoludan gönderilecek

verdi ve balları nakli için 700 ak verecekti, sahip ata vezir olunca Muinüddin pervane ile birlikte çalışmaya devam etti.

Rükneddin Kılıçaslanın Abaka hanın oğlu ile evlenince olan kızın ve yeğizini Tebriz götürün heyette yer alan sahip ata, Beyler beyi Hatıroğlu Şerefeddin'in Kayseride isyan etmesi üzerine beraberindeki heyet ve 30.000 ilhanlı askeri ile anadoluya döndü. Isyan bastırıldı ve Hatıroğlu bazı beylerle birlikte idam edildi (675/1276-77). Aynı yıl Mamluk sultanı Baybars, Elbistan ovasında isyan etmelerini mağlup etti. Mağollarında bu yenilgisinden ardından Muinüddin pervane Kayseriye giderek burada bulunan 3. Gıyaseddin Keyhüsrev, sahip ata ve Muinüddin pervane durumu bildirmek üzere ilhanlı hükümdarına haberci gönderdiler. Abaka han, intikam duygularıyla anadoluya geldiğinde de ona katıldılar. Abaka han anadolunun idaresinde kardeşi kongurtag Noyan'a bırakıp Azerbaycan'a göndererek sahip ata ile Muinüddin pervaneyi yanına götürdü.

Ahmed Tekuder, ilhanlı tahtına çıkınca (680/1282) Selçuklu topraklarını 3. Keyhüsrev ile 2. Mesud arasında paylaştırdı. Bu durumdaki memnun olmayan Keyhüsrev, Ahmed Tekuder ile görüşmek için sahip ata ile birlikte yola çıktı. Ancak ilhanlı hanedani içinde taht mücadelesi yüzünden bir süre Erzurum'da beklemek zorunda kaldı. Argun han tahta geçince tebrize bulunan 2. Mesud sultan ilhan etti (683/1284). Sahip ata sultan Mesud devrinde de görevini sürdürdü. Anadoluda bulunan Mağol emirleri ve askerlerin ihtiyaçları Selçuklu hazinesinden karşılamaktaydı. Bu sırada Selçuklu hazinesinden para kalmadığından sahip ata Mağolların masrafları kendi hazinesinden karşılamak zorunda kaldı. Bunun için 400.000 dirhemlik bir meblağ Erzincan'a getirildi. Böylece sahip ata ilhi yılık nakit birikimini Mağolların ihtiyacı için karıştırdı.

3. Keyhüsrev'in öldürülmesi üzerine annesi Ülkenin onun iki oğlu ile 2. Mesud arasında paylaşılmasını istedi. Bu sırada başlayan ve karaman oğulları ile eşref oğulları ile katliadı olaylara sahip ata da karıştı. Adamlarından has balaban yaklaşıp bir ay sonra Konya'da duruma hakim oldu (684/1285). Yönetim kadrosunda Sahip Atanın da bulunduğu müttelik Selçuklu Mağol ordusu karamanoğulları na karşı harekete geçerek karaman bölgesini tahrip etti (686 sonu/1288 yılı başı) ilhanlıların harcamaları dolayısıyla sahip ata ilhanlıların harcamaların dolayısıyla sahip ata ve ilhanlıların mali işlerinden ve vergilerinden sorumlu olan Müciüddin emirşah arşı açıldı. Argun han her ikisi de tebrize huzuruna çağırıldı. İlhanlı hükümdarının ağır vergi isteklerinin devam etmesi karşısında da sıkıntı çeken sahip ata, Tebriz'den Konya ya hasta olarak döndü. kısa bir süre sonra Akşehir'e bağlı nadir köyünde vefat etti (25 şevval 687/22 Kasım 1288) ve Konya'daki türbesine defnedildi.

Yaklaşık kırk yıl süren devlet hizmeti sırasında Moğollar ile başa çıkamayacağını anladığından onlarla iyi geçinmeye çalışan sahip ata idare ve divan işlerinde isabetli kararlarıyla tanınmıştır. serveti hayır işleri ve halk için harcadığından "ata" unvanı ile anılmıştır. İyilik severliği sebebiyle "bu'l hayrat" lakabıyla da bilinen sahip atanın Mevlana Celolettin Ruminin çevresinde yer aldığı belirtilmektedir (Eflaki I, 192, 195). Aksaray, onun emri üzerine o güne kadar Arapça yazılan divan defterinin Farsçaya çevrildiğini kaydeder. Kendi adıyla anılan külliyesiyle (bk. SAHIP ATA KÜLLİYESİ) Konya'da ince minareli medrese ve türbesi, Kayseri'de Sahibiye medresesi ve çeşmesi, yine Kayseri'de bir çeşme, Sivas'ta gökmedrese ve bir çeşme, Akşehir'de taşmedrese mescidi ile İshaklı (sahip ata) kervan sarayı yaptırdığı on sekiz mimari eserin en önemlileridir. Afyonkarahisarın eski adı Karahisarsahib, Fahrettin alinin Sahib unvanıyla ilgili olduğu gibi oğulları ve torunları tarafından afyonkarahisar çevresinde bulunan beylik de sahip ata oğulları adıyla anılır.

SAHIP ATA FAHRETTİN ALİNİN SON YILLARI

Sahip ata Fahrettin ali parlak yıldızı 1258 yılında parlamaya başlamıştır. Bu tarihte vezirlik makamına getirilen Fahrettin ali, 1271 yılında kadarda bu görevinde kalmış Selçukluların en kudretli vezirleri arasında bulunmaktadır. 1271 yılında bazı playlara kanışığı gerekçesiyle görevinde alınarak Çorum'un Osmanlı kalelerinde hapsedilmişti. Oğullarının girişimleriyle suçsuz olduğu kanıtlanmış ve 1274 affedilmiş ve tekrar vezirlik görevine getirilmiştir. Sahip ata Fahrettin ali 1283 yılında ise kendi isteği ile vezirlik görevini bırakmış Akşehir'in nadir köyüne yerleşmiş yaşamını burada devam ettirmiştir. Sultan damad eteklerinde bulunan nadir köyün temiz sularından içmiş, temiz havasından teneffüs etmiş hayatının son yıllarını son günlerini geçirmiş 23 Kasım 1288 pazartesi günü hakkın rahmetine kavuşmuş bu alemden ölmüşüz alem geç etmiştir. Naşı Konya da yaptırdığı sahip ata külliyesi çerçevesi içinde bulunan türbesine

getirilmiştir ve burada defnedilmiştir.

Selçuklulara çok büyük hizmetler veren sahip ata Fahrettin aliye ve ailesine cenabı allattan rahmet dilerim.

Zaman tüneli içerisinde perspektif bakış açısıyla 21 şubat 1931 fakültesi gidelim. Mustafa kemal Atatürk Konya ya dokuzuncu kez şereflandırdığı tarihte rastlanmaktadır. O gün Mustafa kemal beraberindeki heyet Mevlana müzesini ziyaret ettikten sonra Konya da çeşitli incelemelerde bulunmuş tarihi yerler gezilmiştir. Konya da ki tarihi eserlerin perişan durumda olduğunu gören Mustafa kemal Atatürk başbakan ismet İnönü'ye bir telgraf çekerek bu eserlerin onarılmasını istemiştir. 21 Şubat 1931 Cumartesi günü ismet İnönü ye gönderdiği telgraf şöyle:

BAŞVEKİL İSMET PAŞA HAZRETLERİNE

Son inceleme gözlerimde çeşitli yerlerdeki müzeleri ve eski sanat medeniyet eserlerini de gözdem geçirdim.

1.İstanbul'dan başka Bursa İzmir, Antalya ve Konya'da bulunan müzeleri gördüm, Bunlarda şimdiye kadar buluna bilen bazı eserler muhafaza olunmakta ve kısmen de yabancı uzmanların yardımıyla tasnif edilmektedir. Ancak hemen memleketimizin her tarafında emsalsiz hazineler halinde yatmakta olan eski uygarlık eserlerinde ileride tarafımızdan ortaya çıkaracak ilmi bir şekilde koruma ve tasnifleri geçen devirlerin ve sürekli ihmali yüzünden çok harap bir halde olan abidelerin korumaları ve müze müdürlüklerine ve kazı işlerinde kullanmak üzere (arkeoloji) uzmanlarına şiddetle ihtiyaç vardır. Bunun için manâfince yurt dışına öğrenime gönderilecek öğrencilerin bir kısmının bu konuya ayrılmalarının uygun olacağını düşünmekteyim.

2.Konya'da asırlarca devam etmiş ihmaller sebebiyle büyük bir tahribat içinde bulunmalarına rağmen, sekiz asır evvelki Türk medeniyetlerin gerçek mimarı şah eserleri sayılacak kıymetli bazı binalar vardır.bunlardan bilhassa Karatay Medresesi, Alaeddin Camii, Sahip Ata Medresesi ve Türbesi, Sırcalı mescit ve İnce Minareli Cam derhal ve acele olarak onarıma muhtaç durumdadır.bu taminin gecikmesi ve abidelerin tamamen ortadan kalkmasına sebep olacağından öncelikle asker tarafından kullanılanların boğaltılması ve tamamlanın uzman kişiler kontrolünde onarının temin edilmesi rica ederim.

EMZİKLE İÇİLEN SIVI

Selçuk üniversitesi ilahiyat fakültesi emekli öğretim görevlisi Ydr. Doç Dr. Hasan Özönder ile birlikte yaklaşık 35 yıl önce Konya daki tarihini eserleri gezdiğimiz sırada sahip ata Fahrettin ali tarafından yaptırılan sahip ata camisinin giriş kapısı önündeki kanakladık. Bir kuyumcu ustasının mahareti ile usta parmakları ile adeta taş canlilik veren, ipek baceğinin sarıldığı koza gibi taş işleyen mimarın bu eserlerini incelemeyi geçemedik. Dr. Hasan

Ozöner, taç kapının sağından ve sonundan bulunan yerleri işaret ederek buradan "bal" şerbeti ve diğerinde de süt ikram ettiğini ifade etti ve 700 yıl önce emzik içme tekniğini getirdiklerini söyledi. Şimdilerde pek çok içecek çubukla içildiği gibi o tarihlerde de ince kamışlardan bu sıvıların içildiği söylenmiştir. Medeniyeti, temizliği insan sağlığını bizim atalarımız 700 yıldan beri uygulamakta olmalarına rağmen bazı yenilikleri bizler batıdan almayı öze göstermemize de hayret etmeden geçemeyeceğiz. Sahip ata Fahrettin alinin larende caddesi üzerinde yaptırdığı külliyei tanıtmadan önce larende ve larende caddesinin isminin nereden geldiğine bakmamız gerekmektedir.

Selçuk döneminde Konya surla çevrilirdi. Bu kale 12 kapı ile dışarıya açılmaktadı. Bu kapılardan birisinde sahip ata Fahrettin ali tarafından yaptırılan cami ve külliye'nin tam karşısında raslar ve imside larende kapısıdır. Larende bugünkü karaman'ın o tarihteki ismidir. Bu kapıdan çıkan yolcular larende'ye gider bu caddenin imside bu nedenle larende caddesi olarak bilinmektedir. Hatta pek çok zaman sahip ata küliyesi içinde bulunan bu camiye de larende camisi de denildiği olmuştur.

SAHIP ATA KÜLLİYESİ

MESCİD:

Mescidin kuzeyinde ki taç kapı (portal)dan girilir. Taç üzerine de bulunan. Sivas ta ki çifte minarede olduğu gibi dilm mozaiklerle süslü iki minareden , soldaki yıkılmış, ancak sağ minare kısmen kalmış birliştir.

Taç kapı kesme ve mermerden inşa edilmiştir. Ortadaki, üzeri stalahtik (karnas) dolgu içerek kapının sağ ve sol da, altlı üstlü ikeriş hücre bulunmaktadır. Altta, sebil vazife görmek ve klasik devirlere ait , iki mermer Sarkota'ya olurmaktadır. Sağdaki sebilin kenarlarındaki geniş pervaz üzerine gizmiş Selçuklu süsü ile, suya ve suyun azizliğine dair kurandan seçilmiş ayetler yazılmış(2). Bu yazı pervazının üzerinde ki daire içerisinde, mimarın (Ameli Kelük bin Abdullah) ibareli kitabesi yazılır. Sebil nişleri mihrap şeklinde olup, stalahtik dolgu yer yer arebeks ve kaytan, geometrik motiflerle süsüdür. üzerine ayrıca ayeti yazılmıştır.

HANIKAH

Hanika'ha türbeden girildiği gibi esas cümle kabısı olan doğusundaki taş işlemeli Taç kapısından girilir. Yüzeyi geometrik motiflerle süslü taç kapının giriş büyük bir kemer içerisine almıştır. Kemerin altında şu kitabe vardır:

Bana Tann kafidir. Bu mübarek Hanika'h, Tann'ın salih kullarına konak ve muttaki sufta eshabına oturak olmak üzere, alemde Tann'ın golgesi, din ve dünyanın yardımcısı, fethi babası, Emir-ül Mü'minin'in burhanı, büyük sultan Kılıç Arslan oğlu Keyhüsrev'in (Tann mülkün daim, devletini kaim etsin) devleti günlerinde, latif Tann'ın rahmetini özleyen zayıf kulu Elhas Ebubekr

oğlu Hüseyin'in oğlu Ali, tarafından 678 yılı aylarında bina ve inşa edildi.

Kitabesinden anlaşıldığına göre Selçuklu Sultanı Gıyaseddin Keyhüsrev III. devrinde ve 678 H. (1279 M.) yılında Sahip-Ata Fahreddin Ali tarafından yaptırılan Hanıka'nın giriş kapısından önce bir dehlizle, daha sonra da tuğla örgü büyük bir kubbenin örtüğü salona girilir. Salonun güney ve batısında tonoz kubbeleri eyvanlar vardır. Kapının sağ ve solundaki tonoz hücrelerden biri tamamen yıkılmıştır. Çinilerle süslü eyvanlardan, güneyinde (kible), tuğla ve alçıdan yapılmış, pervazları yazılı ve motifli, bir mihrap vardır. Hanıka'nın tonoz hücrelerine açılan kapılar örülmüştür.

HAMAM:

Hanıkahın doğusunda, cadde üzerinde, külliye dahil, (Sultan Hamamı) adıyla tanınan Sahip Ata Fahreddin Alinin yaptırdığı...

Kadın ve erkekler için ayrı ayrı bölümleri ihtiva eden, ayrıca keçehanesi, küllhanı sı deposu bulunan Sahip-Ata Hamamı, zamanla çok harap olmuş, 1960 yılında, eski şekli kısmen korunmak suretiyle Vakıflar İdaresi tarafından onarılmıştır.

Yüzyıllar boyunca zengin vakıfları ile idare edilen Sahip Ata Külliyesi, zamanla harap olmuş, mesjidi birkaç kez yanmış, 1878 yangınından sonra yeniden yapılmış, bu arada bölümlerinden bir çokları kaybolmuştur. Hanıka, medrese olarak da kullanılmaktadır.

TÜRBE:

Selçuklu devri mozaik çinileri ile süslenmiş türbe, tonoz kubbeli bir koridorla sandukaların bulunduğu kubbeli, küçük bir salondan ibarettir. Koridor ile kubbe arasında, çini üzerine ayetler ve hadisler yazılı bir tok kemer vardır. Burada ayrıca şu kitabe de mevcuttur:

Bu mübarek imaret 682 yılı muharrem ayında tecil edildi.

Ayrıca, kubbe kasnağı ile ortası, kufi yazı ayetleri doldurulmuştur (1). Türbe çinilerle kaplı ve kitabeli, altı sanduka mevcuttur. Bunlar sırası ile şu kimseler aittir:

- Sahip Ata Fahreddin Ali (vefatı:1285)
- Sahip Ata oğlu Tacettin Hüseyin (vefatı:1277)
- Sahip Ata oğlu nusratüddin Hasan(vefatı:1277)
- Sahip Ata kızı melike hatun (vefatı:1292)
- Nusratüddin Hasan Oğlu şemseddin Muhammed (vefatı:1287)
- Adı bilinmeyen, sahip-ata torunlarından biri.

Sandukalardan bazıları kitabeler tamamen kaybolmuştur. Bazılarında, kitabe ile birlikte, ayetlerde yazılır (2).

Türbenin altında, Hanıka'dan basamaklı bir koridorla inilen tonoz kubbeli bir mezar hazneli (hatire) mevcuttur. Türbeden Hanıka'ya yekpare çini işlemeli bir pencere işleme ile, bir kemeri kapı açılır.

Vakıflar Genel Müdürü Mustafa Ketten ve ilgililerin ve hazır bulunduğu bir gezide ve ben ve değerli dostum Dr. Hasan Özener'de bulunduğunu gören genel müdür Mustafa keten orada bulunan ilgililere "derhal" yapılması kaydıyla sözlü bir emir verildi ve bu asırlardan beri ihmal edilen bir eserin onarılma çalışmalarına başladı ve hizmete açıldı.vakıflar genel müdürü Mustafa keten ile birlikte bu gezide bulunan Dr. Hasan Özener'in eğilecek kulağına

şunu sözleri şimdi bile hatırlanm, İhsançığım Mustafa keten bey bu emri ile birlikte bu gezide ile 700 yıldan beri ihmal edilen bir görevi yerine getirmektedir. Kendisini tebrik etmemiz gerekir demişti.

Bizde başta o tarihlerde vakıflar genel müdürü olan hemşerimiz Mustafa keten ile ilgililere ve bu türbenin onarımı için gereken ilgili bu türbenin onarımı için gereken ilgili ve alakayı hiçbir zaman esirgemeyen kişileri kutlarız.

KAYNAKÇA:

- M. Ferit - M. Mesut Sahip Ata ile Oğullarının Hayat ve Eserleri 1934 Türkiye Matbaası
- Osman Turan Selçuklular Zamanında Türkiye
- İbrahim hakkı Konyalı Konya Tarih
- Mehmet önderMevlana Şehri Konya 1971
- Orhan Cezmi Tuncer Kayseri Sahip Ata Medresesi Kültür ve Turizm Bakanlığı 1988
- Erdoğan Merçil İslam Ansiklopedisi Sahip Ata Makalesi
- M. İhsan kayseri Atatürk ve Konya 1981

**"Her sektörün
bir öncüsü vardır"**

Firmamız T.C. Ulaştırma Bakanlığı Yetki Belgelerine Sahiptir.

EKİN

DAĞITIM KURYE HİZMETLERİ

Tel: 0332 236 36 12
235 77 48
Faks: 0332 237 78 08

Feritpaşa Mh.
Kerkük Cd. Hayat Sk.
Enes Sitesi Altı 6 / C
(Asya Lahmacun Arkası)
Selçuklu / KONYA

www.ekindagitim.com

e-mail: ekin_kurye@hotmail.com

TARLA TAPAN, ERBAİN-HAMSİN

İsmail DETSELİ

"tarlaya atılan buğday
ambarda yatır gibi
yatır baharda erkenden çıkar
bunun başağının tanesi bol olur"

Sizde bundan yarım asır önceki tarım ürünleri ekonominin teknolojilerinin, eğitimin, tarım aletlerinin yetersiz olduğu; ekmeğin aslanın ağzında derler ya o yılların tarım işlerini kullandığımız tarım aletlerini tarımsal ürünlerin ekim dikim ve hasadın nasıl yapıldığını ne gibi evrelerden emeklerden geçtiğini, hangi alet ve edevatın ve hayvanatın kullanıldığını ve bu insan yaşamının vazgeçilmez olan ekmeğin denen mübarek nesnenin eve getirilişine kadar yaşanan olayları anlatacağız.

İlk önce ekim edilecek tarlaların hazırlanışından ve sürülmesinden sonra bu ekinlerin hangi vakitlerde ve tarlalarda ekilmesinden başlayalım.

Ekimler hasat edilip kalktıktan sonra eve gelen buğday ve arpa karışımından tahıl yıkama adıyla, buğday yıkanır, damlarda kurutulur su değirmenlerinde kepekli un yapılır. Bu arada bostanlar (patates, soğan, mısır vs) eve geldikten sonra başlayan güz mevsimi, köylerde ekim ekme mevsimidir. Buğday ekimi ekim ayı ile başlar, ilk ekim yağmur yağmadan yapılsa buna kurak tav denir. Eğer bu ekimin üstüne kısa sürede bol yağmur yağdırırsa bu ekim de çok şahane olur. Şayet kuraklık çok sürer de yağmur olmaz ise sulanabilen tarlalara gönen yapılır, ekimden önceki sulamaya gönen denir. Sonra ekilir buna da gönen denir. Sonra zaz bir yağmur yağar da yarı kuru yarı yaş olursa buna da alavet denir. En kötü ekim tavi bu tavidir. Bol yağmur yağar da hava ağırlar tarlalar ekime el verişli olursa buna da tam sulu ekim tavi denir. Tercih edilen tav da budur. Bir de artık gazeller dökülmeye başlayıp da kıştan dolayı nem ile ayrı don şekil alan tarlaların ekimesine de gazel kazık tavi denir. Bu da mecbur kalmayınca pek tercih edilmez.

Bundan başka sevilen bir tav daha vardır ki ona da dene basa denir. Bu tava da

çok iyi bir tavidir ama bu hemen hemen tesadüflere bağlıdır. Çünkü ekini ekisin aniden bir kar yağar üzerine ve bahara kadar da kalmaz. Ona "atalarımız tarlaya atılan buğday ambarda yatır gibi yatır baharda erkenden çıkar bunun başağının taneşi bol olur" derlerdi.

Bu saydıklarımız eskiden hep güzden ekilen buğdaylar için geçerli idi. Dağ köylerinde arpa öşür güzden pek ekilmezdi. Genelde mart ayında ekilen arpayı çok tercih ederdi köylüler. Buna da "ahh martın arpası billurun buzağısı" derlerdi yani marta doğan buzağı marta ekilen arpa çok verimli ve görkemli olurdu.

Aralık yirmi birden sonra kara kış bastır, eskiden karların yağacağını aylar karların yatacağı aylar ne zaman kakacağı ortalığı ne zaman açılacağı köylüler tarafından aşağı yukarı tahmin edilirdi. Bu son yıllardaki mevsim değişiklikleri pek yaşanmaz, kış kışlığını yazda yazlığını belli ederdi. Şimdi küresel ısınma denen insan hatasının getirdiği felaketler mevsimsel

değişiklere yol açtı ve yazı güzle, kışı bahara çevirdi maalesef.

Tarım kenti olan Konyamızda eski tarım aletlerini, bu aletlere koşulan öküz ve atların boyunduruklarını, hamflarını, eşeklerin semerlerini ayaklarındaki nallarını, mihlanı saban ökçesini, saban okunu dirgen, yaba, beldanat kalbur güzer gibi atlarının kullandığı eşyalarını ve evine getirdikten sonra tozdan topraktan anıdırıp ekme yaptığı buğdayın hangi merhalelerden geçtiğini bugün kaç kişi bilir?

Harmandaki düğeni dışını düğen ile sap sürmeyi, tınaz yapmayı, o tınazın hangi yel ile savrulacağını, bunların hangi aletlerle yapılacağını bilmek, bugünkü neslin de hakkıdır.

Önce iki parça ağaçtan oluşan karasabanı tarif edelim. Sanırım bu aleti bir çok kere yazılarımda anlattım. Tamamen insan eli ile yapılmış meşe ağacından "L" şeklinde bir ökçe ile ok tabir edilen uzun ve kalın bir sınıktan meydana gelir, (okun ardıc ağacından olanı makbuldür). Ortasında kılıç diye kuvvetli bir meşe tahtası ile birbirini tutturulan sabahın ileri uzatılan oku, öküzlerin boynuna takılan ve altı üstü, üstü kalınca hafif ağaçtan oluşan, boğaz altındaki tutarı ise daha ince ağaçlardan yapılmış kenarlarında dört tane delik ile birbirlerine bağlanan aralarına öküzlerin boynu geçirilerek zevle denen birer kuvvetli değnek ile sabitlenen, yine üsteki sabit ağacın, yine üsteki kalın ağacın tam ortasındaki ortasın daki değnek ile sabitlenen bir yerden yuvurak eğef (kalınca ağaç dalından yapılmış halka) ile saban olu "zilgar" denen zincirle boyunduruğa bağlanan, ökçe denen sabah kısmının ucunda demiri diye adlandırılan toprağa batan yansı açık, sivri huni biçimindeki aletten oluşan sabah ve boyunduruktur. İşte ekini ekme aleti kara sabah budur.

Öküzlerin atların ve mekteplerin ayak tımaclarına takılan nal denen mih ile tutturulan, hayvanların ayağına çalan

ustalar vardı.onlarda nalbant denirdi. Çok geçen, ekmecli bir meslekteki zamanında. Düğen denen alet ise köylere özel olarak gelen düğenci ustalar tarafından büyük çam ağaçlarından lata şeklinde kesilir,balta gibi aletler ile yontulan ve belirli bir şekle koyduktan sonra altı keskin mermer taşlar ile düzlenirdi.düğün öküzleri boynundaki boyunduruk denen alete bir uzun ok ile bağlanarak sapın üzeri,ne dolanarak sapın ezilip saman yapılmasına tanelerin başaklardan ayrılmasına yarardı. Atların boynu hamit denen bir ağaç yumuşak ot ve keçe den özel olarak yapılmış bir düzeneikle düğün atların arkasında falak ile bağlanıp daha kolay ve çabuk saman halinde geldiği olurdu.

At ve eşek semerleri yine semerci ustaları tarafından mektebin atın sırtına ölçülerek uygun olsun diye yapılır ve semer ağacı diye tabir edilen dört tane birbirine geçmeli bir semerin üzerine urgan tabir edilen uzun ve kalınca iper ile yük sarılmasından kullanılır onların ustaları da pek revaçta olurlardı. Ekin ve otların tarla ve çayırlandır işlenmesinde, hasat edilmesinde kullanılan yarım ay şeklinde saplı keskin aletlere kavrama orak çayırlandı orak biçmek için kullanılan aletlere bazı yerlerde tirpan bazı yerlerde ise kosa denirdi.

Yukarıda bahsettiğim gibi bu aletler halen daha dağ köylerinde mevcut iken toplanıp bir müze de halkın bilgisine sunulmalı. Böyle tarife ne kadar anlatsan göstermek gibi olmaz.

Bu alet edevatın tariflerini yaptıktan ve eskilerden bilgiler verdikten sonra artık kışa dair deyimlerine bir hatırlayalım derim gerçi o yıllardaki gibi karlarda yağmıyor şayet öyle karlar yağsa hayat durur mu bilmiyorum şehirlerde...

Allah'a şükür ki zemherinin sonlarına doğru biraz kar yağdı da şöyle derin bir nefes alarak rahatladık, ama şükürümüzün yanında azlığından da çiftçiler adına biraz mustaribiz.

Birde diliyorum ki ya bir metre kar yağsaydı halimiz ne olurdu. 5-6 cm karda Konya adeta felç oldu. Bizim gençliğimize de bu kadar teknoloji yoktu. Ama insanlar çalışkandı gece sobahlara kadar kürdükleri evin damlarını sabahleyin bir daha kürümek zorunda kalırdı. Hayvanları sulamaya götürmek için sokak çeşmelerine kadar saatlerce yol açarlardı küreklerle. Kırsal kesimlerdeki şehir yollarını yine küreklerle imce yolu ile açarlardı da hiç şikayetçi olmazlardı,hatta ver "Allah'ım bereketi yağışlar ver" diye daima dua ederlerdi.şimdi azıcık yağan kardan şikayet ediyoruz bu kadar makine veya alet edevat var iken.

ÇAPA İLE EK, SİPA İLE ÇEKİ

"Tarlanın taşlısı, kızın saçlısı, öküzün de inek başlısı da iyi olur" derlerdi atarımız. Bu deyimde şunu yapıyoruz:

tarlanın taşlısı iyi ekin tutar, taşların ekinin tabanını serin tuttuğu için başağı dolgun taneli ve verimli olurmuş. Köylerdeki uzun saçlı kızlar çok rabet görür, bunların taliplisi çok olurdu. Sebebi saçına baktığı için kocasına yuvasına ve çocuklarına da çok bakar saygılı ve sevgi eli olurmuş. Öküzün inek başlısı ise, kısa boynuzlu ve kafası diğerlerine nazaran daha küçük olan öküzler, iyi boyunduruğu yatar ve sabahı iyi çeker iyi çift sürermiş.

Bu sözlerle yazıya başlamışken eskiden tanımda kullandığımız ilkel tarım aletlerinden yazımızın başından bahsetmiştik.

İşte bu basit aletle ekin ekme çift sürme nados etme toprak işleme yapılırdı. Tarlanın bir yerinden başlayıp aynı yere dönerek toprak sürülürdü. Sonraları buna evlek kesen pulluklar ve ziraat pullukları gibi bir çok demir aletleri eklendi. Ziraatçı denen pullukların aynası döner aynı saban gibi işine dönerdi ama evlek kesen pulluk ile karşılıklı dönerek çift sürülürdü.

Ekinler ekildikten sonra bazıları sulanır, bazıları ise kıraçta olurdu.ekinler olgunlaştığa (ekin erdi) derilemeye başlandı mı orak diye tabir edilen yarım ay şeklindeki ağaç saplı keskin bir meta orakla tarladan işlenir desteler haline getirildikten sonra merkeple sarılıp horman yerine getirildi

Bu hasat nasıl yapılırdı,şimdi ondan bahsedelim . yazın ekinler haziran ayının sonlarına doğru olgunlaştığa genilemeye (bizde ekin erdi işleyelim denilirdi) başlanacağında, bunun için orakla,bilenir,hazırlanır evde eli orak tutan kim var ise merkeplerle yola çikılır, ekin tarlasına varılır. Tarlanın bir köşesinden ekin işlenmeye başlanır. Ekinin bölünecek olan kısmına (buna da 'eyner denilirdi) üç beş kişi sıralanır,bir kişi bölünen taraftan girer buna 'eynerci başı'denir. Bu eynerci başı olan hem iyi olarak tutacak iyi ekin işleyecek hem de iyi türkü söyleyecek bir olur, ki çalışanları iştaha getirsin ve onlara gayret versin.ilk eyner başa çıkınca, yarım tamam olunca, 2. eyner 3. eynerler alınır tarlanın büyüklüğüne göre. Eynerler arasında verilen molalarda testilerden soğuk su veya ayran içilir, varsa meyve

yenir, erik kayısı elma gibi. Biçilen ekinler desteler halinde biriktirilir ve bir eyer başında anında yere yatılınca merkeplerin sırtlarına yüklenerek eli orada daha yatkin olmayan 8-10 yaşlarında 2destecitabir edilen çocukla harmana gönderilir. Köylerde o yıllarda 5 yaşındaki çocuklardan bile iş beklenir. Her işin olduğu gibi eyer işine de esprisi vardır. Örneğin eyerci başı ile zıt köşede olan veya orta yerlerde ekin biçen bir kişi sinsice eyercinin sağlığından yararlanıp ta ondan evvel eyer başına çıkıverirse, köy tabiri ile eyerci elinden alırsa o eyerci yanmıştır artık. Hem oradaki arasında hem de köyde eğlence konusu olur hem de lokum ve meyve ısmarlama gibi cezası vardır. Böyle tati cezalar ve esprili oyunlar da olmasa önce işyerinin hakkında zor gelirdi.

Ekin biter ve harman da düğün tabiri edilen, altında keskin mermer taşları bulunan bir düzence ile öküzlerin ardında koşullar ve üzerindeki bir adamın idaresinde gülerce sürülüp maloma (taneli saman) halinde getirilir ve tınaz diye ortaya yığılır artık savurup taneyi samandan ayırma vakti gelirdi buda beldebant ve yaba denen ağıtlarla gece sakin ve sürekli esen Gedavet veya gündüz deli esen poyraz rüzgarına verilir di samandan ayrılan taneler çeç adı verilir ve bunları temizleyip eve taşınır ambarlanması için deriden kınağı işlenmiş çeşitli gözeneklere sahip olan kalburlar ile çalkanır ve temizlenirdi. Bunların isimleri ise kum kalburu, aşlık kalburu , arpa ve buğday gözeri solniti veya holus diye adlandırılır. Temizlenip çuvalara konulan buğday ve arpalar yine merkepler ile ambarlara taşınır samanlarda aynı yöntemlerle samanlıklara konulurdu.

Yani o zamanlar bu zor işleri tarifi eden bir atasözü vardı... çapa ile ek sığa ile çek... buğday yanı ekmeç yenne zor, kırk kere elden geçer, bir kere bağazdan geçer, derlerdi. Bu aşamaya gelinceye kadar toprağı verimli hale getirmek içinde bir hayli uğraş verildi. Örneğin baharın erkenden ekilmeyecek tarla, ertesi sene için nadas edilir harman sonu kilenir güze ekim için hazır hale getirilirdi. Nadasa giden oğul babasına "baba nadası bihrdim "derse baba "oğlum öküz ödlüde nadas bitti deme nadas bitmez. Bir daha sür, bir daha sür, emekle biter yemek" derdi.

ERBAİN-HAMŞİN

Eskilerin kış terimleri olarak kullandığı sözcüklerden zemheri (erbain)ve ardından gelen hamsindir,yani erba 4, erbain 40manasındadır. Hams 5 hamsin ise 50'dir. Bunlar Arapça kelimeler atalarımız kış bunlarla anlatırlardı. Yani erbain bir adı da zemheri 40...50dehamsin etti 90... dokuzda mar dokuzu 99... birde sultan nevruz 100...işte bunlarda kışını bunlarla tanıtlırlardı.

Ardından da "Konya'nın kışi hidrellezi bulur canım kışa güven olmaz" derlerdi. Yani "150 gün kışımız var, mal 150 gün bucaktan samanlıktan yer" sonra "Kasım 150 yaz" belli derlerdi atalarımız.

Köylerde çoban çırak ve uzu vadeli işçi tutmaları bu minval üzere yapardı atalarımız. Yazın tutulan çırak veya çobana "kasıma kadar ne istersin" diye pazarlık yapmırlardı. Kışın tutulan çoban çırada hidrelleze kadar ne istersin denirdi. Yıl eski adamlara göre ikiye ayrılırdı. Hazir günleri, kasım günleri diye. Kış da ikiye ayrılırdı: zemheri ve hamsin.. Konyalıların pratik zekası, bazı birleştirmeler çok yapar ya işte onlarda erbain ile hamsin için 45+45 diye yuvarlak hesap yapmırlardı. 21 aralıkta giren erbain (zemheri) bir hesaba göre 31 ocak ta tamamlar, gün hamsine döner veya şubatın 6'sına kadar sürer bu altı gün zemherinden 6 gün de hamsin den alınan günler 12 gün arası denirdi. Bu günlerde dağlardaki yirtici hayvanların en tehlike zamanıdır. Genelde insanlardan korkan kurtlar bile insanlara saldırıp parçalar diye anlatılırdı. Ve bu gerçekleri bizim yastaki kışal kesim insanları yaşardı.

Peki, hamsin... bir hesaptan girdi bir hesaptan 7 şubatta girecek hamsinde neler olacak bazı büyükler bu kışları tariflerinde hamsin zemherinden kemsin (kötüsün) hakikaten hamsinden çok şiddetli kışlar yaşadığı vakidir. Örneğin 12 mart 1971 tipisi gibi canlar alan kışlar kısa ama çok sert kışlardı. Hamsinin cevabı ise ne kadar kem (kötü) olсам da itli solutur çiftçi yürütürüm dermiş. Yani "yaz benimle gelir" manasına...

İşte hamsinin belirli bir tarihten sonra o meşhur cemreler düşmeye başlar. 1. cemre havaya düşer havaları ısıtır 2. cemre suya düşer suyu ısıtır 3. cemre toprağı düşer toprağı ısıtır diye inanılır. Peki, bunlar ne zaman düşmeye başlar. 20 şubat günü 1. cemre havaya düşer 27 şubat günü 2. cemre suya 6 mart ise günü 3. cemre toprağı düşer ve baharın sıcaklığı kendini gösterir. 21 mart ise nevruz günüdür buda baharın müjdecisidir. Peki kasım günlere ne zaman başlar ne zaman sona erer? Kasımın 8 inde başlayan kasım günleri 6 mayıs'ta başlayan Hızır günleri ise 7 kasımda sona erer.

Güz ile gelen yağışlarımız çok iyi idi ama kışlar yine kışır geçiyor. İnşallah bundan sonra bal kar yağar ve bal kar yağar ve bahar yağmurları daha bereketli olur da çiftçinin fakirin hatta ülkemizin yüzü güler Çünkü suyumuz gün geçtikçe azalıyor hububata ise verimli her sene düşüyor. Allah sobi yavrularımızın ve dili yok ağız yok, hayvanatın yüzü suyu hürmetine bal yağışlar ve bal yağışlar ve bal rızklar versin.

Kısa bir anı ile yazıyı bitirelim. Sene 1975 idi hacı karşılamak için Hatay cive-gözü'ne kadar gittik. Genç bir satıcı çocuk güzel bir şive ile bağlıyordu, "rumbamerbainrumbaberbabin (rumbom erbain demekmiş)"diye. Hani bizim pazarlarda da birbirini ekleyerek bağışlar pazarcılar, çocuğa doğru yaklaştım önündeki satığı nar idi. Türkçe de ben biliyorum ben "kardeş ne satıyorsun" ve "kaça satıyorsun" dedim? ne satıyorsun la, nar" deyiverdi ve 40 kuruş olduğunu rumba erbain demenin 40 kuruş nar demek olduğunu ben orada öğrendim ve bu hatıra olarak kaldı işte. Bizim bildiğimiz erbainin 40 olduğunu orada öğreniverdim.

İSVEÇ

Sweden

Resmî Adı
İsveç Krallığı

Yönetim Şekli
Anayasal Monarşi

Coğrafi Konumu
İskandinav Yarımadası'ndadır. Batı ve kuzeybatıda Norveç, kuzeydoğuda Finlandiya, doğuda Botni Körfezi, güneydoğuda Baltık Denizi ve güneybatıda İsveç Denizi ile çevrilidir.

Yüzölçümü
449.964 km2

Nüfus
9,2 milyon (2009*)

Nüfus Yoğunluğu
20 kişi/ km2

Başkent
Stokholm

Önemli Şehirleri
Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping

Resmî Dil
İsveççe (Germen dilleri grubundan)

Ticari Dil
İngilizce

Din
Hristiyanlık

İklimi

Ülke topraklarının %15'i Kuzey Kutup Dairesi içinde kalır. Kuzey ve güney arasında iklim büyük farklılık gösterir. Gulf Stream'in getirdiği ılıman batı rüzgarları yazları sıcak, kışları soğuk kara iklimine yol açar.

“

İskandinavya ülkelerinin en gelişmiş ve güçlü ekonomisi İsveç, zengin doğal kaynaklar (demir, kereste, hidroenerji) bulundurmaktadır. Avrupa Birliği'ne 1995 yılında üye olmuştur. Ancak, ortak para birimi Euro'ya geçmeyen

İngiltere ve Danimarka ile birlikte üç ülkeden biridir. 2009 yılının Temmuz ayında Avrupa Birliği Konseyi Dönem Başkanlığı'nı Çek Cumhuriyeti'nden devralan İsveç 2010 yılı Ocak ayında başkanlığı İspanya'ya devretmiştir.

21 ilden oluşan İsveç'in en önemli şehirleri başkent Stokholm, Göteborg ve Malmö'dür. Ekonomisi büyük ölçüde ihracata dayalı olan İsveç dünyaca tanınmış markalara sahiptir. Ericsson, Volvo, Saab, Scania, Electrolux, Ikea, Akzo Nobel, Oriflame gibi firmalar bunlardan en önemlileridir. İsveç piyasası dünyanın en rekabetçi piyasalarından biri olarak kabul edilmektedir. Bunu büyük ölçüde yüksek işgücü kalitesi ve yenilikçi-inovatif mühendislik geleneğine borçludur.

Türkiye-İsveç ilişkilerinin son yıllarda ivme kazandığı, üst düzey ziyaretlerin de bu hususta etkili olduğu gözlemlenmektedir. AB üyeliği, BAB'da gözlemci üyelik, NATO'yla BİO (Barış İçin Ortaklık) çerçevesinde işbirliği gibi yeni açılımlar gerçekleştirmiş olması neticesinde Avrupa ile daha da bütünleşen İsveç'in, bu bağlamda Türkiye ile ilişkileri de gelişme kaydetmeye başlamış; iki ülke, siyasi ve ekonomik alanda ve güvenlik konularında işbirliğinde ilerleme sağlamıştır.

Öte yandan, AB'yle ilişkilerimizin derinleştirilmesi, Gümrük Birliği ve tam üyelik nihai hedefi çerçevesinde ülkemizde kaydedilen gelişmeler ve gerçekleştirilen reformlar Türkiye-İsveç ilişkilerinin ileriye götürülmesinde etkili olmuştur. Gelişen ilişkilerle artan ziyaretler karşılıklı anlayışı da geliştirmiştir.

İsveç, Türkiye'nin Kopenhag kriterlerine uyum sürecini yakından takip etmekte ve Türkiye'nin AB'ye üyelik sürecine açık destek vermektedir.

Stokholm Büyükelçiliğimiz Konsolosluk şubesine bağlı 47.000 civarında vatandaşımız da ülkemizimiz arasındaki ilişkilerin önemli bir unsuru oluşturmaktadır.

”

Günümüzden 40 bin yıl önce, Avrupa kıtasının şu anda İsveç'in yer aldığı kuzey bölgeleri tamamen buzlarla kaplı olup, gezegenin ikliminin düzenli olarak ısınması sonucunda 15-20 bin yıllık bir süreçte buzların erimeye başladığına; İsveç'in güney bölgelerine ilk yerleşimlerin MÖ 12 bin yıllarında gerçekleştiğine ve ilk yerleşimcilerin avcılık/balıkçılıkla geçindiklerine dair işaretler mevcuttur.

İlk yerleşimlerin kimliği hakkında kesin bir kanıt bulunmamasına rağmen birçok araştırmacı bunların Lapland'da yaşayan Sami ırkının ataları olduğu görüşünde birleşmektedir. Dilbilimsel olarak İsveç nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan Hindu-Avrupalıların göç dalgasının zamanı tam olarak bilinmemekle birlikte, tanımsal üretimin başladığı M.O. 4000 yılları civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir. M.O. 4000 yıllarında İsveç'te tarım toplumları görülmeye başlamış ve bunlar güneyden kuzeye doğru yayılmışlardır. Her durumda, M.O. 2000 yıllarında bugünkü İsveç topraklarında büyük ölçüde Hindu-Avrupa dili konuşulduğu ve sonradan göç edenlerin ilk yerleşimcilerle kaynaştığı bilinmektedir.

M.S. 3. y.y.'da başlayan ve Roma İmparatorluğu'nun gücünü kaybetmesine denk gelen üçüzyıllık süreçte dünyada yaşanan büyük göç seli esnasında İskandinavya ile Kıta Avrupası arasındaki yakın etkileşim devam etmiştir.

İskandinavya tarihinin diğer uluslar bakımından en çok ilgi çeken kısmı M.S. 800-1050 dönemine rastlayan Viking dönemidir. Viking dönemine dair oldukça tek yazılı kaynak, buna karşılık çok sayıda farklı yorum mevcuttur.

İsveç'in ne zaman birleştiği konusunda da kesin bir mutabakat bulunmamakta birlikte, M.S. 10. y.y.'da bugünkü güney ve kuzey bölgelerin haricinde kalan alanda, tek bir kral tarafından yönetilen ve birbirine oldukça gevşek bağlarla bağlı federatif bir yapının mevcudiyetine dair işaretler vardır.

M.S. 829 yılında Ansgar isimli bir misyoner İsveç'e gelmiş ancak İsveçlilere Hristiyanlık inancını kabul ettirmek konusunda fazla başarı sağlayamamıştır. İlk olarak 1008 yılında Olof Skötkonung isimli İsveç Kralı Hristiyanlığı kabul etmiştir. İsveç halkının Hristiyanlığı tamamen benimsemesi ise 12. y.y. ortalarını bulmuş ve bu zamana kadar paganizm halk arasındaki etkisini sürdürmüştür.

Yüzyıllar geçtikçe Kral'ın gücü artmaya başlamış, 1323 yılında İsveç Finlandiya'yı ele geçirmiş ve 1809 yılına kadar Finlandiya İsveç'in egemenliğinde kalmıştır.

1397 yılında İsveç ve Danimarka tek bir Krallık altında birleşerek Kalmar Birliği'ni oluşturmuştur. Anılan dönemde Finlandiya İsveç'in, Norveç ise Danimarka'nın hakimiyeti altında bulunduğundan Kalmar Birliği esasen tam bir Kuzey Birliği'ni temsil etmiştir.

1523 yılında, fazla tanınmayan asil bir genç olan Gustav Vasa, Birliği yöneten

Danimarka Kralına karşı ayaklanarak askeri bir zafet kazanmış ve ardından kendisini İsveç Kralı ilan etmek suretiyle Kalmar Birliği'nden ayrılmıştır. Gustav Vasa İsveç'in bağımsızlığını ilan etmenin ötesinde, tüm iç mücadeleleri bastırarak, İsveç Katolik Kilisesini Lutheran Devlet Kilisesine çevirmiş ve 1560 yılında öldüğünde genide Krallığın soydan soya geçtiği güçlü bir ulus devlet bırakmıştır.

Gustav Vasa'nın Krallığını izleyen dönemde İsveç'in ekonomik ve politik gücü artmıştır. Danimarka, Rusya ve Polonya ile girişilen bir çok savaş sonucunda 1561'de Tallin ve Estonya'nın bir kısmı, 1629'da Riga ve Letonya'nın bir kısmı, 1655'de ise Polonya'nın büyük bir kısmı İsveç'in eline geçmiştir olup, 1660 itibarıyla İsveç Kuzey Avrupa'da egemen güç haline gelmiştir.

1700 yılında Danimarka, Polonya ve Rusya İsveç'e savaş açmıştır. 1720 yılında Danimarka ile imzalanan Nystad Anlaşması sonucunda, Baltık bölgesi ve Finlandiya'nın bir kısmı Rusya'ya bırakılmış ve İsveç'in Kuzey Avrupa'daki hakimiyet süreci sona ermiştir.

Bu parlak dönemini bitişli mutlakiyeti de zayıflatmış ve Kral zorunlu olarak meşruti anayasaları kabul etmek durumunda kalmıştır. Bu itibarla, 18. y.y. başı ve ortaları İsveç tarihinde özgürlük dönemi olarak anılmaktadır. Bahse konu dönemde İsveç tarım ekonomisi gelişme göstermiştir.

Ote yandan, Rusya ve Prusya ile girişilen savaşların ülkeyi zayıflatması neticesinde 1772'de Kralliyet tekrar mutlak hakim konumuna gelmiştir. 1809 yılında Rusya ile yapılan barış sonucunda Finlandiya tamamen kaybedilmiş, 1814 yılında Danimarka ile sağlanan barışın ardından İsveç'in savaş dönemi tamamen sona ermiştir.

Ülke 1814 yılından bu yana hiçbir savaşa katılmamıştır. 1865 yılında yapılan anayasal reform sonucunda daha evvel asiller, ruhan sınıflı, burjuvazi ve köylülerden oluşan Riksdag iki meclisli hale gelmiştir. Danimarka ile yapılan anlaşma uyarınca Norveç İsveç'in egemenliğinde kalmış, ancak

ÜLKE PANORAMA

1905'te Norveç'in bağımsızlığını ilan etmesiyle bu birlik de sona ermiştir.

19. yy. başında büyük ölçüde tarıma dayalı olan İsveç ekonomisinde 19. yy. sonu ve 20. yy. başında endüstri devrimi yaşanmış; demir ve çelik üretimi hızla artmış; hidro-elektrik güç kullanımı sayesinde mühendislik ve sanayi gelişmiştir.

İsveç I. ve II. Dünya Savaşlarında tarafsızlığını korumuş olmakla birlikte, iktidara gelen hükümetler herhangi bir askeri saldırı ihtimaline karşı savunma harcamalarını yüksek tutmuşlardır.

1921 yılında ülkede tüm vatandaşlara eşit seçme hakkı tanınmış olup, o zamandan bu yana İsveç modern siyasi partiler sistemi ile yönetilmektedir.

1940'ların sonu 1950'lerin başında emeklilik, çocuk bakımı ve sağlık alanlarında

bulunmuş ve 1994 yılında ülkede bu amaçla yapılan referandumun lehte sonuçlanmasını takiben 1 Ocak 1995 itibariyle AB üyesi olmuştur.

Yasama

İsveç, Kralın rolünün törensiz görevlerle sınırlı bulunduğu anayasal bir krallıktır. Bununla birlikte, halihazırda Bernadotte ailesinden gelen Kral Carl XVI Gustav ve Kraliçe Silvia tarafından temsil edilmekte olan Kralliyet geniş halk kitlelerinin saygı görmek ve ülkede milli birlik duygusunun güçlenmesine katkıda bulunmaktadır.

İsveç, gücünü doğrudan halktan alan parlamenter demokrasi ile yönetilmektedir. Ulusal düzeyde halk yasama yetkisi olan 'Riksdag' (meclis) tarafından temsil edilir. Nisbi temsil prensibine dayanan demokratik genel seçimler her dört yılda bir Eylül ayınının

Yürütme

Ülkenin nasıl yönetileceği konusunda temel prensipler, bu çerçevede karar alma mekanizmasıyla yürütme arasındaki ilişki ile kişi özgürlük ve hakları anayasada belirlenmiştir. Kral devletin başı sayılmakta birlikte hükümette herhangi bir rolü bulunmamaktadır.

Riksdag'a sunulan yasalar büyük ölçüde hükümet tarafından teklif edilmekte, ancak özel kişiler, özel çıkar grupları ve kamu otoriteleri tarafından sunulan görüşler çerçevesinde de yasa tasarısı oluşturulabilmektedir. Başbakan tarafından yönetilen hükümet Riksdag'a karşı sorumludur.

Hükümet meclisin aldığı kararları uygulamak ve yeni kanun tasarıları veya değişiklik önerilerini Riksdag'a sunmakla yükümlüdür. Diğer görevlerinin yanı sıra hükümet, vatandaşların bilgi edinme, eylem yapma, siyasi parti kurma ve dinlerini gereklerini yerine getirme alanlarındaki özgürlüklerini garanti etmekle yükümlüdür.

GENEL EKONOMİK DURUMU

Yaklaşık 450 bin km²'lik yüzölçümü ile alan bakımından Avrupa'nın en büyük ülkelerinden biri olan İsveç, 9 milyon civarındaki toplam nüfusu ile bu anlamda görece olarak küçük kalmaktadır. Yüksek oranda dışa açıklık, oldukça gelişmiş bir dünyası ile özellikle hizmet alanında güçlü kamu payının varlığı günümüzde İsveç ekonomisinin öne çıkan niteliklerini oluşturmaktadır.

1850 yılında Avrupa'nın kıyasında kalmı fakir bir tarım ülkesi konumundaki İsveç 1970 yılında kişi başına düşen GSYİH bakımından dünyada üçüncü sıraya yükselmiştir. 1850-1970 döneminde İsveç Japonya ile birlikte, dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi olmuştur.

Avrupa ülkelerine yönelik demir cevheri ve orman ürünleri ihracatı; eğitime yapılan yatırımlar; serbest girişimin desteklenmesi demiryolları başta olmak üzere yabancı sermayeden faydalanmak suretiyle yapılan yapı yatırımları; liberal politikalar ile etkin bürokratik yapının tesisi bahse konu gelişimin temelindeki önemli etmenlerdir.

Demir cevheri ve orman ürünleri tarihsel olarak ülkenin başlıca doğal kaynaklarını oluşturmaktadır. 19. yüzyıllardan itibaren bu kaynakların gitgide artan bir şekilde gelişmiş ürünle dönüştürülmesi, ülkenin bugünkü ekonomik faaliyetlerinin de büyük ölçüde temelini teşkil eden sanayi sektörünün hızla gelişmesini mümkün kılmıştır.

İsveç imalat sanayi çok erken aşamada dışa açılmıştır. Dış açılma ihracat ile başlamış, daha sonra iç pazarı küçüklüğü nedeniyle sanayi şirketleri faaliyetlerini büyük ölçüde yurt dışı taşımışlardır. Örneğin daha I. Dünya Savaşı sonrasında Ericsson çalışanlarının yarıdan fazlası İsveç dışında istihdam edilmiştir.

II. Dünya Savaşı'nın ardından uluslararası ticaretin serbestleşmesi Avrupa'nın yeniden yapılanması çerçevesinde

yapılan reformlar sonucunda İsveç'te güçlü bir refah devleti tesis edilmiştir.

1971'de Riksdag tek meclisli hale gelmiş; 1974'de kabul edilen anayasa ile oy kullanma yaşı 18'e düşürülmüş ve monarşinin statüsü sembolik hale getirilmiştir.

1950 ve 1960'lı yıllarda, İsveç'te işsizliğin neredeyse yok denilecek seviyelere düştüğü bir refah dönemi yaşanmasına karşılık, 1980'ler ve 1990'ların başında ülkede yüksek işsizlik baş göstermiştir.

20. yy. sonunda İsveç, hizmetlerin ağırlık kazandığı, sanayi ve tarımın öneminin görece azaldığı modern bir ekonomi haline almış olup, günümüzde oldukça yüksek refah düzeyine sahip bir ülkedir.

İsveç, 28 Şubat 1991 tarihinde Avrupa Birliği'ne üyelik için resmi başvuruda

3. Pazar günü yapılmaktadır. 18 yaşını dolduran tüm İsveç vatandaşları oy kullanma hakkına sahiptir.

Tek meclisli İsveç Parlamentosu Riksdag 349 üyeden oluşmaktadır. Parlametodaki 349 sandalyenin 310'u 28 seçim bölgesinde, geri kalan 39'u ise milli düzeyde nisbi temsil prensibi çerçevesinde siyasi partiler arasında paylaştırılmaktadır. Bir siyasi partinin mecliste temsil edilebilmesi için ülke genelindeki % 4'lük veya bölge bazında geçerli olan %12'lik bir barajını aşması gerekmektedir. Parlametontun herhangi bir nedenden ötürü 4 yıllık görev süresini tamamlamadan dağılması durumunda, oluşturulacak yeni meclis yalnızca bir öncekinin süresi dolana kadar görevde kalacaktır.

İsveç mallarına artan talep ülkenin dış açılımına daha da hızlandırmıştır. 1980'ler ve 1990'larda üçüncü dış açılma dalgası gerçekleşmiş ve İsveç sanayi firmaları önce ABD daha sonra AB'de yoğun doğrudan yatırımlar yapmışlardır. Dördüncü dalga ise başta finans olmak üzere hizmet sektörünün dış açılmasıyla gerçekleşmiştir. Günümüzde İsveç dünyanın en dış açık ülkelerden biri konumundadır.

İlk olarak İsveç'te kurulmak suretiyle dünyanın önde gelen çok uluslu firmaları arasında yer alan bir çok firma bulunmaktadır olup, ABB, Akzo Nobel, AstraZeneca, Atlas Copco, Electrolux, Ericsson, H&M, Ikea, Metro, Saab, Sandvik, Scania, SKF, Skanska, Telasonera, Tetra Pak ve Volvo bunlar arasında ilk aklı gelenlerdir.

1970'lerin ortasından başlayarak, diğer bir çok Avrupa ülkesinde olduğu üzere İsveç'te de büyüme yavaşlamıştır. Dünyanın diğer bölgeleri kaynaklı zorlu rekabet koşulları, ülkede uygulanan ücret politikaları ile yüksek vergiler neticesinde azalan rekabet gücü ve artan maliyetler, 1970 ve 1980'lerde İsveç Kronu'nda (SEK) önemli devalüasyonları

kaçınılmaz kılmıştır. Söz konusu devalüasyonlar kısa vadede şirketlerin rekabet gücünü korumaya yardımcı olmuşsa da uzun dönemde enflasyona yol açmak suretiyle ekonomiye zarar vermiştir. Geleneksel olarak sabit kur sistemine dayanan İsveç Kronu 1992 yılında dalgalanmaya bırakılmıştır.

1980'lerde ekonomiyi etkinleştirmeye yönelik olarak, piyasaların işleyişindeki devlet kontrolünün kaldırılması yoluyla, bir çok sektörde serbestleşmeye gidilmiştir. Finans sektöründe başlayan serbestleşme hareketleri ulaştırma ve enerji piyasaları ile devam etmiştir. Diğer önemli yapısal reformlar, tamamen devlet tekelinde bulunan eğitim ve sağlık hizmetlerinde özel sektör iştirakine imkan tanınması, daha sıkı rekabet kurallarının tesisi, kamu sektörü için harcama tavanı tespiti, merkez bankasının bağımsız kılınması, önce Avrupa Ekonomik alanı ve 1995 yılında da AB'ne üyelik gibi alanları içermektedir.

1980'lerin ortasından itibaren İsveç ekonomisi mal ihracatına dayalı olarak tekrar büyüme trendine girmiştir. Bununla birlikte

gerek 1970'lerde gerekse 1980'lerde ülkenin ekonomik büyüme hızı AB ortalamasının altında seyretmiştir.

Kredi piyasalarının serbestleştirilmesi hızlı borçlanmaya ve emlak piyasasına odaklanmaya yol açmıştır. 1990'ların başında uluslararası ekonomide izlenen daralma, uluslararası rekabete maruz kalan şirketlerde yaşanan maliyet krizi ile İsveç vergi sisteminin yeniden yapılandırılmasıyla bağlantılı olarak bankacılık ve finans hizmetlerinde oluşan balonun patlaması sonucunda ülke 1930'lardan sonraki en büyük krize sürüklenmiş, bankacılık ve finans sektörü çökmenin eşiğine gelmiş ve ekonomi uzun süreli bir durgunluk evresine girmiştir.

Durgunluk yüksek işsizlik artışına sebep olmuştur. 1990-1993 döneminde GSYİH % 5, istihdam % 10 gerilemiştir. 1990 yılında % 1.5 seviyesinde olan kayıtlı işsizlik 1993 yılında % 15 ile tavana vurmuştur. Yüksek işsizliğin sebep olduğu vergi gelirlerindeki daralma ile tirmanan harcamalar kamu maliyesinde ciddi bazılmaya yol açmış, 1990'ların ikinci yarısında kamu açığı GSYİH'nin % 15'ine, iç borç GSYİH'nin % 80'ine karşılık gelmek suretiyle en yüksek seviyelere ulaşmıştır.

1970-1990 yılları arasındaki yavaş büyüme ile ekonomik kriz birleşince İsveç, 1970 yılında dünya refah sıralamasındaki üçüncülüğünden 1990 yılında dokuzuncu, kriz döneminde ise onaltıncı sıraya kadar gerilemiştir.

Kriz bir dizi reform ve tasarruf önlemleri yol açmış, ekonomi politikaları düşük enflasyonu öncelikli hedef almak üzere yeniden düzenlenmiş, aynı zamanda özellikle üniversite ve yüksek okullara olmak üzere geleceğe yatırım yapılmıştır.

Uluslararası ekonomideki olumlu koşullar ile ülkede bilgi teknolojisi alanında izlenen hızlı büyüme sonucunda İsveç krizi atlattığı ve 1993 yılı sonrasında büyüme hızı OECD üyesi ülkeler ortalamasını yakalamıştır.

1990'lı yılların ikinci yarısında İsveç ekonomisinde sanayi imalatından bilgi yoğun sektörlerle doğru yapısal bir yönelim ortaya çıkmıştır. Bilgi teknolojisi alanında yaşanan gelişmelere paralel olarak, ilgili hisse senetlerinin aşırı değerlendirilmesi müteakip 21. yy. başında bu defa anılan sektörde kriz patlak vermiştir. Söz konusu kriz 1990'larda yaşananla kıyasla daha yumuşak atlatılmış ve ardından son yıllarda İsveç ekonomisi tekrar hızlı büyüme trendine girmiştir.

Ancak, 2007 yılında ABD finans piyasalarında başlayan ve bilahare küresel ekonomiye yayılan kriz, özellikle 2008 yılının son çeyreğinden itibaren İsveç ekonomisini de son derece olumsuz etkilemiş ve 2009 yılında da önemli oranda bir küçülme yaşanmıştır (yüzde 4.9).

İsveç Ekonomisinin Mevcut Durumu ve Kalkınma Planları

İsveç resmi ekonomi politikasının başlıca hedefleri istikrarlı bir kamu maliyesi ile düşük enflasyondur. Diğer belirleyici unsurlar, geniş kapsamlı yeniden bölüşüm politikası, yüksek vergi sistemi ve kayıtlı işsizliği düşürmeye yönelik olarak hizmet içi eğitimi de içeren çok yönlü işgücü piyasası politikasıdır.

İsveç AB'ne uyum çerçevesinde ilk ekonomik programını 1998 yılı Aralık ayında Avrupa Konseyi'ne sunmuş olup, bugüne kadar anılan programda belirtilen bütçe hedeflerinden herhangi bir sapma söz konusu değildir. Bu çerçevede, kamu maliyesinin GSYİH'nin ortalama % 2'si oranında fazla vermesi ve hükümet harcamalarının belirlenen tavanları aşmaması öngörülmektedir.

Riksdag 1997 yılından bu yana merkezi hükümet harcamaları için 3 yıllık tavan miktarı tespit etmektedir. Diğer taraftan 2000 yılında, yerel yönetimler için önemli bir yeniden yapılanma faaliyeti olmadığı takdirde, denk bütçe zorunluluğu getirilmiştir. 2007, 2008, ve 2009 yılları için belirlenen harcama tavanları GSYİH'nin sırasıyla % 31,2, %30,7 ve %30,2'si oranındadır.

AB İstikrar ve Büyüme Paketi uyarınca üye ülkeler orta vadede hükümet net borçlanmasını GSYİH'nin % 1'i tutarında bir açık ile fazla aralığında tutmayı taahhüt etmişlerdir. Hükümetten tamamen bağımsız olan İsveç Merkez Bankası "Riksbank"ın başlıca para politikası hedefi ise enflasyonu % 2 seviyesinde (% 1 - 3 aralığında) tutmaktır.

Yüksek ihracat, hanehalkı ve kamu gelirlerindeki artış ile uygulanan genişlemeci para politikası neticesinde 2006 yılında çok

küçülme yaşanmıştır. Başta ihracattaki daralma olmak üzere, siparişlerdeki azalma ve tüketicilerin ihtiyatlı tutumu İsveç ekonomisindeki yavaşlamaya katkıda bulunan faktörlerdir. İsveç ekonomisine ilişkin olarak seçilmiş yıllık göstergeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

2009 yılı itibarıyla GSYİH'nin tahmini yönünden % 48,6'sını tüketim harcamaları, % 26,4'ünü kamu harcamaları, % 17,3'ünü sermaye harcamaları ve % 7,8'ini net ihracat oluştururken; arz yönünden toplam katma değer içerisinde özel sektör % 66,8, kamu sektörü % 18,9, vergiler % 12,1 ve kar amaç gütmeyen kuruluşlar % 2,2 paya sahiptir.

İsveç Hükümeti, 2008 yılı sonundaki küresel krizin etkilerini hafifletmeye ve mali istikrarı güçlendirmeye yönelik olarak bir dizi tedbir almıştır. Söz konusu tedbirler ana başlıklar halinde aşağıdaki paragraflarda özetlenmekte olup, konu hakkında daha ayrıntılı bilgilere İsveç Milli Borç Ofisinin (<https://www.rikskalden.se>) ve Maliye Bakanlığının www.sweden.gov.se web

TABLO 27 – Türkiye ile İsveç Arasındaki Ticari ve Ekonomik Anlaşmalar

	İmza Tarihi	RG Tarihi	RG No	Yürürlük Tarihi
Ticaret Anlaşması	07/06/1948	19/02/1949		
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	21/01/1988	30/09/1990	20651	18/11/1990
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	11/04/1997	15/07/1998	23403	08/10/1998
Ekonomik ve Ticari İşbirliği Karma Komitesi Kurulmasına İlişkin Mektup Teatisi	09/08/1999	14/09/1999		
Ekonomik ve Ticari İşbirliği Karma Komitesi I. Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	13/12/2000	26/02/2001		

olumlu bir performans sergileyen İsveç ekonomisi, özellikle 2008 yılının son çeyreğinden itibaren küresel ekonomik krizden son derece olumsuz etkilenmiştir.

2008 yılının son çeyreğinde GSYİH'de başlayan düşüş, 2009 yılında da devam etmiş ve 2009 yılı genelinde yüzde 4,9 oranında bir

sitelerinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

TABLO 29 - İsvç'in Türkiye'den Aylık İthalat Değerleri

Ay	1000 SEK		Aylık Ortalama Kur (₺)		1000 ₺		2008/2009 Değişim	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009		
Ocak	607.473	455.793	-23,05%	6,4171	8.1064	94.662	56.226	-40,67%
Şubat	547.198	499.233	-8,58%	6,3526	8.1064	101.941	58.400	-42,63%
Mart	736.282	641.201	-12,91%	6,0633	8.5697	121.433	74.812	-38,38%
Nisan	643.256	515.016	-19,94%	5,9478	8.2531	108.150	62.403	-42,30%
Mayıs	591.079	461.815	-21,87%	5,9892	7,7608	98.691	59.506	-39,71%
Haziran	807.722	481.114	-40,44%	6,0258	7,5356	114.044	62.030	-45,71%
Temmuz	687.793	520.748	-24,29%	5,9982	7,6946	114.667	67.613	-41,02%
Ağustos	647.524	485.174	-25,38%	6,2718	7,1670	87.299	67.606	-22,40%
Eylül	641.334	430.375	-32,89%	6,6505	7,0075	90.434	61.416	-33,11%
Ekim	634.545	461.380	-26,82%	7,4050	6,9534	88.390	55.111	-37,66%
Kasım	787.697	613.398	-22,01%	7,9550	6,9260	99.018	68.561	-30,90%
Aralık	612.100	584.050	-4,58	8,0004	7,124	76.476	81.929	7,20

TABLO 30 - İsvç'in Türkiye'ye Aylık İhracat Değerleri

	1000 SEK			Aylık Ortalama Kur (₺)	1000 \$			
As	2008	2009	2008/2009 Değişim		2008	2009	2008/2009 Değişim	
Ocak	1.029.889	848.780	-17,60%	6,4173	8,1064	160.486	104.705	-34,87%
Şubat	979.098	1.342.854	32,68%	6,5256	8,5196	138.477	157.610	13,82%
Mart	927.892	1.680.719	81,13%	6,0633	8,5697	153.034	196.123	26,16%
Nisan	1.058.424	1.114.965	5,34%	5,9478	8,2531	177.952	153.297	-14,08%
Mayıs	1.067.934	1.167.371	9,35%	5,9892	7,7608	144.917	150.419	3,80%
Haziran	1.127.815	997.202	-11,92%	6,0258	7,5356	187.168	120.873	-35,42%
Temmuz	1.173.091	1.016.448	-13,35%	5,9982	7,6946	195.573	132.013	-32,50%
Ağustos	904.365	989.874	9,45%	6,2718	7,1670	144.195	138.316	-4,22%
Eylül	990.656	926.117	-6,51%	6,6505	7,0075	148.960	132.160	-11,28%
Ekim	1.212.912	898.082	-26,96%	7,4050	6,9534	183.793	129.150	-29,75%
Kasım	1.438.206	950.652	-33,72%	7,9550	6,9260	187.079	137.253	-26,83%
Aralık	958.320	914.698	-4,55	8,0004	7,124	119.734	128.389	7,23%

TÜRKİYE İLE EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİN GELİŞİMİ

Ekonomik İlişkilerin Genel Durumu, Sermaye Hareketleri

Türkiye ile İsvç arasındaki ekonomik ve ticari işbirliğinin desteklenmesine yönelik olarak atıldıkları önlemler ve protokoller aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Esasen Türkiye ile İsvç arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin tarihi oldukça eskiye dayanmaktadır. Ericsson 1800'lerin sonunda, Atlas Copco 1923 yılında, SKF 1928 yılında ve Volvo ile Scania 1933 yılında Türkiye'deki ilk yatırımlarını gerçekleştirmiş olmalarına rağmen halen İsvç'in ülkemizdeki yatırımları çok yüksek bir seviyede değildir. İsvç'in Türkiye'de, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası verilerine göre 2007 yılı itibarıyla 304 milyon ABD doları; İsvç İstatistik Ofisinin 2006 yılı verilerine göre ise 20 milyar İsvç kronu tutarında doğrudan yatırımı bulunmaktadır. Bununla birlikte, ABB Elektronik, Akzo Nobel, Alfa Laval, Assob, Astrazeneca, Atlas Copco, Elektrolux, Ericsson, H&M, Ikea, Kappahl, Lindex, Sandvik, Scania, SKF, Tetra Pak, Volvo gibi İsvç kökenli bir çok büyük firmanın ülkemizde temsilcilik ofisi/irtibat bürosu bulunmaktadır.

Ayrıca, başlıca amacı İsvç'in ihracatını arttırmak olan ve bu doğrultuda İsvç hükümeti ve endüstrisi adına hareket eden İsvç Ticaret Merkezi (Swedish Trade Council/Exporttrade) 1991 yılından bu yana Türkiye'de faaliyet göstermektedir (Adres: Ayazoğlu Yolu, İz-Giz Plaza, No:4/58, 34398 Maslak, İstanbul, Telefon: +90 212 329 82 20, Faks: +90 212 329 82 10). Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) bünyesinde 1992 yılında kurulan Türk-İsvç İş Konseyi karşı kanat kuruluşu İsvç Ticaret Merkezi ile toplantı ve diğer düzenlemeler çerçevesinde işbirliğini sürdürmektedir.

İsvç Merkez Bankası (Riksbank) verileri uyarınca ülkemizin İsvç'te doğrudan sermaye yatırımı bulunmadığı izlenimle birlikte, 2008 yılı Şubat ayı sonunda Yılımdın Holding A.Ş.'nin dünya ferrokrom üretiminde ikinci sıraya geçmek hedefi doğrultusunda İsvç'te bulunan ferrokrom üreticisi Vargon Alloys AB isimli firmayı bünyesine kattığı bilinmektedir. Benzer şekilde, Türkiye merkezli birkaç firmanın toplam 33 milyon dolarlık cüzü bir yatırımı sahip oldukları Hazine Müsteşarlığı verilerinden anlaşılmaktadır.

Ticari İlişkilerin Genel Durumu ve İsvç Kaynaklarına Göre Dış Ticaret İstatistikleri

Türkiye ile İsvç arasındaki ticari ilişkilerin temel çerçevesini Türkiye ile AB arasında tesis edilen gümrük birliğinin işleyişine ilişkin kuralları içeren 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı oluşturmaktadır (13/02/1996 tarihli ve 1035 sayılı Topluluk Resmi Gazetesi).

Ülkemizin dış ticaret rejiminin büyük ölçüde AB ile uyumlu hale getirildiği, malların serbest dolaşımı ile ortak ticaret politikasına ilişkin düzenlemelerin yanı sıra teknik mevzuat, fiki ve sinai mülkiyetin korunması, devlet yardımları, ticari nitelikli devlet tekelleri ve rekabet hukuku alanlarındaki AB mevzuatının dış ticaret rejimimize yansıtıldığı bahsekonu Karar çerçevesinde, Türkiye ile İsvç arasındaki ticari ilişkilerin her türlü gümrük vergisi ve eş etkili vergi, miktar sınırlamaları ve eş etkili tedbirler muaf olarak gerçekleştirilmektedir. Taraflar arasındaki ticari ürünler ticareti ise Türkiye ile AB arasında bu alandaki tercihli rejimi düzenleyen 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı kapsamında yürülmektedir.

1995 yılında İsvç'in AB üyeliği ve 1996 yılında Türkiye ile Topluluk arasında yürürlüğe giren gümrük birliğinin ardından, Türkiye-İsvç ticaret hacminde özellikle 1990'ların

ikinci yarısında önemli artış kaydedilmiştir.

Taraflar arasındaki ticaret dengesi tarihsel olarak İsvç lehine fazla verimle birlikte, son yıllarda İsvç'in Türkiye'den ithalatında çok önemli artış gözlenmiştir. 2006 yılında İsvç'in Türkiye'den ithalat bir milyar ABD dolarını, iki ülke arasındaki ticaret hacmi ise iki milyar ABD dolarını aşmıştır. 2008 yılında İsvç'in SEK bazındaki genel ithalat bir önceki yıla kıyasla % 6,5 genel ihracatı % 4,7 oranında, Türkiye'den ithalatı % 8,4 ve Türkiye'ye ihracatı % 31,8 oranında artmıştır. Ancak, 2008 yılı sonlarında etkisi görülmeye başlanan küresel kriz, ikili ticari ilişkilerimizi de olumsuz etkilemiştir. 2009 yılında İsvç'in Türkiye'ye ihracatı yüzde 12,9, Türkiye'den ithalatı ise yüzde 31,6 oranında azalmıştır. Bu itibarla Türkiye, 2009 yılında İsvç'in ülke bazındaki ithalat bakımından 23. sıradan 25. sıraya gerilemiş; ihracat bakımından ise 17. sıradan 16. sıraya yükselmiştir.

2009 yılında İsvç'in Türkiye'den ithalatında tekstil ve konfeksiyon ürünleri (% 34); motorlu kara taşıtları (% 16); elektrikli makine ve cihazlar (% 15); haberleşme araçları (% 5) önem arz eden ürün gruplarıdır.

Türkiye'ye ihracatında ise haberleşme araçları (%28), eczacılık ürünleri (% 12), demir cevherleri (% 9,4), kâğıt ve karton ile bunlardan mamul eşya (% 9); diğer elektriksiz makine ve cihazlar (% 6) öne çıkan ürün gruplarıdır.

İsvç'in 2009 yılında Türkiye'den ithalatında ve Türkiye'ye ihracatında en yüksek değere sahip ilk 20 ürün ile bu ürünlerdeki genel ticaret ve Türkiye'nin genel ticaret içerisindeki payları EK 11'de gösterilmektedir.

2008-2009 döneminde İsvç'in Türkiye'den mutlak değer olarak ithalat artışında, telefon cihazları ve diğer ses ve görüntü araçları, ilaçlar, işlenmemiş alüminyum, karbonat, perkarbonat vb., vinilliklor polimerleri, diğer otomobil makinaleri artış izlenen, demir cevheri ve konsantrasyonları, soda ve sülfat, yağsı çelik ürünleri, motorlu taşıma araçları, iş makinaleri, motorlu kara taşıtlarının parçaları düşüş kaydedilen ürün grupları olarak öne çıkmaktadır.

2007-2009 döneminde fasıl (21), madde grubu (41) ve madde (61) bazında İsvç-Türkiye ihracat ve ithalat değerleri sırasıyla EK 12, EK 13 ve EK 14'de sunulmaktadır. Gizlilik gerekçesiyle, 41'e 61'i altı açılımının bazlarına dair istatistikler temin edilemediğinden, 12, 13 ve 14 sayılı eklemlerde toplam ithalat ve ihracat rakamları farklı görülmektedir.

Kaynak:

www.musavirlikler.gov.tr/upload/S/ana metin.doc

TARİHE DÜŞÜLEN NOTLAR

Ocak ayı Türk ve Dünya Tarihi açısından önemli olayların yaşandığı bir ay olarak tarih sayfalarında yerini almıştır:

1 Ocak 630'da Hz. Muhammet komutasındaki İslam ordusunun Mekke'yi fethi, 28 Ocak 1920 Meclis-i Mebusan toplantısında Misak-ı Milli'nin kabul edilmesi, 10 Ocak 1921'de düzenli ordunun İnönü'de ilk zaferini kazanması, 7 Ocak 1946'da kurulan Demokrat Parti ile Türkiye'de çok partili sisteme geçilmesi tarihimizin önemli olayları arasındadır:

OCAK

ayında gerçekleşen önemli olayların kronolojik sıralaması...

- 01 1 Ocak 630**
Hz. Muhammet komutasındaki İslam ordusu Mekke'yi fethetti.
- 1 Ocak 1929**
Millet Mektepleri açıldı.
- 1 Ocak 1996**
Türkiye ile 15 Avrupa ülkesi arasında geçerli olacak Gümrük Birliği anlaşması Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
- 1 Ocak 2007**
Romanya ve Bulgaristan, AB'ye resmen üye oldu. AB'nin üye sayısı 27'ye çıktı.

- 02 2 Ocak 1935**
Soyadı Kanunu yürürlüğe girdi.
- 2 Ocak 1951**
Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin yeni üyeliklerine Türkiye, Hollanda, Brezilya seçildi.
- 2 Ocak 2001**
İstanbul 1 Numaralı DGM Hakimliği, Egebank soruşturması kapsamında Interbank'in eski sahibi Cavit Çağlar hakkında gıyabi tutuklama kararı verdi.
- 03 3 Ocak 1941**
Diyadin İşleri Başkanlığı kurban derileri ve bağışsıklarının Türk Hava Kurumu'na bağışlanmasına ilişkin fetva verdi.
- 3 Ocak 1983**
Diyarbakır'da 7 katlı, 28 daireli bir apartman çöktü, enkaz altından 83 ceset çıkarıldı.

- 04 4 Ocak 1944**
Sovyet askerleri savaş öncesi Polonya sınırını geçti.
- 4 Ocak 1962**
Amerika Birleşik Devletleri Başkanı John F. Kennedy, Güney Vietnam'a daha fazla asker göndereceklerini açıkladı.
- 4 Ocak 1991**
36 gündür grevde olan binlerce maden işçisi Zonguldak'tan Ankara'ya yürüyüşe geçti.

- 05 5 Ocak 1919**
Alman Nasyonal Sosyalist Partisi kuruldu
- 5 Ocak 1951**
Türkiye'de 1.1 milyon işsiz olduğu açıklandı.
- 5 Ocak 1995**
1 milyon liralık banknotlar tedavüle çıkarıldı.

06 Ocak 1963
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Siirt'te zengin bir petrol damarı buldu.

6 Ocak 1983
10 kişi Bakanlar Kurulu kararıyla vatandaşlıktan çıkarıldı. Vatandaşlıktan çıkarılanların arasında Yılmaz Güney ve Cem Karaca da vardı.

10 Ocak 1900
Dünya Şampiyonu, Pehlivan Kara Ahmet, "Şampiyonlar Şampiyonu" unvanını aldı.

10 Ocak 1921
1. İnönü Zaferi; Albay İsmet Bey komutasında Türk ordusu, Yunan ordusu ile, İnönü'de karşı karşıya geldiler. Yunan ordusu yenildi.

10 Ocak 1961
Basın çalışanlarıyla ilgili 212 sayılı kanunun yürürlüğe girdi. Bu yasayı protesto eden gazete sahipleri 3 gün süreyle gazete çıkarmama kararı aldılar.

17 Ocak 1875
Karaköy- Beyoğlu arasında Tünel hizmete girdi. Tünel dünyanın en eski üçüncü ve en küçük metrosuydu.

17 Ocak 1984
Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Yerel Seçim Yasası kabul edildi.

18 Ocak 1991
Türkiye Büyük Millet Meclisi hükumete savaş yetkisi verdi; İncirlik'ten kalkan Amerika Birleşik Devletleri uçakları Irak'ı bombaladılar.

24 Ocak 1927
Eczacılar ve eczaneler hakkında kanun Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi.

25 Ocak 1939
Celal Bayar hükümeti istifa etti. Yeni hükümet Refik Saydam başkanlığında kuruldu.

25 Ocak 1952
Gümüş ve Tekel Bakanı Sıtkı Yırcalı kibrit telinekinin kalktığını açıkladı; özel sektör kibrit üretebilecek.

07 Ocak 1946
Demokrat Parti (DP) resmen kuruldu.

7 Ocak 1979
Hindistan'da yapılan seçimleri İndira Gandhi'nin Kongre Partisi kazandı.

11 Ocak 1927
Türkiye Cumhuriyeti ile Almanya arasında Ticaret ve İkamet antlaşmaları imzalandı.

11 Ocak 1939
Aydın'da köylüye toprak dağıtıldı.

11 Ocak 1999
Türkiye Cumhuriyeti'nin 56. Hükümeti kuruldu; DSP azınlık hükümeti. Bülent Ecevit 4. kez başbakan oldu.

16 Ocak 1929
Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) 1946 yılında bugün İş ve İşçi Bulma Kurumu Kanunu'nu kabul etti.

16 Ocak 1991
Amerika Birleşik Devletleri Irak'a hava akınları ve füze saldırısını başlattı. Amerika yetkilileri "Çöl Fırtınası" diye adlandırdıkları operasyonu Kuvveti kurtarmak için yaptıklarını söyledi.

19 Ocak 2005
"Türkler: Bin Yılın Yolculuğu 600-1600" sergisi, Londra'daki Kralliyet Sanat Akademisi'nde (Royal Academy of Arts) açıldı.

23 Ocak 1957
Meclis, Ankara'da Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nin kurulmasını kabul etti.

23 Ocak 1973
Vietnam'da ateşkes ilan edildi.

26 Ocak 1992
12 Eylül'den sonra ilk kez memur eylemi düzenlendi İstanbul'daki eyleme 5 bin memur katıldı.

26 Ocak 1950
Hindistan anayasası kabul edildi Dünyanın en kalabalık demokrasisi kuruldu.

31 Ocak 1943
Almanlar Stalingrad'da yenildi.

31 Ocak 1973
Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına ilişkin kanun kabul edildi.

08 Ocak 1946
Celal Bayar Demokrat Parti (DP) Genel Başkanı oldu.

8 Ocak 2003
İstanbul-Diyarbakır seferini yapan THY'nin RC-100 tipi uçağı Diyarbakır'a inişi sırasında düştü: 74 kişi öldü, üç kişi yaralı kurtuldu.

12 Ocak 1933
Dahili İstikraz (İç Borç) Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edildi.

12 Ocak 1951
Uluslararası Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi yürürlüğe girdi.

15 Ocak 1952
Amerika Birleşik Devletleri Türkiye'nin Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı'na (NATO) girişini onayladı.

15 Ocak 1989
Bülent Ecevit Demokratik Sol Parti (DSP) genel başkanlığına seçildi.

15 Ocak 1992
Avrupa Komisyonu yılında bugün Hırvatistan ve Slovenya'nın bağımsızlığını tanıdı.

20 Ocak 1921
İlk Teşkilat-ı Esasiye (Anayasa) kabul edildi.

20 Ocak 1936
Ankara'da Sanayi Kongresi toplandı. Toplantıda İkinci Beş Yıllık Sanayi Planı kabul edildi.

22 Ocak 1932
İlk Türkçe Kur'an Hafız Yağar (Okur) tarafından Yerebatan Camii'nde okundu.

22 Ocak 1946
Ampul satışları serbest bırakıldı.

27 Ocak 1926
İskoç, Buluşçu John Logie Baird, Londra'da ilk gerçek televizyon yayını yaptı.

27 Ocak 1947
Okullar dışında, den eğitimi yapılmasına izin verildi. Okul dışı den eğitimi hükümetin gözetiminde yapılacak.

30 Ocak 2007
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), yüzde 10'lük seçim barajıyla ilgili açılan davada Türkiye'yi haklı buldu.

09 Ocak 1936
Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Okulu Atatürk'ün de katıldığı bir törenle açıldı.

9 Ocak 1966
800 kişilik ilk işçi kafesi Almanya'ya hareket etti.

13 Ocak 1942
Türkiye'de ekmeke karnesi uygulamasına başlandı.

13 Ocak 1993
Irak'a karşı başlatılan ikinci harekâta İncirlik Üssü'nden kalkan "Çekic Güç" uçakları da katıldı.

14 Ocak 1923
Londra- New York arası ilk telefon görüşmesi yapıldı.

14 Ocak 1987
Uluslararası Ticaret Odası Vehbi Koç'u "Dünyaya Yılın İşadami" seçti.

21 Ocak 1952
Mili Savunma Bakanlığı bir açıklama yaptı; Kore'de 34 subay, 46 astsubay ve 1252 er şehit oldu.

21 Ocak 1996
Filistin'de ilk kez devlet başkanlığı seçimleri yapıldı. Yaser Arafat devlet başkanı seçildi.

28 Ocak 1993
Genelkurmay Başkanlığı, darbe devrinin kapağını açtı.

28 Ocak 1920
Osmanlı Meclisi-ı Mebusanın gayri resmi oturumunda Misak-ı Milli (Ulusal And) oybirliği ile kabul edildi.

29 Ocak 1923
Mustafa Kemal Paşa İzmir'de Latife Hanım'la evlendi.

29 Ocak 1928
Bursa Amerikan Kız Koleji Bakanlar Kurulu kararıyla kapatıldı Okulda Hristiyanlık propagandası yapıldığı iddia edildi.

29 Ocak 1988
Dolar 1385 liraya fırladı. Polis Tahtakale'yi bastı ve döviz alışverişini engelledi.

DÜNYA MEVLEVÎHÂNELERİ PEÇ MEVLEVÎHANESİ (MACARİSTAN)

Peç Yakovalı Hasan Paşa Mevlevihanesi

Şehrin surlarının dışında Zigetvar Kapısı civarında yer alan mevlevihanenin sadece semahane olarak kullanılan camisi günümüze gelmiştir.

16. yüzyılda yapılmış Yakovalı Hasan Paşa Camisi kuzeyinde "U planlı" medrese ile birlikte mevlevihane olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Derviş hücresi olarak medrese odalarının önünde bir revak vardı. Avlunun ortasında da şadırvan yer alıyordu. 20. yüzyılın başlarında medrese yıkılmış ve yerine yeni bir bina yapılmıştır.

Cami, üç bölümlü bir son cemaat mahalli ve kubbe ile örtülü kare planlı harimden meydana gelmektedir. Mevcut kalıntılardan son cemaat mahallinin örtüsünün tekne tonozlardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Tek şerefeli minare kuzey batı köşededir.

Harim alttan iki üstten tek pencere dizisi ile klasik formdaki pencerelerle aydınlatılmıştır. Kubbe mukarnaslı tromplara oturtulur. Yüksek tutulmuş sekizgen kasağın her köşesi de bir pencereye sahiptir.

Mihrap klasik tiptedir, mukarnaslı bir kavsaraya sahiptir. Minber yeni olup, sanat değeri taşımaz. Caminin yan duvarlarında bazı kalem işi süslemeler görülür.

Uzun süre kadınlar hastanesinin kilisesi olarak kullanılmış ve 1957'den sonra restore edilerek cami haline getirilmiştir (Molnar, 1993, 11).

Kadınlar hastanesinden sonra caminin son cemaat yeri de yıkılarak buraya da müze yapılmıştır. Modern yapıların arasına sıkışan cami; müze ve cami olarak kullanılmaktadır.

KONYA
MUTFAĞI

-
- A photograph of a white plate with a blue floral border, filled with a yellowish-brown sauce containing chunks of chicken and potatoes. A silver fork and spoon are placed on the left side of the plate.

Sosu hazırlamak için genişçe ve derin bir kaba yumurtalar kırılır, üzerine sıvı yağ ve süt eklenerek çırpılır. Genişçe bir tepsiye yağlanarak üzerine ilk şepit dışına taşacak şekilde serilir. Hazırlanan sosun bir kısmı, silikon fırçayla sürülür. İkinci şepit 2-3 parçaya bölünerek üzerine yayılır ve tekrar sostan sürülür. Lor peynirin içine kaşar peyniri rendelenerek arzuya göre içine pul biber katılabilir. Karışım tepsiye yayılır. Üçüncü şepit yine 2-3 parçaya bölünerek yayılarak sostan sürülür. Kalan iç malzeme üzerine yayılır. Üzerine dördüncü ve son şepit de 2-3 parçaya bölünerek yerleştirilir ve sosdan sürülür. Son olarak ilk şepitin tepsideen taşan kenarları ortada birleştirilir. Kalan sos üzerine gezdirilerek 5 dakika dinlendirilir. Son olarak 200 derecede önceden ısıtılmış fırında 30-35 dakika pişirilir.

DIYABET

Uzm. Dr. Hasan Tahir CANBAZ

Konya Özel Selçuklu Hastanesi
Dahiliye Uzmanı

Tüm dünyada diyabetlilerin sayısı giderek artmaktadır. Türkiye'deki diyabetli sayısı da 5 milyona yaklaşmaktadır. Dünyada 2000 yılında 171 milyon olan diyabetli sayısının 2030 yılından 366 milyon olması beklenmektedir.

Yapılan bir çalışmada, Türkiye'de 35-70 yaş aralığında diyabetin yüzde 14,7 olduğunu gösteriyor. Ayrıca pre-diyabeti olan yani gizli şekeri veya tıp dilindeki adıyla 'glukoz tolerans bozukluğu' oranının yüzde 9,6 olduğu ortaya çıktı. Yani toplamda diyabeti ve pre-diyabeti olan kişilerin oranı yüzde 24-25'lere varıyor. 35 yaş üstü 4 kişiden birinin kan şekeri bozuk. Her 4 diyabetliden 3'ü kan şekerini kontrol edemiyor. Diyabet sıklığının 50 yaşından sonra arttığını görüyoruz. 60 yaşından sonra oran yüzde 30'lar civarında. Diyabet görülme sıklığı kentlerde yüzde 2 oranında daha fazla.

DIYABETİN GENEL BELİRTİLERİ

- * Aşırı susama ve su içme
- * Sık sık idrara çıkma
- * Kilo kaybı
- * Aşırı iştah ve çok yerme
- * Bulanık görme
- * Cilt enfeksiyonları
- * İyileşmeyen yaralar
- * Halsizlik

Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre bugün 14 yaş altındaki dünya nüfusu yaklaşık 1 milyar 800 milyon. Bunların 440 bini diyabetli ve her yıl yeni tanı konulan diyabetli çocuk sayısı 70 bin. Rakamlar konunun ne kadar ürkütücü boyutlarda olduğunu açıkça gösteriyor.

Diyabet: Kandaki şekeri miktarının çok fazla olduğu kronik (uzun süreli seyreden) bir hastalıktır. Enerji kaynağı olarak şeker gerekli olsa da, fazlası sorunlara neden oluyor. Diyabetli olanlarda, insülinin olmaması ya da yetersiz olması nedeniyle şeker düzeyinde büyük bir artış oluyor. Kısaca diyabet: vücudun kan şekeri için uygun şekilde kullanamaması ve depolayamamasıdır.

Diyabetin iki tipi var:

1) Tip 1 diyabet (insüline bağımlı diyabet) Bu hastalarda pankreasın insülin yapımı ya çok azalması veya durmuştur. Bu durumda kanda insülin yoktur. Kan şekeri düzeyini dengelemek için dışarıdan insülin vermek zorunludur. Genellikle çocuklarda ve genç erişkinlerde, yaşamın erken dönemlerinde ortaya çıkar.

2) Tip 2 diyabet (insüline bağımlı olmayan diyabet) Bu hastalarda pankreasın ileri yaşlara kadar normale yakın düzeyde insülin yapımı vardır. Hatta bazen normalden fazla bile insülin yapımı söz konusu olabilir. Ancak insülin yeterli etkiyi sağlayamamaktadır. Şişmanlık ve yanlış beslenme insülinin istenen etkiyi göstermesini engeller, kan şekeri yükselir. Hastaların çoğunluğu 40 yaşın üzerinde ve şişmandır, ailelerinde diyabetli akrabaları vardır. Diyabet Kimlerde Gelişebilir?

Diyabet herkeste söz konusu olabilir. Yakın akrabalarında diyabet olanlar risk altındadırlar.

Yaş artışıyla beraber diyabet gelişme riski artar.

40 yaşın üzerinde ve şişman kişiler diyabete yakındırlar.

Gebelikte diyabet gelişen kadınlarda ileriki yıllarda Tip 2 diyabete yakalanma sıklığı çok fazladır.

Eğer bir kişiye Tip 2 diyabet varsa ailenin diğer üyeleri de risk altındadır.

Tip 2 diyabet için risk faktörleri Aşırı kilo Hareketsiz yaşam tarzı Ailede diyabet hikayesi Vücut Kitle İndeksi (BMI) 30 ve üzerinde olanlar diyabete yakalanma riski normal kişilere göre 5 kat fazladır.

DIYABETİN TANISI

10-12 saatlik açlık kan şekeri normale uygundur.

Açlık kan şekeri 126 mg/dl'den yüksek ise, Diyabet belirtileri bulunuyor ve rastgele ölçülen kan şekeri düzeyi 200 mg/dl'den yüksek ise, Şeker yüklemesi testi sırasında kan şekeri düzeyi 200 mg/dl veya üzerinde ise, Yukarıdaki kriterlerden birisi söz konusu ise o kişi diyabetli olabilir ve doktora başvurmalıdır. Şeker Yükleme Testi olarak bilinen Oral Glukoz Tolerans Testi (OGTT), diyabet tanısında çok önem taşır. Doktor önerisi ile yapılmalıdır.

Açlık kan şekeri ve OGTT'nin yanı sıra diyabet takibinde kullanılan diğer laboratuvar testleri de yapılmalıdır.

DIYABET NASIL TEDAVİ EDİLİR?

Diyabet tedavisinde öncelikle diyabetlinin eğitimi önemlidir. Diyabetli kişiye takip ve tedaviye ilişkin gerekli bilgiler verilmelidir. Edinilen bilgilerin günlük yaşama uygulanması ve sürekliliği önemlidir. Diyabetin tedavisinde insülin enjeksiyonları, diyabet ilaçları ve beslenmenin düzenlenmesi kadar günlük egzersiz de önemli bir tedavi yoludur. Düzenli ve bilinçli yapılan egzersiz vücudun insülini daha etkili kullanmasına yardımcı olarak, kan şekeri düzeyini düşürür. Diyabet tanısı konulmuş kişiler en az altı ayda bir defa diyabet uzmanı bir endokrinolog tarafından kontrol edilmelidir. Yılda bir defa göz hastalıkları uzmanına kontrollerini yaptırmalı, diyabet konusunda uzman bir diyetisyen ve egzersiz fizyolojisinin programlarını dikkatli bir şekilde uygulamalıdır. Diyabetli kişiler aynı zamanda günlük kan şekeri düzeylerindeki değişiklikleri izleyebilmek için evde kan şekeri ölçüm cihazlarını kullanmasını öğrenmelidirler.

DIYABET HANGİ PROBLEMLERE YOLAÇAR?

Diyabet hastalarının beslenme, egzersiz ve ilaç tedavisi konusunda gerekli eğitimi gösterememeleri halinde uzun vadede karşılaşılabilecek diğer tıbbi sorunları şu şekilde sıralayabiliriz;

Kalp krizi İnme Körlük Böbrek yetmezliği Damar bozuklukları Kan şekeri düzeyleri normal sınırlara yakın şekilde kontrol altında tutulduğunda bu komplikasyonların %50 veya daha fazla oranda azalması söz konusudur. Tip 2 diyabetlilerde kan şekeri ve insülin düzeylerinin yükselişine ek olarak trigliserid gibi bazı kan yağlarında da artış görülmektedir. Bu durumda insülin ve kan yağlarının yüksek seviyelerde olması ileri dönemde komplikasyonların ortaya çıkmasında etkilidir. Diyabetli hastaların sağlıklı kişilere göre grip ve zatürreye bağlı komplikasyonlardan ölüm oranı 3 kat fazladır. Bu nedenle grip aşısı diyabetli hastalar için koruyucudur.

Çocuklarda diyabeti nasıl tanımlayabiliriz?

Çocuklarda diyabet erişkinlerde olduğu gibi tip 1 ve tip 2 diyabet olarak görülür. Tip 1 diyabet kısa sürede gelişen çok su içme, sık idrara çıkma, halsizlik, konsantrasyon güçlüğü, görme bozukluğu gibi belirtilerle ortaya çıkar ve bir süre tanı konulmazsa yakınlardan artar ve çocuk ketoasidoz koması denen ağır bir tablo ile karşılaşabilir. Tip 2 diyabet ise şişman ve çok şişman çocuklarda görülür ve uzun bir süre çocuğun yakınıması olmayabilir. Bu sebeple şişman çocuklarda kan şekeri ölçümü yapılmalıdır. Diyabette erken tanı erken komplikasyonları (komaları) ve geç komplikasyonları (organ bozulmaları) önlemede önemlidir.

Diyabetin teşhis ve tedavisinde anne baba ve öğretmenlere düşen görevler nelerdir?

Anne-baba ve öğretmenler çok su içen, sık sık tuvalete giden, halsizlik, derslere ilgisizlik, ders başarısında ani düşüş yaşayan, hızlı kilo kaybı olan çocuklarda diyabetten şüphelenmelidir. Zaman zaman görme bozukluğu, bulantı, kusma da diyabetin ilk belirtileri olabilir. Uzun süre belirtiler olmasın diye ilgilenilmemesi çocuklar ketoasidoz riskine girebilirler.

Çocukların ergenlik dönemine geçişlerinde yaşadığı değişikliklerin diyabet açısından etkileri var mıdır?

Ergenlik dönemi diyabet açısından özellik gösterir. Tip 1 diyabetin en sık ortaya çıktığı yaşlar 13-14 yaşları, yani ergenlik dönemi başlangıcıdır. Bu dönemde çocukların hastalığı kabullenmeleri ve gereken tedaviyi kendilerine uygulamaları konusunda sıkıntılar olur. Çevrenin hasta olduklarını farkına varmasını istemezler ve bu durum zaman zaman tedaviyi uygulamama sonucunu doğurabilir. Hastalık psikolojisi çocukların içi kapanmalarına ve sosyal sorunlara yol açabilir. Bu durumda aile ve çevrenin yapıcı desteği gereklidir. Önceden diyabetli olan çocuklarda ergenlikte ortaya çıkan hormonal değişiklikler şeker ayarında bozulmalara yol açabilir.

Diyabetli çocuklar nasıl beslenmeli, bu konuda ailelere ne gibi görevler düşüyor? Diyabetli çocuklar, eğer tip 1 diyabet ise karbonhidrat sayımı ve bunun insülin tedavisiyle ilişkisini öğrenmeli ve bunu yaşamlarına uygulamalıdır. Ara öğünlerin dikkat etmeli, spor yaparken ya da hastalık ve stres gibi durumlarda tedavilerini ayarlamalıdır.

Tip 2 diyabetli çocukların ise hemen tamamı şişmandır. Bu çocuklarda toplam kalori alımının azaltılması ve özellikle yağ ve basit şeker tüketiminin kısıtlanması ve şekeri içecek kullanımı ortadan kaldırılması gerekir.

Diyabetli çocukların spor ve egzersiz ile ilişkilerinde neler dikkat edilmeli?

Spor ve egzersiz çocukların hayatında mutlaka var olması gereken bir unsurdur. İnsülin kullanmayan diyabetli çocuklar sporla insülin dozunu ayarlamasını ve karbonhidrat tüketimi dengesi öğrenmelidir. Diyabetli çocuklar her türlü sporu yapabilir. Hipoglisemi sırasında nasıl davranılacağını öğretilmesi de büyük önem taşır.

Ailede diyabet hastalığı var fakat çocukta yok ise hastalık ilerleyen yaşlarda ortaya çıkmaması için alınabilecek önlemler var mıdır?

Tip 1 diyabetin önlenmesi için bugüne kadar yapılan çalışmalar günlük hayatta uygulanabilecek yöntemler konusunda ne yazık ki önemli bir bilgi ortaya çıkarmamıştır. Ancak tip 2 diyabet için durum çok farklıdır. Tip 2 diyabetin önlenmesi mümkündür. Bunun için özellikle çocukluk çağından başlamak üzere sağlıklı yaşam yani sağlıklı beslenme ve hareket etme alışkanlıkları çocuğa kazandırılmalıdır.

Konya'nın gizli tarihi

➤ İVRİZ KAYA ANITI

➤ KUBADABAD SARAYI

Arami, Asur ve Fryg etkilerinin görüldüğü Tuvana Krallığı'ndan günümüze gelebilmiş nadir eserlerden biridir. İvriz Kaya Anıtı'nın başanlı bir kopyası İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nde sergilenmektedir. Anıtta, Fırtına Tanrısı Tarhudas ile bölgenin kralı Varpalavas tasvir edilmiştir. Krala göre daha büyük ölçülerde olan Tarhudas, ellerinde başaklar ve üzüm salkımı tutmaktadır. Bu Tarhudas'ın aynı zamanda bolluk ve bereket tanrısı olduğu da göstermektedir. Tanrının karşısındaki kral ise daha küçük boyutlarda ve dua eder durumda tasvir edilmiştir.

Kabartmadaki giysiler Geç Hitit sanatının özelliklerini taşımaktadır. Tanrı figürü (Tarhudas) kuvvetli bir insan görünümünde olup, kol ve bacak adaleleri ile dikkati çekmektedir. Prof. Dr. Muhibbe Doga'ya göre; üzerinde dizlerini açıkta bırakan kısa kollu, vücuduna yapışık bir giysi vardır. Fryg madeni kemerine benzeyen kemeri, uçları sivri ayakkabıları, üç sıralı boyunza bezeli başlığı, saç ve sakallar dönemin karakteristik özellikleridir. Kral Varpalavas, geometrik motifli, eleği püsküllü uzun bir giysi ile ucu saçıklı manto giymiştir. O döneme göre başlığı biraz farklı olup, boncuk dizileri ile süslenmiştir. Kral Varpalavas'ın küpesi, iri boncuklu kolyesi, bilezikleri de Arami takılarına benzemektedir. Her iki figürün arasındaki hiyeroglif bir yazıdır; "Ben hakim ve kahraman Tuvana Kralı Varpalavas sarayda bir prens iken bu asmaları diktim, Tarhudas onlara bereket ve bolluk versin." denilmektedir. Kral Varpalavas, yöredeki Hitit ve Luvi kökenli halk için bu anıtı yaptırırken tanrı ve kral ilişkilerini simgesel olarak gözler önüne sermiştir. İvriz Kaya Anıtı'ndan yaklaşık bir saatlik mesafede bulunan Ambor Deresi Vadisi'nde 4.40 - 2.20 m. ölçüsünde İvriz Kaya Anıtına benzer şekilde işlenmiş başka bir kaya kabartması daha bulunmaktadır. Burada da büyük boya Tanrı Tarhudas ile karşısında dua eder konumda Kral Varpalavas görülmektedir.

KUBADABAD SARAYI

Konya Beyşehir Kubadabad Sarayı, İbni Bîrî'ye göre; Sultan Alâeddin Keykubad Kayseri'den Antalya'ya giderken Beyşehir Gölü çevresinin güzelliğinden etkilenmiş ve buraya bir saray yapılmasını emretmiştir. Sultanın av emri ve aynı zamanda da mimarbaşılık görevini sürdüren Sadeddin Köpek denetiminde ve sultanın çizdiği kraki doğrultusunda bu saray 1236 yılında yapılmıştır. Alâeddin Keykubad bu sarayı yaptırırken çevresine de bir şehir kurulmasını emretmiştir.

Alâeddin Keykubad'ın burada yaptırdığı saray 1949 yılında Konya Müzesi Müdürü Zeki Oral tarafından bulunmuş, ön kazıları yapıldıktan sonra yayınlanmıştır. Konya Müzesi Müdür Mehmet Önder 1956 yılında kazı çalışmalarını sürdürmüştür. K. Otto-Dorn 1965 yılında burada kazılara başlamış, 5.200 m²'lik alana yayılan ve sarayları da kapsayan Selçuklu şehrinin planını ortaya çıkarmıştır. Prof. Dr. Rüçhan Ank 1980 yılından itibaren kazıları yönetmekte ve yapılan ana birimlerini ortaya çıkarmaktadır.

Saray değişik amaçlı birimlerden meydana gelmiş bir yapı topluluğudur. Burada büyük ve küçük saray gibi yapıların dışında 16'ya yakın yapı kalıntısı, birbirlerinden çitlerle ayrılmış av hayvanları için bir park bulunuyordu. Ayrıca büyük sarayın altında göl kıyısında iki de küçük tersane yapılmış. Bütün bu yapı kompleksi bir surla çevrilmiştir. Bu yapıların en büyük özelliği de evyanların yapılarında ön planda tutulmasıdır.

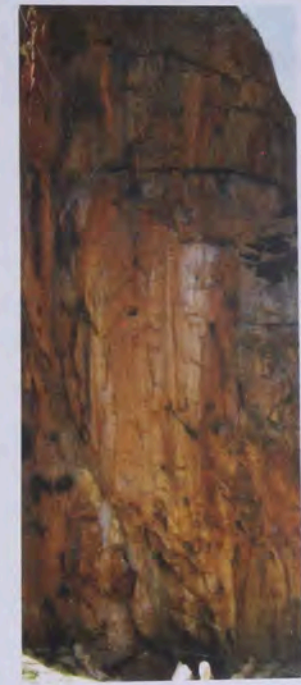
Büyük saray 50.00x35.00 m. ölçüsünde olup, önünde Beyşehir Gölü'ne doğru uzanan geniş bir terası bulunuyordu. Sarayın güney ve doğusu odalarla çevrilmiş, oldukça düzgün taş döşeli büyük bir avlusu vardı. Buradan büyük salon ve tuğla döşemeli yüksek taht eyvanı ile harem ve misafirlere özgü odaların bulunduğu asıl saray bölümüne geçiliyordu. Sarayın planı simetrik bir düzen

göstermemektedir. Burada yapılan kazılarda sarayın son derece zengin çini süslemelerle kaplı olduğunu gösteren buluntularla karşılaşılmıştır. Çinilerin bazıları duvarlar üzerinde, yerinde kalmıştır. Bu çiniler sekizgen yıldız ve haç biçiminde levhalar halinde 2 m. Yüksekliğe kadar tüm duvarları kaplamıştır. Ayrıca aralarına yer yer dört köşe levhalar da yerleştirilmiştir.

Buradaki çinilerde ayakta veya oturur vaziyette insan figürleri, büyük olasılıkla Sultan Alâeddin Keykubad'ın portresi, sirenler, çeşitli kuşlar, çift başlı kartal, hayvan ve sembolik figürler bulunuyordu. Bunların yanı sıra ilk defa Kubadabatta görülen sır altına yapılmış çok renkli dekorlu çiniler perdah tekniğinde yapılmıştır. Yıldız levhalar halindeki çinilerde ise sır altı tekniğinde firuze, yeşil, mor ve mavi renkler ağırlık kazanmıştır. Ayrıca saray kazılarında figürlü alçı kabartmalara da rastlanmıştır. Kazılarda ele geçen çiniler ve şükolar Konya Çini Eserleri Müzesi'nde sergilenmektedir.

Büyük sarayın yanındaki ikinci saray simetrik planlı olup, çok küçük ölçüdedir. Duvarları ve tonozları kısmen ayakta kalan bu saray yeterince incelenememiştir. Bununla beraber sarayın küçük bir planı çıkarılmış ve bu plana göre dikdörtgen planlı dış avlunun iki yanına odalar sıralanmıştır. Dış avludan içeriye girilen bölümde küçük taşlık bir avlunun çevresinde iç içe geçmiş odalar bulunmaktadır.

Kubadabad Sarayı'nın tamamlandığı yıl Alâeddin Keykubad ölmüş ve bu saraya oğlu II. Gıyaseddin Keyhüsrev oturmuştur.

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ ve KÜRESEL MARKA YARATMAK

Orhan AYDIN

Marka, markaları yaratır özdeyişinin, günümüzdeki yönetim anlayışıyla, KTO Karatay Üniversitesi Yönetimini ifade ettiğini söylemek yerinde bir tespit olacaktır. Türkiye üniversite platformunda saygın yerini almış bulunan KTO Karatay Üniversitesi'nin kurulması düşüncesinden harekete, Rektör Prof. Dr. Mehmet Babaoğlu'nun bir küresel markayı hayata geçirmiş olması, özgün düşüncenin ve marka olmanın başarılı bir sonucudur.

Dünya konjonktürünü son derece yakından izlemek ve gelecek planlamasını bu gerçek doğrultusunda yapmak her zamandan daha büyük önem arz etmektedir. Türkiye için bir kariyer hedefi ortaya konularak yola çıkılan KTO Karatay Üniversitesi'nin amacı, kaliteli bilgi üretmek, özel yetenekler ve usta beyinler vasıtasıyla Konya'nın ve Türkiye'nin katma değerlerini arttırmak olacaktır. KTO Karatay Üniversitesi bilginin, teknolojinin ve insan kaynaklarının üretildiği, insanların doğruları algılamasına hizmet eden bir kurum olarak geleceğimize atılan imzadır.

Kariyerine yön vermek isteyen genç girişimcilerin mekânı olan KTO Karatay Üniversitesi; genel iş yaşamındaki durumunu olumlu olarak değiştirmek için çaba sarf edenlerin Konya'daki ve Türkiye'deki güvenilir adres konumundadır. Bu itibarla üniversitemizin temel görevlerinin başında bölge ve ülke ihtiyaçlarına yönelik, bilimin gerektirdiği alanlarda araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi gelmektedir.

Bu, bir markanın, nasıl yeni bir marka yarattığının somut örneği olarak parmakla gösterilebilir. Türkiye'nin bir gelişim ve değişim içerisinde olduğu zaten biliniyor. Ancak bu gelişmeleri geçmiş dönemlerde arkalarında takip eden Konya, İç Anadolu'nun da yükünü omuzlayarak, geometrik hızla yoluna devam etmektedir.

Üniversiteler bilginin teknolojinin ve insan kaynaklarının üretildiği, insanların doğruları algılamasına hizmet eden kurumlardır. KTO Karatay Üniversitesi, işte bu noktada eline liderlik bayrağı verilerek, dünyanın neresinde güzel bir hizmet varsa ona Konya'ya ve Türkiye'ye getirme bilinciyle, Türkiye'ye kazandırmıştır. Türkiye'nin insan gücü ve ekonomik potansiyelini ortaya çıkarmak üzere, KTO Karatay

Üniversitesi tarafından bilim ve eğitim en üst düzeyde desteklenmektedir.

Bir taraftan Türk Bilim Aklın Çağı yaratılırken, diğer taraftan da KTO Karatay Üniversitesi küresel marka olma yolculuğuna hızla çıkmış bulunmaktadır. Kuruluş ilkelerinin başında fikir üreten, araştıran, yenilik üreten bilimsel kurum olma özelliği bulunmaktadır. Akademik anlamda uluslararası standartları yakalamak, Uluslararası Üniversiteler Birliğinden akredite olmak ve üniversitemizi derin bilginin merkezi haline getirmek büyük önem arz etmektedir. Hep birlikte hayal etmek, planlamak ve başarmak, elde edilecek pozitif sonuçlarla ortaya konulacaktır.

Başta Rektör Prof. Dr. Mehmet Babaoğlu olmak üzere, dekanların ve akademisyenlerin ortak hedefi Konya'ya ve bölgesine duyuları üniversite olmanın yanısıra, dünyayı tanıyan ve dünyanın tanıdığı mezunlar yetiştirmektir.

Devlet üniversitelerindeki kontenjanların ciddi ölçüde boş kalması, mezunların da diplomalı işsizler ordusuna katılması; toplumun kaliteli üniversite talebini ve beklentisini ortaya koymaktadır. Bu beklentiyi karşılama kararlılığıyla birlikte, başarılı öğretim üyeleri ve bilim insanlarının üniversite bünyesinde olması gibi temel başarı kriterlerinin başında geleceğinin işaretini vermektedir. Üniversitemizde üretilen bilgi, teknolojiye dönüşecek, iş alanlarında çağ atlanacak, dünyayı tanıyan ve dünyanın tanıdığı mezunlarımızın işe giremeye gibi bir endişesi olmayacaktır. Öğretimmiş çaresizlik değil; lider takım ruhu oluşturulacaktır.

Proje tabanlı ve araştırma odaklı eğitim, sanayi ve ticaret teknolojilerine hizmet eden, değişimin hızlandırıcısı ve taşıyıcısı bir üniversite: Hiç şüphesiz ki, KTO Karatay Üniversitesi bilimin, kariyerin, teknolojinin ve dünya markası olma sevasının adresidir.

Konya KTO Karatay Üniversitesi vasıtasıyla Türk Bilim Aklın Çağının yükselişinin öyküsünü yazmaktadır.

“ Kariyerine yön vermek isteyen genç girişimcilerin mekânı olan KTO Karatay Üniversitesi; genel iş yaşamındaki durumunu olumlu olarak değiştirmek için çaba sarf edenlerin Konya'daki ve Türkiye'deki güvenilir adres konumundadır. Bu itibarla üniversitemizin temel görevlerinin başında bölge ve ülke ihtiyaçlarına yönelik, bilimin gerektirdiği alanlarda araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin yürütülmesi gelmektedir. **”**

yeniden

1251

KTO KARATAY ÜNİVERSİTESİ

**SELÇUKLU`DAN CUMHURİYET`E
GEÇMİŞTEN GELECEĞE...**

www.karatay.edu.tr

0332

444 1251

Ahmed-i Mürsel ve Yatağan

Nail BÜLBÜL
Araştırmacı-Yazar

Bu şehirde dünyaya gelsem de geçmişte atalarımın, günümüzde de çocuklarının yaşadığı köydür Yatağan. Türkçe sözlükte "Geniş yüzü, uzun, eğri kılıç" olarak yer alan Yatağan köyüne, Seydişehir yolunun 50. kilometresinde, halkın "Dışdaşlar" adını verdiği kayalardan sağa dönülerek 7 km. sonra ulaşılır. Yatağan ve çevresi bir "Erenler Diyanı"dır. Türklerin Rum topraklarına ayak basmasıyla İslamiyeti yaymak için Anadolu'ya gelerek buraları yurt edinen "Horasan Erenleri" tekke ve zaviyeler kurmuş, çoğalıp insanların ataları olmuşlar. Bunlardan birisi olan "Dediği Sultan" da müridleri ile birlikte "Melengirli Dağı" na yerleşip, bir müddet sonra halkı mânevî olarak bilgilendirmeleri amacıyla yetişkin talebelerinin çevreye dağılmalarını istemiş. Seyid Harun Veli Seydişehir'e, Şeyh Hasan bugünkü Hasan Şeyh köyüne, Doğan Yürek Ağrı'ya (Yeni adıyla Sağlık kasabası) giderken, Dediği Sultan İlgin'in Haruniye köyüne yerleşmiş, Ahmed-i Mürsel de Yatağan'da kalarak zaviyelerini kurmuşlar.

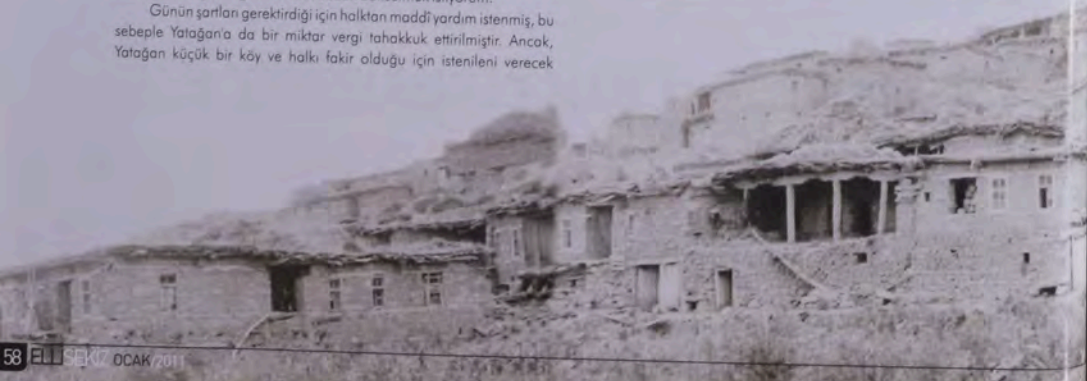
Yıllar önce yaşlı Yatağanlıların anlattığı bir rivayete göre, Dediği Sultan'ın talebelerinin her biri bir yana dağılırken uyumakta olan Ahmed-i Mürsel'i uyandırmaya kıyamayıp, "Yat ya ağam" demişler, köyün ismi de bu cümleyle uyar biçimde Yatağan olarak anılmıştır. Ahmed-i Mürsel, burada yerleştikten sonra 2 kızını da evlendirmiş ve köy halkı giderek çoğalıp, hicrî 1400 başlarında kurulan Yatağan köyü, Osmanlı Sultanı 2. Bayezid zamanında yapılan ilk nüfus sayımında 10 hanede 60 civarında insanın yaşadığı tesbit edilmiştir. Başbakanlık arşivindeki kayıtlardan 1800'lü yılları başında Yatağan köyünün 20 hane ve 120 nüfus olduğu anlaşıyor. Başta Konya şehir merkezi olmak üzere, İzmir'e devamlı göç olması nedeniyle Yatağan'ın nüfusu devamlı olarak azalıyor. 1992'den beri muhtarlık görevini yürüten Osman Bağcıoğlu, 1950 başlarında 130 hane olan köyde günümüz itibarıyla 56 hanede 215 kişinin ikâmet ettiğini, bu arada İzmir'de 130'a yakın hanede 550 civarında Yatağanlı'nın olduğunu bildirdi.

Şeyh Ahmed-i Mürsel ile ilgili bir kerametın tarihçilerin kitaplarında yer aldığını görüyoruz. Bu konuda araştırmalar yapan yazar Zeki Oral, Ahmed-i Mürsel'in menkıbe ve kerametlerine Belleten Dergisi'nde yer vermiş bulunuyor. Bu cümleden olarak, bir kerameti ve Melengirli Dağı ile ilgili bir menkıbeden bahsetmek istiyorum:

Günün şartları gerektirdiği için halkın maddî yardım istemiş, bu sebeple Yatağan'a da bir miktar vergi tahakkuk ettirilmiştir. Ancak, Yatağan küçük bir köy ve halkı fakir olduğu için istenilen verecek

Köyde Cumhuriyetin 10. yılı anısına anıt yapıldı

durumda değildir. Bu sebeple maddî katkı yapılamayıp, durum devrin sultanına intikal edince 2 asker gönderilerek Ahmed-i Mürsel, saraya davet edilir. Bunun üzerine Şeyh Mürsel, sultana hediye etmek üzere heybesine bir miktar aba kumaş koyup, yola çıkar ve askerlerden önce saraya ulaşarak sultanın huzuruna varır. Sultan o gece rüyasındaki sakallı bir ihtiyar görmüştür ve o derviş karşısındadır, üstelik askerlerden önce gelişini hayretini artırmıştır. Ahmed-i Mürsel, köyün ve orada yaşayan insanların maddî durumunu anlatır. Sultan bu dervişe hürmet gösterip, ikramda bulunarak kendilerinden vergi alınmayacağını bildirir. Hediye ettiği aba kumaş kabul etmediği gibi, heybesine bir top da Hint kumaş koydurup, Ahmed-i Mürseli 2 refakatçi vererek yolcu eder.

Ahmed-i Mürsel, şehirden ayrılırken bir fırına uğrayıp, aldığı ekmekleri heybesine koyarken sultanın aba kumaş beğenmediğini farkedince üzülerek Hint kumaşını aba kumaşın içine sararak fırının içine atar. Refakatçiler ve fırıncı gördüklerine hayret ederken, fırıncı kumaşları küreğiyle dışarıya çıkarınca şaşkınlık daha da artar. Çünkü, aba kumaş ateşten etkilenmezken, arasına sarılan Hint kumaşının yandığını görürler. Adamlar saraya dönünce şahit oldukları olayı sultana anlatırlar. Sultan, vefî olduğunu anladığı Mürseli geri getirmelerini emredince adamlar yoldan çevirip, saraya götürürler. Sultan huzura alınan şeyhten özür dileyip, aslı Vakıflar Genel Müdürlüğünde bulunan "Kavaklıdere" ve "Yazı" denilen "Söbüçimen" mezarlarını şeyhin zaviyesine vakfettiğini belirten miladî 1407 tarihli vakfiyeyi yazarak verir. Ahmed-i Mürsel, böylece kendi el emeği olan aba kumaş yanmazken, hazineye ait Hint kumaşının ateşten zarar gördüğü dersini verdiği sultan, hediye aba kumaşın öldüğünde kafeninin üzerine konulmasını vasiyet eder.

Ote yandan "Dedici Sultan" ın, aralarında Ahmed-i Mürsel, Seyit Harun Veli,

Şeyh Hasan ve Doğan Yürek'in de bulunduğu talebeleri ile birlikte gelerek yerleştiği "Melengint Dağı" na kurduğu zaviyenin yıkıntılarının bulunduğu bölgenin, atlayan koyun ve keçiler ile uçan güvercinler tarafından bugün bile pislenmediği anlatılır.

Ahmed-i Mürsel ve aile efradının medfun olduğu Yatağan Köyü caminin bitişindeki mezarlığın içinde bulunan türbe, uzun zaman kaderine terk edildikten sonra geçtiğimiz yıllarda Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından onarıldı. 1996'da merhum Osman Doğan başkanlığında Ali Naci Bülbul, Mehmet Celalettin Özdemir, Osman Çimen, Süleyman Arslan, Mehmet Akif Nemutlu ve Hasan Çimen tarafından kurulan Yatağan Köyü Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin düzenlediği geleneksel yıllık köy toplantıları sebebiyle Konya, İzmir ve Ankara'dan köylerine gelen Yatağanlılar tarafından ziyaret edilen Ahmed-i Mürsel'in türbesinde bulunan ve geçmişte kullanıldığı görülen ağaçtan yapılmış güz ve mızrak gibi savunma aletleri büyük ilgi topluyor. Bu arada, Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında da görev yaptıktan sonra emekli olunca 1943'te doğduğu köyüne dönerek yerleşen öğretmen Süleyman Doğan, şahsi çabasıyla eski okul binasında köy müzesi vücuda getirdiği gibi, Yatağan'ın gelişmesi için çeşitli girişimlerde bulundu.

Konya ve İzmir'de bulunan Yatağanlıların yardımları ve kamu kuruluşları tarafından köyün birçok eksikliği giderilerek, yıllar sonra köye elektrik getirildi. 1950 öncesi Hacı Ahmet Özdemir tarafından getirilen içme suyu şebekesi 1993'te yenilenip, evlere çeşme alındı. Mezarlık çevre duvarları, camiye minare, şadırvan ve tuvalet yapılarak, sondaj kuyuları açılıp, sulama kooperatifi kuruldu. Evlere telefon bağlanıp, kadastro ve tapulama gerçekleştirildi. Köy konakları inşa edilerek, köy odaları onarılarak, haftanın Çarşamba günleri Konya'ya sefer yapan bir

midibus alındı. Stabilize olan köy yolu ancak 2006'da asfaltlanırken, aynı yıl 3 katlı Kur'an kursu, imam ve öğretmen lojmanı yapılarak büyük bir ihtiyaç giderildi. 1951'de yapılan okul artık ihtiyacı karşılamadığı için öğrenciler taşınmalı sistemle Hasanşeyh'e götürülmek zorunda kalıyor.

Gençler askerliğini tamamlayıp, evlendikten sonra genellikle Konya'ya göç ettiği için köyde çoğunlukla yaşlı kimseler kalıyor. Buna rağmen emekli olan bazı Yatağanlıların köylerine dönüş yaptıkları görülüyor. 14. yüzyılda Ahmed-i Mürsel'in yerleşmesinden önce de burada Rum asıllı insanların yaşadığı, bu çevredeki birkaç kilise kalıntısı ve Rum mezar taşlarının varlığından anlaşılıyor. Yatağan'la ilgili bazı ilginç notları da eklemenin yazıya katkı yapacağını ümit ediyorum. 1936 ve 1964'te almak üzere köyde 2 defa yangın çıkmış bulunuyor. İkinci defa aynı zamanda muhtar ve köy bakkalı olan Molla Ali Rıza Çimen'in evi, kavurma yapılarak kışlar tutuşmuş, dükkanda bulunan resmi evraklar, köy nüfus kütüğü ve parasını kurtarmak için içeriye giren muhtar damın çökmesi üzerine hayatını kaybetmiş. İkincide ise "Hacı Pınar" lakaplı Mehmet Kaynak'a ait ev, ohr ve samanlıklarla, birkaç büyük ve küçükbaş hayvan telef olmuş.

Zirai aletleri imalatında öncü olmak ve ekmek sanayinde yaptıkları atılımı tanıyan Konya'ya yerleşmiş ve burada dünyaya gelmiş Yatağanlılar, Şeyh Ahmed-i Mürsel'in mânevî bereketinden istifade ümidıyla Silâyi Rahm yaparak köyleriyle ilgileni devam ettiriyorlar. Bu cümleden olarak, babamın annesi ninem Saide kadın, dedem Ahmet Çavuş, amcam Mehmet Bülbul ve atam Ahmed-i Mürsel'in kabirlerini ziyaret ile ruhlarına fatiha bağışlamak, hayattaki akrabalarının da hatırlarını somak için babam merhum Mustafa Bülbul'un 12 yaşında ayrıldığı Yatağan'a yılda bir defa da olsa gitmeye çaba gösteriyorum.

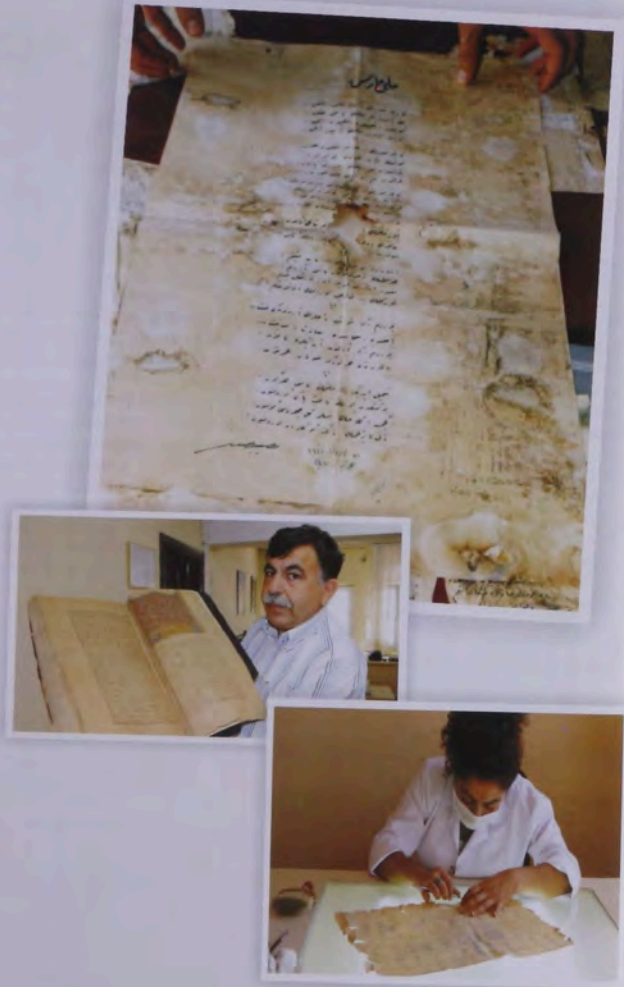

Diyarbakır'ın hafızası konumundaki Kitaplar Konya'da restore ediliyor

Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi, kitapların restorasyonu ve dijitalleştirilmesi çalışmasının konusunda Türkiye'de merkez haline geldi. Nadide el yazması eserler Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde restore edilerek, gelecek kuşaklara aktarılıyor.

Diyarbakır'da Konya'ya gönderilmesi tepki çeken Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesi'ne ait 2 bine yakın çoğunluğu el yazması kitaplar, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesine ulaştı. Hemen her biri 8 asır öncesine ait kitaplar bir yandan restore ediliyor. Bir yandan da dijital ortama aktarılıyor. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi Müdürü Bekir Şahin konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "Diyarbakır Ziya Gökalp Yazma Eserler Kütüphanesinden kütüphanemize 1984 adet, çok nadir, nadide, diyebileceğimiz yazma eserler getirilmiştir. Burada bu kitapların dijitalleştirilmesi çalışması başlamış ve iki ay içinde bitecektir. Bu kitaplar Diyarbakır'ın tarihi ve kültürüne ışık tutacak içeriği sahip...Çoğunluğu el yazması olan kitaplar içerisinde Osmanlı'nın ilk basılı yayınları da bulunuyor. Kitaplar içerisinde Selçuklu dönemine ait çok önemli eserler bulunmaktadır. Ayrıca, Osmanlı coğrafyasının sanatları, folkloruyla ciddi bilgi ve belgeler içermektedir. 1928 öncesi matbuu eserlerde vardır. Özellikle müteferrika dediğimiz Osmanlı'nın ilk basılı kitapları da bunlar arasında yer almaktadır. Kitapların bakımı onarımı ve dijitalleştirilmesi çalışması önümüzdeki Mart ayında tamamlandıktan sonra Diyarbakır'da yeniden dizayn edilen kütüphaneye geri gönderilecek. Kağıt restorasyonu, cilt düzenlemeleri yapıyoruz. 30 bin sayfa çekim yapılarak kitaplar dijital ortama aktarılıyor." dedi.

Kitapların Diyarbakır'dan Konya'ya gönderilmesi, bölgede tartışma konusu olmuştu. Özellikle PKK'ya yakın yayın organları, "Kürtlere ait bilgi ve belgeler Konya'ya imha edilmek üzere götürülüyor" haberi yapmıştı.

"İSRAİL İHANETİ ve GAZZE"

Kazım ÖZTÜRK

Gazeteci - Yazar Kazım Öztürk, "İsrail İhaneti ve Gazze" adlı kitabında uluslararası boyuta ulaşan Filistin sorununu farklı bir pencereden gösteriyor. Yazar yayımladığı 4. kitabında Filistin'de yaşanan insanlık dramını inceliyor. Kitabında İsrail devletinin kuruluşunun tarihi akışını yer veren Öztürk, İsrail'in uyguladığı devlet zulmünü tarihi gelişmeler ışığında okuyucuya paylaşıyor.

Yazar Kazım Öztürk kitabının ön sözünde şu görüşlere yer veriyor:

Gazze; ağlayan şehir. Gazze yıllarca İsrail'in ihanetine sahne olmuş bir yerleşim birimi. İsrail, taş taşın üstüne koymamak, yıkımda karar kılmak için harekete geçmiş bulunuyor. İsrail bunu hep yapıyor.

Mutlaka ama mutlaka zalimlere karşı tek yürek, tek bilek olmaya mecburuz. Değilse şerefimiz, kuvvetimiz elden gider.

Dünya artık bugünkü ortamda küçük bir köy durumundadır. Ulaşamamak, gidememek, yardım elimizi uzatamamak gibi bir durum söz konusu değildir ve olamaz.

Bu cümleden hareketle Gazze'ye yardım seferberliği başlatan bütün yardım kuruluşlarını tebrik ediyorum. Bu yardımların giderek daha da çoğalmasını gönülden istiyorum. Bütün Müslüman ülkelerin bu hususta daha titiz, daha çok destek içinde olmasını arzu ediyorum. Böylesine bir güzelliğin başlangıcı olması temennisini tekrar etmekten mutluluk duyuyorum.

DÜNYADAN İŞ BİRLİĞİ TEKLİFLERİ

TARIM, BAĞCIYANLIK, AVCILIK VE İLGİLİ ÜRÜNLER

Birleşik Arap Emirlikleri

Kayıt Tarihi: 02.11.2010

Firma Adı: Grand Mills For Flour & Feed Co.

Adres: PO Box 46622, Mina Zayed Port, Abu Dhabi, United Arab Emirates, .

Yetkili Kişi: Abid Shohab Ahmed / Purchasing Dept.

Tel: +971 2.6969161; Faks: +971 2.6969250; e-mail: abid.shohab@agthia.com; web: www.grandmillsuae.com

Firma, Türkiye'den ekmeçlik un için buğday, durum buğdayı, yemlik arpa, mısır ve soya küspesi ithal etmek istiyor. Söz konusu talep Birliğimize, T.C. Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği vasıtasıyla iletilmiştir.

GIDA MADDELERİ VE İÇCEKLERİ

BREZİLYA

Kayıt Tarihi: 09.11.2010

Firma Adı: KIRMIZI BEYAZ

Adres: Rua Senador Feijó No.29 Edifício Itatiaia Sala: 204-205 Cep 01006-001 Centro - Sao Paulo / Brasil, Yetkili Kişi: Umüt Eker

Tel: +55.11.30133317; Faks: +55.11.30133317; e-mail: kirmizibeyaz@kirmizibeyaz.com.br; web: www.kirmizibeyaz.com.br

Brezilya'daki ilk ve tek Türk şirketi olarak mağazacılık ve dış ticaret faaliyetlerine başlayan ve öncelikle zeytinyağı - zeytin ürünleri ile kuruyemiş üzerine yoğunlaşan ve bu ürünlere gösterilen ilgi sebebiyle zeytin ürünleri ve kuruyemiş çeşitlerinin satılacağı bir mağaza açmaya karar veren firma; ciddi Türk firmalarının Brezilya'daki dağıtımını almak istediğini bildiriyor. Umüt Eker ile +55-11-62922801 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

MISIR

Kayıt Tarihi: 25.11.2010

Firma Adı: AL MAJARAH FEEDS

Adres:

Yetkili Kişi: Mr. Ahmed Mohammed

Tel: +20.11.5675 444; Faks: ; e-mail: almajarah.feed@yahoo.com; web: www.sonnettrading.com

Yeni katkı maddeleri alanında faaliyet gösteren firma, Türkiye'deki tedarikçi firmalar ile çalışmak istemektedir. İstenen ürün (Calcium phosphate ve Mono-calcium phosphate) olup, yıllık miktar 3000 mt'dur. Söz konusu talep, Birliğimize Mısır Arap Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosluğu İstanbul Ticaret Ofisi vasıtasıyla iletilmiştir.

ELBİSE VE AYAKKABI

İSRAİL

Kayıt Tarihi: 01.11.2010

Firma Adı: AVIGDOR AVG LTD

Adres: Herzl 158 st 68101 TLV ISRAEL

Yetkili Kişi: ELKANA JHIRAD / Product Manager

Tel: +972.3.6828242; Faks: +972.3.6828228; e-mail: avg-6@zahav.net.il; web: www.avg-avigdor.co.il

Yeni doğan, bebek ve çocuklar için triko ve dokuma kumaştan giysiler (gömlek, tişört, pantolon, etek, tulum, body, pijama, kolsuz gömlek, palto, manto, kaban, ceket vb.) ithalatçısı ve dağıtıcısı olan firma, mal temini için ülkemizdeki kaliteli çocuk giysileri üreticileri ile temas kurmak istiyor. Firmanın her bir desen için 3,000 ila 10,000 parça civarında sipariş verebileceği bildirilmiştir. Söz konusu teklif Birliğimize, İsrail Ticaret Odaları Federasyonu vasıtasıyla iletilmiş ve firmanın Tel-Aviv Ticaret Odası'nın üyesi olduğu belirtilmiştir.

ANA METALLER VE İLGİLİ ÜRÜNLER

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Kayıt Tarihi: 29.11.2010

Firma Adı: APIT FZC General Trading LLC

Adres: P.O. Box. 16057, RAK, UAE, .

Yetkili Kişi: Mostafa Maleki / General Manger

Tel: +971.7.207 66 29; Faks: +971.84.480 477; e-mail: m.maleki@apit.ae; web:

Firma, Türkiye'den "kullanılmış kurşun piller - used lead batteries" ithal etmek istemektedir. Söz konusu talep Birliğimize, T.C. Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği vasıtasıyla iletilmiştir. Mostafa Maleki ile +971 50 504 1586 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

MAKİNELER, EKİPMANLAR, ALETLER, CİHAZLAR VE İLGİLİ ÜRÜNLER

AFGANİSTAN

Kayıt Tarihi: 05.11.2010

Firma Adı: ABRE ASIA CO. LTD

Adres:

Yetkili Kişi: Ahmad Arsalan Karimi

Tel: +93.79.9328111; **Faks:** - ; **e-mail:** abreasia@gmail.com ; **web:**

Firma, Türkiye'den infrared ısıtıcı ithal etmek veya/hi Afganistan bayiliğini almak için üreticilerle temas kurmak istiyor.

ÜRDÜN

Kayıt Tarihi: 02.11.2010

Firma Adı: Techniq International FZE

Adres:P.O. Box 261318, Jebel Ali Free Zone, Dubai - U.A.E. ,

Yetkili Kişi: Ahmad Al Khatib / Chairman

Tel: +971.4.886.1415; **Faks:** +971.4.886.1781 ; **e-mail:** susan@techniq.ae ; **web:** www.ti-dubai.com

Firma, Ürdün'de kurulacak PVC yangın hortumu üretim tesisi için gerekli üretim bandı makineleri Türkiye'den ithal etmek istiyor. Söz konusu talep Birliğimize, T.C. Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği vasıtasıyla iletilmiştir.

ELEKTRİKSEL MAKİNELER, DÜZENEKLER, DONANIMLAR VE TÜKETİM MALZEMELERİ

AFGANİSTAN

Kayıt Tarihi: 05.11.2010

Firma Adı: ABRE ASIA CO. LTD

Adres:

Yetkili Kişi: Ahmad Arsalan Karimi

Tel: +93.79.9328111; **Faks:** - ; **e-mail:** abreasia@gmail.com ; **web:**

Firma, Türkiye'den infrared ısıtıcı ithal etmek veya/hi Afganistan bayiliğini almak için üreticilerle temas kurmak istiyor.

OPTİK VE HASSAS ÖLÇÜM AYGITLARI, SAATLER, ECZACILIK ÜRÜNLERİ VE TIBBİ TÜKETİM MALZEMELERİ

MAURİTİUS CUMHURİYETİ

Kayıt Tarihi: 03.11.2010

Firma Adı: Robert Le Maire Ltd

Adres:Mauritius, ,

Yetkili Kişi: Bhisham Jugoo

Tel: +230.212.9437; **Faks:** - ; **e-mail:** b.jugoo.rlm@rlmgroup.mu ; **web:**

Firma, 8 Kasım 2010 tarihinde düzenlenecek bir ihale için aşağıda özellikleri belirtilen 600 litrelik 9 otoklav (sterilizatör) talep ettiğini bildiriyor. (Dryer vent and air vacuum pump, - Automatic operation controlled by microprocessor, - Stainless steel finish, stainless steel chamber and lid - lid closed by flying wheel, - Square type chamber, - Capacity 600 Litres, - Automatic, temperature adjustable from 100 to 135 °C, electronic control, digital display of set temperature and inside the room, security lights, alarms, pressure gauge, timer 0 to 120 min, - Power supply 220V/380V - 50Hz, power 20 to 30 KW, - To be delivered with 2 baskets per autoclave corresponding to the volume, -sight glass of water generator on front panel of autoclave). Model TSC 600'un uygun olduğu belirtilirken, fiyat teklifleriyle birlikte Fransızca broşür gönderilmesi de istenmektedir.

GERİ KAZANILMIŞ İKİNCİL HAMMADDELER

BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Kayıt Tarihi: 29.11.2010

Firma Adı: APIT FZC General Trading LLC

Adres:P.O. Box: 16057, RAK, UAE, -

Yetkili Kişi: Mostafa Maleki / General Manager

Tel: +971.7.207.66.29; **Faks:**+971.84.480.477 ; **e-mail:** m.maleki@apit.ae ; **web:**

Firma, Türkiye'den "kullanılmış kurşun piller - used lead batteries" ithal etmek istemektedir. Söz konusu talep Birliğimize, T.C. Abu Dhabi Ticaret Müşavirliği vasıtasıyla iletilmiştir. Mostafa Maleki ile +971.50.504.1586 numaralı cep telefonundan da temas kurulabilir.

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI AYLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	9,6	2,1	1,3	2,1	0,6	0,8	0,9	0,56	0,64	0,02	0,62
Şubat	5,1	6,2	4,1	3,9	0,5	0,6	1,5	0,64	1,33	0,57	1,52
Mart	2,6	8,3	1,1	1,3	0,9	0,8	0,2	0,8	1,85	-0,45	0,75
Nisan	3,3	8,5	2,2	1,4	0,1	0,4	0,6	1,1	1,88	0,32	0,35
Mayıs	1,5	9,6	1,8	0,3	0,0	0,4	0,3	0,92	1,73	-0,50	0,56
Haziran	2,0	4,6	1,5	1,4	1,2	-0,6	1,2	1,2	1,62	0,35	-0,48
Temmuz	1,7	5,7	3,4	0,0	0,4	0,4	1,2	0,69	1,10	0,61	-0,15
Ağustos	2,7	3,6	3,0	0,3	0,8	0,5	2,64	0,63	0,71	1,54	0,45
Eylül	2,8	3,9	2,6	1,0	1,2	0,4	1,6	0,6	1,88	0,64	0,36
Ekim	4,5	3,7	1,8	-0,5	1,6	1,8	0,5	1,5	0,22	1,83	1,00
Kasım	1,9	6,7	1,9	0,7	0,8	0,5	0,1	0,07	0,72	1,29	
Aralık	3,6	2,1	0,8	0,2	1	0,6	1,1	0,84	0,15	0,25	

KONYA TİCARET ODASI TÜKETİCİ FİYATLARI YILLIK ENDEKSİ

AYLAR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	79,8	38,7	82,2	27,9	10,8	9,8	7,03	11,41	10,32	13,59	6,94
Şubat	82,2	40,1	76,6	30,2	7,2	9,7	7,9	10,73	11,18	12,50	8,09
Mart	79,5	47,3	68,4	30,1	7,1	9,5	7,2	11,1	12,38	9,95	9,37
Nisan	74,8	54,3	59,1	29,6	5,5	10,1	7,3	11,5	13,47	8,49	9,57
Mayıs	70,3	66,1	46,7	28,0	5,7	10,2	7,3	12,2	15,01	6,20	10,80
Haziran	66,6	70,0	42,8	27,3	5,4	8,6	9,4	12,4	15,55	4,92	9,73
Temmuz	60,8	76,0	39,2	22,2	7,2	7,9	9,9	11,2	16,14	4,44	8,91
Ağustos	58,2	77,5	38,8	19,9	5,8	8,5	11,87	9,85	15,00	5,05	7,60
Eylül	53,9	79,6	35,6	18,2	6,6	7,8	13,0	8,7	17,14	3,80	7,22
Ekim	53,4	78,7	34,4	15,7	8,6	7,8	11,4	9,8	15,23	5,59	6,35
Kasım	48,7	86,8	28,7	14,1	9,6	7,2	11,1	10,4	15,21	6,20	
Aralık	48,2	83,9	26,9	13,2	9,4	7,2	11,7	9,80	14,45	6,20	

OCAK Ayı Vergi Takvimi

İlk Tarih	Son Tarih	Konu
05/12/2010	05/01/2011	Kasım 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
05/12/2010	05/01/2011	Kasım 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
01/01/2011	11/01/2011	16-31 Aralık 2010 Dön. Ait Petrol ve Doğalgaz Ürün. İlişkin Özel Tük. Ver. Bey. ve Öd.
01/01/2011	12/01/2011	16-31 Ara. 2010 Dön. Ait Noterlerce Yap. Mak. Kar. Ödemelere Ait Bil. Ver. ve Öd.
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkolü İçecekler ve Tutun Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	15/01/2011	Aralık 2010 Dön. Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dön. Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin EK-4 No.lu ÖTV Bil. Formu
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK-7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Alkolü İçeceklerle İlişkin EK-8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Tutun Mamullerine İlişkin EK-9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dön. Ait Day. Tük. ve Diğer Mallara İlişkin EK-10 No.lu ÖTV Bil. Formu
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Yangına ve Çekilişlerle Futbol Müsabakalarına ve At Yarışlarına Ait Müsterek Bahislerle İlgili Veraset ve İhtikar Ver. Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Müsterek Bahisler İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödenmesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	20/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	25/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Muhtasar Beyanname ile Beyanı
01/01/2011	25/01/2011	Ekim - Kasım - Aralık 2010 Dön. Ait G. Ver. Stopajı'nın Muh. Beyanname ile Beyanı
01/01/2011	25/01/2011	Aralık 2010 Dön. Ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Muhtasar Beyanname ile Beyanı
01/01/2011	25/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gerekli D. Ver. Beyanı
01/01/2011	25/01/2011	Ekim- Kasım- Aralık 2010 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Mad. Kapsamında Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
01/01/2011	25/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
01/01/2010	25/01/2010	Ekim-Kasım-Aralık 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı
16/01/2011	25/01/2011	1-15 Ocak Dön. Ait Petrol ve Doğalgaz Ürün. İlişkin Özel Tük. Ver. Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Ekim - Kasım - Aralık 2010 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Ödemesi
16/01/2011	26/01/2011	1-15 Ocak Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Bildirimlerin Verilmesi ve Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Ekim - Kasım - Aralık 2010 Dönemine Ait Gelir Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Kurumlar Vergisi Stopajı'nın Ödemesi
01/01/2011	26/01/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gerekli D. Ver. Öd.
01/01/2011	26/01/2011	Ekim- Kasım- Aralık 2010 Dönemine Ait GVK Geçici 67. Mad. Kapsamında Yapılan Tevkifatların Ödemesi
01/01/2011	01/02/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
01/01/2011	01/02/2011	Yıllık Harçların Ödenmesi
01/01/2011	01/02/2011	2011 Yılı Motorlu Taşıtlar Vergisi 1.Taksit Ödemesi Son Günü
01/01/2011	01/02/2011	SSK (Aralık 2010) Sigorta Primi Ödemesi
01/01/2011	01/02/2011	Bağ-Kur Sigortalıların Ocak 2011 Sigorta Primi ve Sağlık Sigorta Primi Ödemesi
01/01/2011	01/02/2011	2010 Yılında Kullanılan Defterlerin 2011 Yılında da Kullanılmak İstenmesi Halinde Yasal Defterlere İlişkin Ara Tasdik
01/01/2011	01/02/2011	Türk Tic. Kan. Hükümlerine Göre 2010 Yılına Ait Yevmiye Defterlerini Kapanış Tasdiki
05/01/2011	05/02/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
05/01/2011	05/02/2011	Aralık 2010 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)

ölçü ofset
kağıtla ilgili matbaa sarf. ttd. şti.